

II 293896
BREVIARIVM LATINVM

SEXTIL PUȘCARIU

Insemnările autorului de pe exemplarul propriu de lucru din
Etymologisches Wörterbuch der rumänischen Sprache I.
Das lateinische Element, mit Berücksichtigung
aller romanischen Sprachen. (Heidelberg, Winter, 1905)

EDITURA UNIVERSITĂȚII BUCUREȘTI

1995

BIBLIOTECA CENTRALĂ
UNIVERSITARĂ
București

Cota

II 293896

Inventar

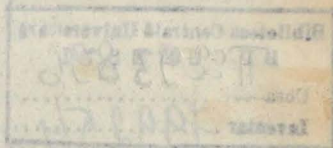
799254

M 11844
118446

BREVIARIUM LATINVM

I

SEXTIL PUȘCARIU

Însemnările autorului de pe exemplarul propriu de lucru din
*Etymologisches Wörterbuch der rumänischen Sprache I. Das lateinische
Element, mit Berücksichtigung aller romanischen Sprachen.*

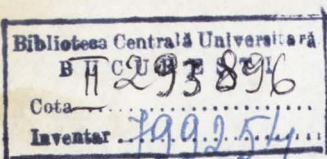
(Heidelberg, Winter, 1905)

Introducerea și stabilirea textului
DAN SLUȘANSCHI

EDITURA UNIVERSITĂȚII BUCUREȘTI

1995

Referenți științifici: Cerc. princ.dr. MAGDALENA VULPE
Prof.dr. DAN SLUȘANSCHI

Volumul se adresează studenților Facultăților filologice (anii II IV), ai secțiilor de magistrat filologic, profesorilor și cercetătorilor preocupați de etimologia românească.

Ortografia este cea a autorului, atât în Introducere, cât și, mai ales, în cuprinsul textului, unde detaliile ei au valoare de datare filologică.

Toate drepturile sunt rezervate Editurii Universității București. Orice reproducere sau traducere, fie și parțială, precum și contrafacerile de orice tip intră sub incidența Codului Penal.

ISBN: 973-575-005-8

INTRODUCERE

Hoc opus, hic labor est
(VERGILIVS, *Aeneis*, VI, 129)

Strădania filologului nu încetează, de fapt, niciodată. O lucrare o dată încheiată intră cel mai adesea, imediat după cercetarea ei scrutatoare (și uneori, fără simpatie ori cruțare) de către recenzenți, într-un nou limb, acela al adăugirilor și al prefacerilor menite să ducă la creșterea unei noi forme, la alcătuirea unei noi ediții, întregite și îmbunătățite. Așa se petrec lucrurile și cu lucrările istorice, și cu manualele gramaticale, și, mai cu seamă, cu dicționarele, fie ele descriptive, normative sau etimologice.

Obiceiul cercetătorilor de școală germană era, cel puțin pînă la cel de-al doilea război mondial (și la prăbușirile sale), acela de a-și comanda la legătorul lor de casă cîte un exemplar de lucru, prins cu foi albe interstițiale, hărăzite adnotărilor și adăugirilor proprii ulterioare. Așa proceda Alecu Procopovici cu toate lucrările sale, chiar și cu recenziile, așa vedem că a făcut și Sextil Pușcariu, între altele cu Dicționarul etimologic românesc (Partea latină), publicat în 1905¹, al cărui exemplar de căpățîi a devenit creuzetul unei viitoare noi forme, pe care autorul însuși nu a mai ajuns, din păcate, să o ducă pînă la capăt. Acest exemplar se află astăzi în posesia D-nei Magdalena Vulpe, prin amabilitatea căreia am avut plăcerea și cinstea de a-l putea examina cu amănunțime.

S-ar putea naște întrebarea, pentru orice sceptic aparent întemeiată, ce folos poate păstra o atare revizuire personală, niciodată desăvîrșită de însuși autorul ei? Fie-mi îngădui să nu propun încă un răspuns la ea, ba chiar să-l rog pe Binevoitorul Cititor să-și răspundă definitiv abia cînd

va fi închis acest volum. Pentru că nădăjduiesc că faptele înseși au harul de a dovedi temeiul de nisip al unei atari îndoieli. Iar aceste fapte privesc amploarea reviziei întreprinse, orizonturile ei deschise și lărgimea evantaiului problemelor și autorilor aduși în discuție. Abia la capătul acestei sinteze preliminare, ca început al drumului cunoașterii noastre, vom putea bănui cu ce folos are a se apropia pînă și scepticul de rezultatul durabilei trude de față.

Dictionarul etimologic al părții latine din vocabularul limbii române, publicat de Sextil Pușcariu în 1905, este, în fond, prima descriere completă și pe deplin științifică a acestui domeniu: căci lucrarea lui A. de Cihac², ale cărei date au fost preluate mai mult talia qualia de către A. Körting³, ținea încă, fără îndoială, de vremea lingvisticii aflate în cunabulis.

Sentimentul provizoriului, sau, mai bine zis, al "multului încă de făcut", l-a determinat pe S. Pușcariu să reia neîntîrziat cercetarea astfel legată, și să adauge, pe exemplarul propriu, mai multe tipuri de observații, străine și proprii:

- corecturile aduse de recenzenti;
- noi materiale lingvistice din zone romanice mai aparte (sardă, dalmată, dialecte sud-italice, sud-dunărene, alpine, iberice);
- noi propuneri de detaliu din articolele apărute în diferite reviste de specialitate din țară și din străinătate;
- consecințe practice ale unor noi luări de poziție teoretice;
- scînteieri de idei proprii, uneori doar fugar transcrise fie în text, fie pe pagina albă alăturată.

Amploarea - fie ea și pur cantitativă - a prefacerii mereu crescînde este impresionantă: față de cele 1947 de lemmata pe care le cuprinsese Dictionarul (1905), autorul preschimbă în mai multe etape succesive textul a 783 articole (40%) și adaugă nu mai puțin de 708 noi cuvinte titlu (36,5%). Numai o tehnică editorială severă și complexă poate da seama cum se cuvine asupra tensiunii lăuntrice a acestui neostoit efort de cunoaștere, mereu dus mai departe. Un prim "val" de note, am cuteza să spunem provizoriu, acoperă anti de pînă în 1914, un al doilea, mai însemnat chiar, și cu mai multe crește, aparține anilor '20; apoi, în anii '30, însemnările se

răesc și aproape că încetează, autorul gândind, probabil, la "publicarea materialului lexical bogat cuprins în noul Dicționar al Academiei Române"⁴. Graficul complet al tuturor nivelurilor de adnotare, urmărind criteriile pomenite mai jos, în Nota Editorială, rămîne totuși încă de făcut.

Caracteristicile pregnante ale acestor corecturi și adaosuri - mai rare în text, majoritatea fiind trecute pe pagini albe inserate în plus, fie ele transcrise direct, fie, nu multe, lipite direct cu fișe cu tot, pentru a câștiga timp - ni se arată a fi statornicia și exhaustivitatea. Din cele 182 de pagini ale textului însuși (corp 8, 51 de rânduri de pagină, 64 de semne pe rînd) numai una singură nu are adaosuri în text sau marginale (p.154)⁵, desigur că din pură întâmplare. Iar pe multe pagini casacada adăugirilor vine talaz: de-a lungul volumului, extrasele din aceeași recenzie, din același articol, din aceeași lucrare sunt trecute metronomic, fără salturi de umoare.

Această egalitate de spirit înalt o admirăm, omenește, mai cu seamă în transcrierea completă și calmă a observațiilor recenzenților, care sunt uneori, ca totdeauna, fie chițibușari, fie de-a dreptul răutăcioși. Nevoia îndreptării și utilitatea regîndirii au primat olimpien asupra oricărui impuls de reacție sentimentală de-o clipă.

Dar transcrierea acestor detalii este ne semnificativă față de dezvoltarea radiară a direcțiilor de cercetare care îmbogățesc substanțial forma inițială a Dicționarului. Unele dintre izvoarele folosite, sunt, de altfel, indexate, spre abreviere mai comodă, pe paginile albe extreme ale volumului⁶.

Adaosurile de detaliu cele mai frecvente, într-un larg evantai de probleme și de nume de învățați, vin însă din articole - mai vechi și mai noi - aparținînd cu deosebire unor cărturari de limbă germană și italiană: Schuchardt, Weigand, Spitzer, Wartburg, Gamillscheg, Herzog, Vasmer, apoi Mussafia și Salvioni - lîngă care-i putem alătura și pe Skok, Subak, Zupitza, Sandfeld.

Nu mai puține informații sunt cele culese "din zborul Dicționarului (Academiei)", ca spice căzute în urma secerătorilor Muzeului Limbii Române, și strînse în tezaurul Dacoromaniei: din lucrările lui Pușcariu însuși, apoi din cele ale lui Capidan, ale Densușienilor, ale lui Procopovici,

Papahagi, Giuglea, Bogrea, Lacea, Diculescu, Drăganu, nu fără sporadice mențiuni ale lui Cipariu., Hasdeu sau Tikin.

După cum se vede, comparația cuprinde arii largi suplimentare, zone de grai și de dialect pline de interes (din Pind și pînă în Pirinei, din Friaul și pînă în Sicilia), precum și dese paralele de evoluții semantice balcanice (grecești, albaneze, sud-slave).

Mai mult chiar, unele sugestii tind să urce chiar și spre planul indoeuropean, urmînd cu prudență calea deschisă de Hasdeu și continuată de Giuglea. Ba chiar și divagațiile evidente ale lui Diculescu se află strînse cu o răbdare de-a dreptul benedictină.

Exemplele care dovedesc importanța acestor adaosuri și spiritul metodic în care sunt făcute, împînzesc tot șirul însemnărilor de mai jos: a se vedea, spre pildă, la început, cele referitoare la caut, împar, îngîn, merg, nuntă, scap, urzică, vioară, etc. Mai trebuie oare pledat în favoarea utilității inserării viitoare a celor mai de seamă dintre aceste adăugiri într-o viitoare reluare tipărită, în românește, a Dicționarului? Pînă atunci, greutățile prezente în viața omului de carte fiind destule, am ales această cale de publicare a tuturor însemnărilor, într-un volum aparte, ca o școală a lucrului filologic impecabil, pentru începători în ale etimologiei românești, ba chiar și nu numai pentru ei. Acesta socotim că este cel mai firesc și mai simplu omagiu pe care i-l putem aduce Maestrului dintîi al Muzeului Limbii Române, mai cu seamă acum, în toamna reînvierii atît a Muzeului, cît și a Dacoromaniei, în reședința lor clujeană, la care Sextil Pușcariu a ținut atît de mult.

Octombrie, 1994

D.S.

1. Sextil Pușcariu, *Etymologisches Wörterbuch der rumänischen Sprache I. Das lateinische Element, mit Berücksichtigung aller romanischen Sprachen*, Heidelberg, Winter, 1905, 235 pp. (=1975², reimprimare anastatică).

2. *Dictionnaire d'etymologie daco-romane. I. Éléments latins*, Frankfurt am Main, 1870.

3. *Lateinisch-Romanisches Wörterbuch*, Paderborn, 1904².

4. Sextil Pușcariu, *Călare pe două veacuri (1896-1906)*, București, EPLA, 1968, p. 135

5. Pentru curiozitate, este pagina care merge tocmai de la *subt* pînă la *suferință*.

6. Vezi mai jos, de la extremele volunului, p. 9.

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Fondul Însemnărilor ce urmează li se adresează mai cu seamă celor preocupați de etimologie (latină, romanică, românească). Dar forma editării lor îi are în vedere, în plus, pe cei care, mai devreme sau mai târziu, vor să urmeze o formație filologică de editor.

Cu alte cuvinte:

a) Cei interesați de etimologie vor afla aici o seamă de date și idei, fie proprii lui S. Pușcariu (de la scrieri de moment, nefinalizate, pînă la demonstrații clădite în Dacoromania), fie ale altor lingviști (mai ales romaniști și slaviști), notate, preluate sau combătute de el.

b) Cei preocupați de lucrul filologului vor găsi însemnate mai jos toate minuțiile de nivel de adnotare (creion/cerneală; culori: neagră (cel mai des, presupusă de la sine), albastră (închisă/deschisă), verde, roșie (diverse nuanțe), fișe lipite etc.), care pot sluji drept indicii clare de nivel de datare succesivă a adnotărilor, în corelație firească față de anii menționați cu respectiva scriere și culoare. În plus, am separat provizoriu ceea ce este evident o primă însemnare, de cele ulterioare (v. mai jos, despre semnificația acoladelor). Toți cei care, literați, istorici, sau lingviști fiind, socot că-și pot îngădui să ignore filologia de text, sunt invitați a trece cu vederea atari aparente "ciudățenii filologice".

În schimb, filologii vor înțelege lesne de ce:

1. Nu am modificat redacțional punctuația, prescurtările și ghilimelele (simple/duble), pentru a lăsa loc datării relative.

2. Am ținut să dăm cu ... numărul de litere pe care (uneori) nu le-am putut descifra mulțumitor.

3. Am lăsat ca atare stadiile succesive de ortografie română (i/ă, -ă/-â, i/-i etc.) sau albaneză (ε/ë), în același scop.

4. Am semnalat repunerile în ordine și/sau șovăielie de inserare între cuvintele titlu deja existente. Observațiile noastre au mereu alt corp de literă (mai mărunț).

5. Nu am unificat decât prezentarea cuvintelor titlu (toate date cu **aldine (bold)** și a cuvintelor citate în text ad formam, date în cursive, (italice).

Pentru claritatea procedurii în ochii tuturora, vom mai spune doar că:

1. Am reluat din text și cuvântul-titlu din ediția 1905, în mod obișnuit doar presupus de Sextil Pușcariu, care s-a mulțumit să reia doar cifra lui, însemnările aferente fiind **direct** copiate, fără vreun semn tipografic special, atâta vreme cât ele sunt trecute pe pagina **tipărită** a volumului.

2. Am semnalat însă prin { } adaosurile primare făcute pe paginile albe interstițiare.

3. Am păstrat hastele (barele verticale simple/duble) date de S. Pușcariu, spre a-și separa singur observațiile la aceeași lemma.

4. Am semnalat totuși cu {{ }} adaosurile mai târzii, a căror cronologie succesivă rămîne de făcut.

5. Rareori, am dat, spre lămurire, rezoluții ale unor abrevieri mai neașteptate, între (). Și mai rar, am pus între < >, scurte adaosuri necesare înțelegerii textului (legături sintactice tăiate în fuga însemnării) sau trimiteri dorite de autorul însuși, care își lăsase loc liber (marcat uneori cu) spre completarea ulterioară așteptată.

În sfîrșit, sistemul de abrevieri și sigle proprii lui S. Pușcariu, dar de altfel curente în lingvistică, poate fi revăzut în ediția sa, (1905 = 1975², p. 233-235). La acestea am adăugat o listă suplimentară, extrasă din Însemnări, mărturisind însă că nu știm ce înseamnă is. (416, p.36), alb. mc. (albaneza din Macedonia?, 420, p.37) și sves. (1296 a, p. 113).

D.S.

(În original, pe prima pagină albă de dreapta de după pagina de gardă)

- B. I-II** = Dr. Matteo Giulio Bartoli: Das Dalmatinische. Schriften der Balkankommission, linguistische Abteilung, V, Wien, Hölder, 1906. I. Einteilung u. Ethnographie Illyriens. II. Glossare und Texte . - Grammatik und Lexikon.
- PAP.** = Per. Papahagi: Notițe etimologice (extras din Anal. Ac. Rom., Seria II, Tom. XXIX, Mem.sect.lit.) Buc. 1907
- S. -J.** = Sandfeld - Jensen în Idg. Forschungen, Anzeiger XX Bd., 1/3 Heft.
- W.J.** = Weigand în Jahresbericht über die Fortschritte der rom. Philologie, 1904, pag. 90 sqq.
- Subak** = Weitere Nachträge zu Körtings Lat.-rom. Wb., Z .XXIX, 418 sqq.
- Dens.** = Densusianu în Viața nouă III, N^o6.
- Z.** = Zauner Literaturblatt f.germ.u.rom.Phil. XXVIII, 161-165.
- W.** = Wagner, Max Leopold: Lautlehre der sardischen Mundarten, mit besonderer Berücksichtigung der um Gaunargentu gesprochenen Varietäten, Halle, Niemeyer, 1907 (12. Beiheft zur Z.).

(În original pe ultima pagină albă de dreapta, după caseta tipografiei
Lippert&Co.)

Giulio Subak Archeografo Triestino XXX, III serie, vol. II, fasc. II
(extras pag. 9-21)

P. 1

1. **a** (r.8) Dosoft. V. S.. Sept. 24 - (din V.J.).

3. **abeá**, {Subak 13 will es von OBVIAM [IRE] ableiten. Über *oábea ?||. S.-J. 181. La Cih. psl. *abije* (cfr. dän. *knop* "kaum" = jutländ."gleich"). Cfr. "es ist knapp [oder gleich] vier Uhr".}

{3^a. **aburca**<*arboricare.}

{3^b. **ablișoară, albișoară** <alb(u)la la DR. III, 826.}}

5. **aburésc** (r.5) {"Ob *boare* dasselbe ist wie *abur* möchte ich sehr bezweifeln. Im Blg. haben wir *đópa, đýpa, đýpъ*, von denen *boare* nicht zu trennen ist, ebensowenig wie *bură, bure* Cod. Şch. 54/1. Die weitverbreitete Sippe lässt sich nur im Zusammenhange mit den anderen Balkansprachen betrachten". Weigand Kr.Jb. 1902/3 V, 94. | Pap.<*a-volare* (mai bine **abvolare*) "hin, fort, davon-fliegen".}{{Cfr. Ml.15, DA. DR III 658 (la.."a zbura"); despre cuvântul albanez (sic), Jokl. Unters. 269 sqq.}}

6. **ac** {B.I, 432. fem., ausser im Sard., auch im Vegl., den Abruzzen wohl bis Arezzo, u. vielleicht in den Puglie}. {{Campid. *a 3u* (acu) "Nadel" W. 17.}}

{[6^a. ar. *ak'acăsescu, acăk'isescu*, megl. *picăses* "pricep"<ngr. *ᾠπ-εγκάω*, sau din *capisso* (=capesso) Iordan, Dift. 64]} /

P. 2

{9^a. **acerà**<*celo* Giuglea DR.III 1090.}

10. **áceră** {Campid. *aquila* W. 48.}

{10^a. **acină luna** = apariția lunii de îndată ce e întunerec <lat. *acinari* A.Graur Bul. Ling. III p. 64-65.}

{13^a. **aciua**, **aciola**. Ph.Z. 31, 287<*accellare*. || cf. DA.|| CDDE 10:

**accubiliare*.}

{13^b. **acmù** < *eccu nunc* DA.} /

P.3

16. **á cru** (r.2 după Thes.1.1.) {"seit Beginn des 3. Jh. besonders aus medizinischen Quellen belegt" Wartburg}(apoi șters) alb. *egre* "rauh, wild" (apoi ados după sp.) cat. *agriò* (și la fine) {Campid.*a* **3ru**, vulg. campid. *argu*.}

18. **acúm(a)** mgl. *acú*{*acu*<ECC'HUC, cfr. ADHUC"fino a questo momento, ancora" Subak 13.}

21. **adăpóst**{Candrea-Hechts Rom. XXXI, 296 sq.**adapostum* passt in der Bedeutung besser als Tiktins **addepositum*. Weigand Kr. Jb. 1902/3, I, 91.}

{21^a. **adărau** cf. *durare* || CDDE primesc pe *adarare*.}

23. **ádecă**{"die a.-rum. Bedeutung"ecce", an der M.-L. Anstoss nimmt, lässt sich sehr gut illustrieren durch die Gleichung *adde* = *confer* = *vide*, die als Hinweise üblich sind." Weigand Kr.Jb.1902/3, I, 11 - ADDICA für INDÍCA Subak 13.|| *adaequa* Drăgan DR. II.}

24. **adevăr** {"Das beständige"e" in der zweiten Silbe von *adevăr* scheint mir eher auf eine Zusammensetzung *ad-de-verum* hinzudeuten" Z.162}

{24^a. **adià**, **aduia** <**aduliare* DA.}

25. **adînc**{Gamillscheg, Oltenische Mundarten 32, *aduce dovezi* pentru *aduncus* și contra lui *adancus*.} /

P.4

{25^a **adâncă** DA.}

26. **adineáorî** {S.-J. 181 "dürftig ausgefallen".}

28. **adúc** (r.4 corectat) a.-pg. *adduzir* {campid. *atúz ere* W. 60.}
30. **adumbrésc**(r.3 înainte de abruzz.){cerign.*aumbrā* (ricomposizione con *a-*) AG XV, 279.}
31. **adún**{S.-J. 180: a.-fr. *aūner.*}
- {33^a. **afin** <*dafin* <gr. δάφνη Herzog, R.F. I, 99-105.}
34. **áflu**{dalm. *aflatura*"Fund auf offenem Meere, Beute, Wrack" S.-J.181.} /

P.5

- {34^a. ar. **afreată**<*afiriciae* REW.}
37. **áger** (r.1 la fine) Mi.Co. II, 48, 72.
- {37^a. **agest(ru)** < *aggestum* HEM, DA.}
39. **agúr** (r.1 despre ar. *agurlíu* "günstig"){<turc. *ogurlu* Jb. XX-XXV 162.}
42. II **aiépt** vb. I "aufrichten, werfen" (r.1 la fine) Mussafia, Voc. 135 {<gr. ἰόπτω. Diclescu DR IV, 403.}
43. **áier** {Campid. *aŃera* < *aera* W. 25..}
44. **áimintre(a)**(r. 2 după Hasdeu: Etymol. Magn.){Skok (Arch.rom. VIII 1/2 147)**alimente*, respins în DR.III 830 și DR. IV.}
45. **aінде**{"Bei *aінде* aus *ALIJUNDE ist [bei Candrea - Hecht] ausser acht geblieben, dass nb. *unde* auch *inde* im Drum. weit verbreitet ist, auch ir. *denda* ist heranzuziehen, ebenso *aiŃrea* nb. *aiurea*; *hic - huc, ibi - ubi, inde - unde* haben sich gegenseitig beeinflusst; das gegenseitige Verhältnis bleibt klarzulegen. Ein rein lautlicher Übergang von *ĩu>i* findet sich in *ibovnic* < *iũbovnic* < *ĩubovnic*; arom.*ĩngl'it, íncl'id* beweisen, das *clu* > *cl'i* urrumänisch ist." Weigand Kr.Jb. 1902/3 I, 91.}
48. **aiúre(a)** {< *alior[sum]* REW. 343, cf. DR. III.}
49. **ajún** (r.1 - se pune sub semnul întrebării - *n* din ir. *zũn*); (r.2) {Campid. *gãunái* "fasten" W.19.};(r. 2 fine) cfr. Co. II, 75.

50. **ajúng** (r. 2 după ADJŪNGO corectat) - NXI (față de- XI); (r. 3) {"einholen" și dial. franc. și ital. și lat. târzie (s. VIII) Wartburg *adjungere.*}/ (P. 6 r.1 corectat) *n'arjonge* (față de *u'arjonge*). /

P.6

51. **ajút**{v. - lat. trans. s. intrans. (+ dat), clasic numai trans., lat. vulg. intrans. Romanice trans.; rom. amândouă, Wartburg *adjutare.*}

{53^a. **alac** < gr. ἄλ ι ξ, -ικος Diculescu DR. IV, 458.}

{54^a. **alătrà** DA.}

55. **alb**{(șters auch) B. I sard. (Nigra, Arch. XV, 492). Campid. *arbu* W. 43.|| (r. 3 după pg. *alvo*) *alb*, alte nume romanice la Wartburg.}

{59^a. **alboare** v.fr. *aubour*, v.pr. *albor*. Wartburg.}

60. **alég** (r.3 după ELĪGO) Lucif. Cagliari (a. 356-360), 80, 11. ALL III, 13.

61. **alérg** (r.1 înainte de "rennen") "laufen"(r. 5 după sard. *allargere*) {prtg. *passar de largo* "passare in gran distanza" Subak 13. | span. *hacerse á lo largo* = "sich aus dem Staube machen, sich davon mahen."|| Cf. *alarcinà, alerginà*† < **allargare*, + *-inare*, Drăganu, DR, IV, 739.}

63. II ar. **alin** {W.J. 100 < **allevinare* (*allevo*) "In die Höhe heben". || < **aleno* (<*anhelo*) Pușcariu DR. 462. | < germ. *lina* Giuglea Dr III 1090.}

{65. (nu 66) **aliór**: { **helebru* > (*h*)*eleur* > *aliór* Subak 14.}

{65. *alior* < lat. *auréolus* Candrea, G.S. III, 422-23.}}

{65^a. **alivenci** < lat. *olivenca* > slav. bibl. Bogrea DR III p.724.} /

P.7

67. **ált** {pentru înlocuirea lui *alius* prin *alter* cf. Wartburg s. *alter*}

69. **aluát** (r.2 la "Hefe, Teig" intenție nefinalizată de modificare).

70. **alúnă** (r.2 după ABELLANA) {cf. (șters Bertoni A. Trib. 4, 17, Falkhauser RDR 2, 270) Wartburg **abellania*, dar M.-L. DR. III 644: **allevanu*, -a} (r.11 corectat ἑλωνόρις în loc de ἄ-).

72. **am**{Nach Subak 14 $\left. \begin{array}{l} \textit{habere} \textit{ } \textit{aeare} \\ \textit{habutus} \textit{ } \textit{vut} \end{array} \right\} \textit{avut?}$ | paralele slave la

Berneker 425.}

{72^a. **amăgi** < μωγεύω Diculescu DR IV p. 474. (șters *amăgire* <)

amăgeu < μωγεύς.}

{72^b (rămas 72^a). ar. **amăle**"die Magie, Zauberei" < (șters *magia*)

MAGIA (gr. μωγεύα > *măyie*, *amăgișescu*) Pap. 1.}

73. **amár** (r.2 după AMARUS, -A, -UM) veql. *amuár*.

75. **amărâsc** {*amări* < lat. *amarus*+ger. *marrjan*: Giuglea DR II, p. 389-93. Gamillscheg se îndoiește: ZfRPh. Bd. 48, p.473.} /

P.8

76. (corectat) ar. **amăreată** sf. (în loc de *amăreată* sf. [ar.~]).

77. **ameninț** {Campid. *amelezzái* (log. *minettare*). || *adinitiari* Thess.| **eminentiare* Giuglea DR.| poate *iminentiare*. ||} Tikin Z.X, 247, XII, 453.

{78^a. **amețesc** (intenție nefinalizată aici)}

80. **amândói** (r. 3 adaos v.-it. pentru it. *amendue*).

82. **amnár**{<**manubellum*, Giuglea DR. IV 1554.<**manlīs*, Pușcariu, i<bi>dem.}

83. **amorțesc**{francoprov. și pg. "engourdir", sens care pare a fi cel vechi. Wartburg.} (r. 2 adaos) a.sp. (față de sp.)

{85^a. ar. **amură** < *MULA ML.}

{85^b. **amurg**< ἄμολγος Diculescu DR IV.447.}

87. **amutesc**{B.II, 433.[] zu streichen, gelehrt.} (r. 2 croșete drepte adăugate la) [a. -lomb. *amutir*].

88. **an** {B.II, 433 "heute wohl ganz. Ital., s. Muss. Brtg.} {(mai la o parte, in creion, simplă notare) *anțert*}.

{88^a. ar. *ancuñare*) = "glimmen" < *cunear* "verkeilen", Capidan. DR. II, p. 631-32, {{Gamillscheg: ?, ZfRPh, 48, p. 476.}}.

{88^b. ar. (**a**)*ndoápăr (andupărare)*"a rezămă, a sprijini" < *DE-PALO, ĀRE* "bepfälen, anpfälen" (sic) PAP. 1.}

89. I **anín** {W.J. 100 "halte **a.** = mit ar. *alin* "aufheben > aufhängen." || < **allevinare* < *allevura* "in die Höhe heben" Jrb. XX-XXV 133 || cf. DR III 661 || < *libra* Giuglea DR III 1090 || < *haereo* + *-inare* Giuglea, DR IV, 1544.}

90. II **anín** { **alna* > **alana* > grec. Calabria *adđāna* 'Erle' Rohlf's Gr. u. Rom. 165.}

91. **ápă** {Campid. *aqua*, W. 48.}

93. **ápăr** {cf. DR. III 826.}/(P.9 r.2 după paranteză) {in franz. Dialekten auch *apparare*, Wartburg.} /

P.9

{93^a. **apáre** < *aqualis*, cfr. sard. log. *abbarzu*, c. *abbargu* "Wasserfurche.}

{94^a. ***apătă** < **aquatare* CDDE 61, DA.}

97. **apléc** {cat. *aplegar* Subák, 408.}

98. **apói** {v. lomb. *ape*, v. -gen. cors. *appəsu*, v. -span. *apos*, poit. *apen* "après" Wartburg *ad post.*}

99. **áprig** (r.2 dupa sp. *abrigo*) sard. *abrigu* = ? { **Apprex* (< *apprecor* - *supplico*, *duplex* - *duplico*, *vindex* - *vindico*, *simplex* - *simplico*, *complex* - *complico*, *-fex* - *-fico*; *foensSEX* - *secare* [sp. *segar* ecc. 'mietere'] Sinn: "brams, desiderio di possedere ecc.", oder: *PREX* (cfr. *ex* - *lex*, *con-grex*), Sinn: cf. *deprecor* (l'opposito del nostro *apprex*) "maledire"(etimologico), "allontanare" per "respingere, rifiutare"(non

deprecior quin "non mi sarebbe dispiacevole che..."). Form: *appreces* > **apreci* > sing. *aprec*. Subak 14. Campid. *obrižu* W. 20. || *harpagus* DA. }

100. **aprínd** (r.7 după wieder im) {a. -fr. *apprendre*"allumer. || DR III 826}

101. **aproápe** (r. 3 corectat) s. -ven. *aprovo* (pentru *apruvo*),

102. **aprópiu** (r.1 în loc de asterisc la APPRÖPIO) Georges. {Mi. Co. II, 15: spătlat. *adpropiare* || cf. Wartburg.}.

103. **apúc** {Pt. înțelesul "beginne" cf. rus. *улы* 'fange an, beginne', blg. *za-hvaštam*'beginne', lat. *in-cipio*. || < onomat. **puc!*, ca *înhața* din *haț!* Spitzer DR.III 645 ș. u.} /

P. 10

{104^a. **apusat** "lăsat în pace" < **appausatus* Bogrea DR.III 726.}

107. **arámă** (r. 5 corectat) sp. *alambre* (pentru *arambre*).

{107^a. ar. **arăspease** < *respissa* - *spissus*, Capidan DR. III, 754-56.}

108. **arăt** (r. 3 corectat în loc de Miklosichs) Diez I 337. {ir. *arqtu* "verlangt wie *žožet* < *digitus* beweist, durchaus nicht primäres a. M. -L. 's ELATO würde nb. "lat" gewiss nicht zu *arat* geworden sein. *ARRECTARE od. besser *ERECTARE mit dem "Bedeutungsübergang 'in die Eöhe richten' (peste rând heben) > 'zeigen'. "Weigand. Kr. Jb. 1904, I, 92 (corectat și peste rând din 1902/3, I, 92). || W.T. 90. || **arresto* Mi.Co. II, 66. || **adreitero* Candrea Is. 141, G.S.III, 423-24..}

109. ar. **arátű** {în Ormea *ará* < *aratrű*, Herzog, Z.32, 621.}

{109^a. **arător**[ar. ~].}

{111^a. **Arbinesi** < *Arbanemeses* DR.II 488.}

{113^a. **arcar** (simplă sugestia de culoare roșie.)}

{113^b. (de fapt 114^a, după **ard**) **áret** (în aretul vântului) < HARITUS Bogrea DR.I, 257.}

116. **argint** (r. 2 eliminat veql. *arziant*). /

{117^a. **arichită**"petit lait. crème" HEM < **alīcula* + -*iță* (<*alica* "Speltgraupen u. der daraus bereitete Trank, Spelttrunk, Speltnuss", sard. *alighe*, ar. (<alb. *alcă*, *alică*"crema ce se suprapune pe lapte. Din alcă, fac bacia unt, brânză untoasă, etc. Pap. 1.} {(nu 118^a) *arichită* < *alīcula* < **ἀλλικύλη* Diculescu DR. IV 453.}}

118. **ariciu** {< **hericio*, -*onis*.}

{120^a. **arinariță**.}

121. **arîndéz** {"die gewöhnliche rum. Form ist *arendă* (nicht das künstliche *orândă*), die ebenso wie das blg. magy. Wort erst in moderner Zeit in die Volkssprache eingedrungen ist mit der Einführung der Pachtverhältnisse. Nach Rumänien kann das Wort von Ungarn oder auch von Russland aus gekommen sein" Weigand: Krit. Jahrb. 1902/3, I, 90.} {"span. *arrendar* beruht kaum auf Konjugationswechsel, ist vielmehr eher eine Bildung vom Subst. *renda* aus: das sard. Wort ist wohl dem Span. entlehnt." Z. 162.}}

122. **arinós** (r. 2 dorite paranteze la) sp. pg. *are(n)oso*.

124. **arm** {Campid. *armu* W. 42.}

125. **armă** {Campid. *arma* W. 42. || *întrărmă* < *armare*.}

{125^a. **armânt**"arme, armătură < *armamentum*. V. Bogrea, Anuarul Inst. Ist. Naț. Cluj I, 311 și 407.}

{{125^b **armar** < *armarium*.}}

{127^a. **arméz** (*înarmez*, *întrarmez*) < *armo*, -*are*. (cu roșu).}

131. **arțar** {"näher liegt einen Zusammenhang mit *arcus* "Bogen" einzunehmen, so dass die Verwendung des Holzes den Namen des Baumes gebildet hat (cf. *jugastru*)" Jb. XX-XXV 79 || **arceus* > *art*+ -*ar* al pomilor || DR. III 825.}

{{131^a. ar. **arugă**.}}

132. **arunc** {cfr. abruzz. *arrongà* < *eruncare* (?) B.I, 294. | Mgl. *sălăghies*"arunc" și *șutnés* "arunc".}

132^a. ar. **aruspease** "friguri recurente", adv. "din timp în timp"
<RESPISSUS {{(sters) alb. *špeš*"oft, häufig" <*SPISSUS}}(și *răspăr* ?)
Capidan, DR> III 755, cf. *spes*.} /

P.12

136. **ášch(i)e** {Capid. *ástula* W. 18. Im Nuores. *askra* W. 46.} (r.2
sters it. *aschia*).

139. **ascúnd** {B. I, 292: vejl. *askondro*.}

142. **ašéz** {fr. *assiéger*.}

{144^a. ar. **asperdiciune**"Verderbnis" < **experditio*, -onem (*perditio*)

Th. Capidam, Die nominalen Suffixe, 32.}

{146^a. **aspuma** < *exspumo*. Capid. *aspu* W. 65.} /

P.13

151. **aštérn** {B. I, 291: srb.-kr. *stern-uti* "propagginare", *sterna*
"propaggine" (Kušar, Rad., CVIII, 15).}

154. **astúp** (r.3) {"1. s'oreille" Z. 162.}

{154^a. **asturcan** < *asturicus* Bogrea DR II, 650-51. Gamillscheg?:
ZfRPh, Bd. 48, p. 476.}

156. **asúpră** {S.-J. 181 -a = Artikel, nicht *ad*.}

{159^a. **atârnă** < *adtru(ti)nare* Giuglea DR> III, 1090.} /

P.14

{160^a. **ațină**.}

{161^a. **atipî** < **atēpīre* CDDE, 109. | < rut. *zacipyty* "stumm werden"
zacipnuty, "erstarren", Schaludke, Balkanarchiv I, 159.}

{161^b. **atârnă** < **ἀρτάρνω* Diculescu DR> IV 493.}

{165^a ar. **auá** "dort"{{(peste rând) "hier"}}(?) < ILLĀC: u. eng. *là*, it. *là*, frz. *là*, sp. *allà*. || Ar. *auátse* < ILLACCE ML. III, § 475.}

166. † **auã** {lomb. *üga*, ossol. *óva*, obw. *jeva*.}

173. ar. **aúş**, {Wahrscheinlich *avus* +suf. *-ušinus* MI. CO. II, 79-80
lcfr. *deaoş*, *neaoş*. || (*auşel* < *avicellus* Țicăloiu ZRPh. 41, 590 nu merge:
DR> II 886.}

{174^a. **auzít** < *audītus*.}

{174^b. **aveni** † "a dospí < *adventīre*.}

176. **ází** (r. 1 cu dublă paranteză) ar. *a(d)(z)ă* (fată de *ad(z)ă*) {S. -J. 181
"Kürzung von *astāzi*". || W.J. So schon Cip. Gr. II, 146; nicht Kürzung <
astāzi, wie *astarã* < *astāsearã*.}

{176^a. **azema**, **azimã** < ζυμοϋς Diculescu DR> IV, 439, 472.}

B.

{176^b. **bãga** < **baugare* - *bauga* (longob.) *Giuglea*, DR> II, 361-79.
Gamillscheg comb.: ZfRPh. Bd. 48, p. 472.}

{177^a. **băiât** DA.: < **belliatus* "frumuşel" *Giuglea*, DR. IV, 1548.}

178. **báier** {W.J. 99"Verfehlt. Grundbedeutung "Band, Schnur">
"Eingeweide"(b. *inimei*). Im blg. "Schnur von alten Geldstücken". Türk.
bayer hat fern zu bleiben. ||{"1. XXVIII st. XXXVIII."(in text, p. 15. r.4 a şi a
fost corectat prin barare XXVIII) "Die Etymologie *baer* < *variu* halte ich nicht
für erwiesen. Die angenommene Dopplentwicklung von *ír* zuzugeben wird
man sich schwer entscheiden, wenn nicht zwingende Gründe dafür
sprechen. Von den drei dafür angeführten Wörtern zeigt *muria* auch
anderswo unregelmässige Behandlung. *caer* auf **cariu* zurückzuführen ist
auch bedenklich, weil derartige Substantivbildungen auf *-iu* von
Verbalstämmen bekanntlich nicht häufig sind. Das herbeigezogene *cubium*

ist insofern ganz verschieden, weil daneben *concupium* besteht. Es bleibt also nur *baier*, das zu *váriu* begrifflich stimmt, das aber eben wegen der lautlichen Entwicklung nicht gut (*continuat alături jos*) dazugestellt werden kann. Auffällig ist auch, dass bei nicht einem der drei Wörter dialektische mit *-riu* angegeben werden." Z. 162 f.} /

P.15

179. **bajócură** (*batjocură*) {Mi. B. 13 îl compară cu srb. *šalu zbijati*, w.-russ. *bajdy bič*. a | A trecut și în rut. Mi. Co. II, 75; blg. *ona nu se šeja bje*, volksl. *jana mu se šeja podbi*, w.-russ *bajdy bič* "ineptire".}

{179^a. **bălângăni** < *bilanx* Giuglea DR> III 1098.}

182. **bărbă** {Campid. *barba*.}

{183^a. **bărbat** (*deal bărbat*), "loc arat, ogor" < lat. *verbactum* Giuglea, DR> V, 538-42.}

184. **bărbie** (r. 3 corectat) it. *barviglio* (din *barbiglio*).

{{184^a. **bărboai** < *barbonea* = *barbus* + *-onea*: Gamillscheg ZfRPh, 48, p. 485.}}

{184^b. **barbur(e)**.}

{184^c. **Bârsa** < βάρσας, βρύση Diculescu DR. IV, 499.}

{{184^d. **bărdăun** (*bărzăun* = *bărdăun* + *bâz*; nf. din *tăun*) cf. REW 1404, DR> III, 591, 592.}}

185. ar. **bărtstat** (*băltsat*) {fr. *brassée* "ce que peuvent contenir les deux bras". Subak 15.}

{185^a. ar. **bărtire** "piatră, bolovan" < *bracile* "Werkstein". P. Papahagi, Anal. Dobr. IV (1923) 33-35.}

189. **bășică** {sard. 1. *bušika*, c. *buccūka* (cu alt sufix), nu-i dovadă de *v > b*, căci regulat. W. 14.} /

P.16

191. ar. **bás** {Campid. *bača*}

{192^a. **bat** " a se împreuna armăsarul cu iapa" = v. -gr. βατεύω, βατέω. -ω 'saillir, couvrir'. Giuglea, DR> III 618.}

{192^b. **băț** < german *bit*: Giuglea DR> II, p. 408. Gamillscheg comb. ZfRPh, Bd. 48, p. 473.}

194. **bătăie** (pentru r.4 se cere cu []) {"[span. batalla]" Z. 163.}

{194^a. **batal** < βάτης, βατήριος.. Diculescu DR> IV 444.}

195. **bătrân** {B. I,191" in alten Dokumenten Venetiens u. Südtalines. (Arch. X, 255, XV, 333, 362, Rom. VII, 51, Zeitschr. IX, 303, 314, Corp. dipl. istr. 1297), hier auch bei Ortsnamen (Flachia). VETERNUS: *Punta veterna* bei Verbinco, kaum rum. *bătăr̃n* in Maz. istr. und such z. T. in Dazien (man erwartet *bătăr̃n*) || Salvioni: Spogliature siciliane, I, N° 5 și în v. sic. *vitranu*"vecchio".}

{195^a. (de mutat ca 198^a) **beciu** < gr. βήκιον. Diculescu DR. IV 444.}

{195^b. **baună** < **baubulare*.}

196. **beat** {*bībītus* + *bībātus* Jb. XX-XXV 98. || DR.IV.}

198. **bec** (r. 7 după *beccuna* "Ziege") mark. *betššé*. /

P. 17

{(200^α. **berc** < **brevicus* Bogrea DR. I 257)}(articol păstrat cu șovăială, *extra ordinem*).

{200^a. **beștea** "pușchea" < **besīcella* (< *vesīca*) Dens. G.Ț. Hat. 53.}

{200^b. **beșit**"betiv" < **bībīticius* Dens. G. Ț. Hat.}

{200^c. **bezmetic** < *amphisbeticus* Giuglea DR. II 820.}

{200^d. **beregată** < βαρυγάς, ἄδος Diculescu DR. Iv. 475.}

201. (**biet** < **bīliatus* Giuglea DR. III p. 66.)

202. ar. **bináts** (r. 2 înainte de *binak*, al cărui asterisc este anulat) Capidan, Nomin. suff. 5.

204. **bisérică** {Vegl. *basalka*, alb. *Bieška* (*Jirečka* "ohne Zweifel")(cfr. n. -it. *Bescapé* = *B. Petri*, *Bescanueva* < *B. nova*), auch tessin., obwald. u. häufig als Orts-N. in N. -it. cf. Salvioni: Bull. d. Svizzera it. 1899, S. 87. Malfatti, Annuario d. Soc. d. alpin.-trident. 1896, S. 175. Kretschmer, Z. 7, 1905, S. 539 f. B. I, 290, II, 429: Weitere Belege bei Salvioni, Arch. XVI, 229, 374 und besonders Olivieri, Studi glott. it. III, 188. | Răspândirea romanică la Jud. Zur Geschichte der Bünderrömer. Kirchensprache, p. 23 ş. u.}

{204^a. ar. **bisnat**.}

{204^b. **biş** < *vīteus*, ca serbo-croat *bič*, Skok, *Časopis* VI, 41 ş. u.}

{204^c. (sau 207^b) ar. **blândur** "voce, melodie desmierdătoare" < *blandulus* P. Paphagi, Ann. Dobr. IV (1923) 371-375.}

206. **blînd** (r. 1 corectat ar. *incsir*) ar. *imir*.

{209^a. **boarfă** < lat. *barbus* prin. transil. *buercoeu* Lacea DR. III, 748.}

210. **boăşe** (r. 1 adaos) şi *boarşe* DR. V.

{210^a. **Bobotează** < *apă* - *botează* DA. | ar. *buboaie* < *bobeo bota* (= *voveo vota*) + *boteza*. P. Papahagi, Ann. Dobr. IV (1923), 95-97.} /

P.18

{210^b. **boitar** < *βοιτήρ, βοητήρ* Diculescu DR. IV 446.

{210^c. **bord** < *βωλώδης* Diculescu DR. IV 490.}

{210^d. **boscoane** < *βόσκανος* Diculescu DR. IV 474.}

211. (**bot** {< gr. *βότον* Giuglea DR. III 1090.}

{211^a. (de fapt sub 210^c) **bord** "bolovan, bruş de pământ" < **bolīdus* s. **bolodus* < gr. *βωλώδης* "schollig" Giuglea, DR. III, 595. Derivat *îmburdà* ib. III, 595-596.}

{211^b. **bot** comparat cu it. *boccia* Iordan ZRPh, p. 559, cf. DA.}

{211^c **boteiu** < *βοτήιον Diculescu DR. IV 444.}

212. **botéz** (r. 1 sfârșit înainte de it.) {vgl. indessen Subak 15(< gr. (ἐ)παρίζω).}

{212^a. (de fapt. 212) **botez** < *BAPTIDIUM } S. § 15 C.}

{212^b. **botejune** < *BAPTIDIO }

213. **boú** {"Auch das bearnische *bueu* verlangt eine Basis *bovu* (vgl. *nau novem, mau movet*)" Z. 163.}

217. **braț** (**brață** (cu roșu) DA (cu negru).

219. (**brebenéi** {Mi. Co. II, 35: vgl. *breábene* < *beárbene*.)

{219^a. **breseacăn** < **brassicinus* < *brassica* Giuglea DR. III 1090.}

{219^b. **breiu** < βρύιον Diculescu DR. IV 484.}

{220^a. **brândușă** < daco-traco-ilir. **brand* - + - *ușă* Giuglea DR. III, 567 soc. Din rom. arb. *brndușă*. || Mussafia Voc, 143 < *Brundusium*.)

{220^b. **brânză** (mai sus ca 217^b) < **balandie* < gr. βολάντιον Diculescu DR. IV 452.} {(corect aici) < daco-traco-ilir. **brandia* s. **brendia* < **branda*, **brenda* < *ideur. *gurendh* - Giuglea DR> III 580.}}

{220^c. **broancă** "Bassgeige" < **bromicus*, -a, -um (<gr.) "bâzâitor, cu sunet adînc" Giuglea DR> III 593.}

221. **broască** {pentru corespondentele suditaliene ale lui cf. Rohlfs Gr. u. Rom. 15.} /

P. 19

223. **brotác** {Diculescu DR> IV 420. < gr. βρότακος.}

{225^a. **brus** < gr. βῶλος Giuglea DR. III 1090.}

226. **búca** {Campid. *bukka* W. 32.}

{226^a. **bucălat** < *bucelatus*, -a, -um Drăganu DR. IV, 740.}

227. **bucătă** {(r. 5 după zu vergleichen ist) cfr. n. -gr. *psomi*"pâne"(eigtl. "mușcătură"). || "Näher liegt der Vergleich mit afrz. *morsel*, nfrz. *morceau*." Z. 163.}

{227^a. **buceà** < *buccella*.}

{227^b. **buced** (*buced*) < **buccidus* TDRG.}

{229^a. **bucium** "Klotz" DA.}

{229^b. (de fapt 227^c) **buchereà** < βούκερος Diculescu DR. III 422.}

{{229^c. (de fapt 229^a) **buciu**, -e < lat. v. *buccivus* < *bucca* DR. IV 739.}}

230. **buéstru** {*vacă buiastră*. | *în buiestru* < **ambulestrer*. cf. DR. II 683-86. Gamillscheg comb. ZfRPh BD. 48, p. 477.}

{230^a. **buf.** (pl. **bufi**) și **bufoi** "tufă" < BUFF - cf. ML. N° 1373. Doar sens: "umflătură, ridicătură", cf. Dens. Gr. Ț. H. 53-54.}

{{230^b. **bui** "băătură" < lat. *buā*, **buium*, Densușianu, G.S. III, 432-433.}}

231. **búfu** {"vgl. bearnisch *bouhou* 'Maulwurf'. Z. 163. | cf. *îmbufnă*.}

235. **bulz** { **bullīdus* (<*bullā*) și **bullīcus* Giuglea DR. III 595. || < alb. **bul'(ε)z(ε)* DR. III 822.} /

P.20

237. **bun** {cf. v. -franc. *resboner* Jb. XX-XXV 159.}

{238^a. ar. **bun{e}atǎ**.}

{238^b. (237) **bur**, **bură** < *burrus* < πυρρός. Diculescu DR. IV 398.}

{{(tot sub 237) *bură* < *burra* Giuglea, DR. IV, 1554.}}

{238^c. (rămas fără număr după ștergerea unui 238) **burcă** < πυρικός Diculescu DR. IV 473, 470 (sic).}

{238^d. (inițial 238^b) **burdoiu**, **burduiu** < **burdone*.}

239. **burete** {< gr. βωλίτης Diculescu DR. IV 398.}

{240^a. (nu 239^a) **burtă** < lat. *volutās*; *a burtă* < *volutāre* Giuglea DR. IV 1554.}

{240^b. (față de 240^a) **burti** < **abortio* Bogrea DR. III 1087.}

{240^c. **busuioc** < v. gr. βασιλικόν Diculescu DR. IV 461.}

{240^d. (în josul paginii șters) **bus**.}

{{240^e. (față de o nouă serie deschisă cu 240^a mai jos) **buși** < **BYSSEUS* Giuglea 1-2, cf. DR. III.}}

{{240^f. (față de nou 240^b.) **buștean** DA.}}

{{240^g. (față de nou 240^c) **buștină** DA.}}

241. **búte** (r. 2 după Dens. H. 1. r.200) Mi. Vo. III, 5. /

P. 21

C.

246. **căci** {"1. *căci*" Z. 163.}

247. **cac** {Campid. *kaǰái* W. 28.}

248. **căciulă** {cfr. veron. *kačola* ML. 1770, cf. sic. *caciottu* DR. III 849, cf. gr. κατύς DR. III 1091.}

250. **cádă** (r. 3 după CADUS:) {cf. B. II, 433: hiezu abruzz., cal., venet. in Veglia und wohl auch in Istrien etc., auch puglies. *cat-are*.}

{250^a. ir. *cáiba* "colivie" < CAVEA, și Diculescu DR. IV p. v. gr. κάδη.}

P: 22

251. **cáier** {[**folliolum*]**cavabile* Pușcariu DR. III 669-670. || < germ. *krauwil* Giuglea DR. III 1090.}

252. **cal** {Campid. *kuaddu*.}

{252^a. **călâiu** 'verde' < *callainus*, -a, -um (gr. κολλοῖνος)
"blassgrün"> **callaneu* Giuglea DR. III 619. || < **calaneus* (corectat din
callaneus) (< *calāre*) Pușcariu DR. III 661.}

{254^a. **calcă** "călcăiu" < *calcem* Dens. G.Ț.H. 53.}

256. **călce** {Subak 16 < CALCE = CALICE. ||} {"1. welsch. st.
galisch" (la r.4) Z. 163}}

257. **călcîiū** {"1. 'Anschnitt' st. 'Scherzel'" Z. 163. | Campid. *karkaŋgu*
W. 43}

258. **cald** {sard. c. *kaldu* W. 9.} .

{258^a. **căldăraș** "bouvreuil" < **cardillus* CDDE 233.}

260. **căldăr** (corectat așa în loc de ^b*căldăru*).

261. **căldură** {S. -J. 180 = frz. dial. *chaudure*.}

262. **căle** {B. I, 292 "Es erinnert vegl. *kal* "volta" an rum. *cale* "idem",
in mancher Mundart. Doch ist die Erscheinung sehr verbreitet: vgl. it. *via*,
frz. *voyage* im S. O., srb. *pu*."}

{262^a. **călin** "călduț" < **calīnus* s. **calenus* {Pușcariu} DR. III 661.}

{262^b. **căloń** freier Herd" < **caloneum* Pușcariu DR. III 662 ș. u.}

{262^c. (de fapt 262^a, dar dacă târziu în margine) **călaiū** < **calaneus*:
Pușcariu DR. III, p. 660-61.}}

{262^d. **călmoiu** (adaos ca 262^c în josul paginii) "dicke Lungen-od.
Leberwurst" < *căldumoiu* < *caldumen* "Kaldaunen" Weigand, *Balkanarchiv*
II 257. / Altfel DR. I 323}}

{263^a. **călțun** (cu ț din *încălțà*), ar. **calcune** "ciorapi groși de postav"
< **calceonem* Capidan DR. III 756.}

P.23

264. **cam** {S. -J. "Schlagend erklärt". Im Schwedischen in Finnland
denna gran är mera hög = "diese Fichte ist ganz hoch", während sonst im
Schw. *mera hög* "Komparativ ist."}

{264^a. **camară** < lat. *camara* < gr. καμάρια Diculescu DR. IV 398.}

265. **camai** {cfr. *camai bine* Alecs. T. 216: *s'a camai dus.* | *Camai ba!*}

266. **cămășe** {B. II, 432 "Vegl. *kamaisa* kann sowohl auf *ε* als *ι* zurückgehen. Auf *ε* auch a. -ven. (Salvioni, Arch. XVI, 293). Cerign. (din r. 2/3) "ist zu streichen". | Campid. *kami sa.*}

267. **cănesc** (ștearsă toată lemma și înlocuită marginal prin):

{267. **cană** < lat. *canna* 'genus vasculi' la venantius Fortunatus (identic cu *canna* 'Rohr', deci "Gefäss mit engem rohrartigem Hals" Rohlf's, Gr. u. Rom. 139), pătruns sub forma *cannata* în germ. alb. srb. trac. ung., ibid.)

268. **cánură** {< RACANA ("sagum sive r.") > **racănă* > **canără* > *canură* ? cfr. abruzz. -pugl. *raķeņe* dalm. *rekagniala* "coperta", *rachanella*, *rachnizza* "coperta di lana", *rakno* "coperta di lana (fatta in casa)". In Abruzz. heisst es "panno grossolano di *canapa*, che si stende per rascingere al sole il grano lavato"; ähnlich agnon. *rákana*. Im Puglies. ist. es ein "grandissimo sacco di tela grossa che fodera il carro al di dentro per riporvi e trasportare vettovaglie". Auch das Istr. hat das Wort: *reganitsa* "coperta di lana greggia", doch ist es, wie slav. *-itsa* zeigt, aus dem nahen kroat. *rakan-ca* zurückentlehnt. Das Sard. hat -*ana*: *ragàna.*}

272. **căpăstru** {Campid. *krabista* W. 64.} .

P.24

273. **căpăt** I {*căpete* < *καπέτις* Diculescu DR> IV 467.}

276. **căpățîn** (corectat r.1) sa. (din. sm.)

277. **căpețel** (corectat r. 1) sa. (*căpețel* sa. (de 2 ori din sm.), (iar în marginea paginii) v. DA.

278. **căpistère** (în drept) L. -M. D. {despre uzurparea lui prin *căpestrel* Țicăloiu ZRPh 41, 590, și Diculescu DR. IV 398 < gr. *σκαφιστήριον.*}

279. **căpră** {bulg. *kapra* "Kutschersitz", cfr. *kaprúl* "Dachsparren".} (adaos ulterior la r. 3 după "Dachsparren") {{*capreolus* "Strebebänder", termen tehnic < în > agricolă.}}

282. **căprior** {sp. *cabriol* "zu streichen" Z. 163.}

{283^a. (mai bine 283^b) **căpun** "clapon" < *capo*, -onem TDRG.}

{{283^b. (mai bine 283^a) **căpușună** < *căpușună*: Pușcariu DR. II, p. 593-594}} /

P.25

284. I **car** {Campid. *karru*.}

285. II **car** {cfr. bulg. *кара* "treibe, führe, bringe mit gewalt, fahre".}

286. (**cărăbúș** < *καροββος* Diculescu DR> IV 489.)

{286^a. **carâm** < *calamus* Pușcariu DR. I 225.}

{286^b. **carâmb** < **calemulus* Pușcariu DR. II 596.}

{286^c. **cărăbete** < *καροββίς* Diculescu DR. IV 489.}

287. **cărăre** (fișă lipită) {croat. *karare* "puteljak u selu, što vodi, čijoj kući" ASP. 28, 576.}

{287^a. (cu roșu) ar. **cărător** "cel ce deșteaptă dimineața pe lucrători" < *calator* P. Papahagi, *Dunărea II* (1925), 101.}

289. **cărbúne** {Campid. *krabóni* W. 64.}

{290^a. **cărete**, **careți** < *σκαρίς*, *σκαρίδος* Diculescu DR. IV 445.}

293. **căr(iu)** {B. II, 433: auch. tosc. *caio*, Pîori, Mîsce... *Ascoli* 428.}

{293^a. ar. **cărinde** < *carinum* + *dentem* Capidan DR. III 1088.}

{{293^b. (adaos mai sus ca 293^a.) **cârlig** < *calabricem* Giuglea DR. III 1090.}}

{293^c. (refăcut din 293^b) **cărmână** cfr. *scărmăna* Dens. V. n. 126.}

295. **cărne** {Campid. *karri* W. 41.}

297. ar. **căroáre** {Campid. *kalori*.} /

P.26

299. **cărte** {< lat. *charta* < gr. χάρτης Diculescu DR. IV 431.}

300. **cărúiu** {? pentru *n* > *r*.}

303. **caș** {Campid. *cașu* W. 57.}

{304^a. ar. **cășare** "stână" < CASEARIA (*taberna*).}

306. **câsc** {ar. *hasc* nu *casc* ? (față de r. 1 [ar. *casu*]), dar megl. *prucăscari*.}

309. ar. **căstínŭ** (r. 4/5) {"1. pg. *castanho*" Z.163. Campid. *kastanza* W. 59.}

310. ar. **castru** {< gr. κόστρον {"Burg, Festung"} Subak 16. S.-J. 181.}

311. **cășún** {< **accasiono* ML. REW.}

312. **cat** I {(r.6) "1. XXVIII (pentru XXXVIII) || Articolul trebuie șters (cf. DA) și trecut supt No 325 (anume **caut**).}

{312^a. **cață**, **cățuie** < lat. *cyathium* < gr. κυάθιον Diculescu DR. IV 398.}

{315^a. **cățelin** v. 317^c.} /

P.27

317. **cătínă** {cf. DA.}

{317^a. **cătínă** "câtea" < **catina* {Pușcariu} DR. III 665.}

{317^b. **cătinel** (*cățelin*) < **cautelīnus* s. *cautelenus* Dr. III 658 ș.u.}

{317^c. (lăsat fără număr după ștergerea lui 315a) **cățelin** v. **cătinel**.}

{320^a. **cătun** < *cautum* Giuglea DR. III 1090. ||< **cavitoneum* Serra DR. III 1092.} {{{(repetat cu roșu, greșit sub 321) **cătun** < *cautum* + *tun* (= celt. *dunum*) Giuglea DR. IV 1553.}}

321. **cătúșe** {cf. DA.}

322. **cáuă** {< lat. *cava* "bufniță" (comunicat de mine lui Meyer-Lübke REW I 1785). ||< lat. *cava* DR. V 405 (Pușcariu).}

323. **cáuc** {*căucel* > *chepcel* Giuglea DR. I 428; *căpcea* (atât)}

{324^a. **căuș** < **ca* (< *cavare* + *uș*) {Pușcariu} DR. III 668. ||< gr. κόβος "mesure de froment" (lat. *cabus* "ein Mass, 1/4 eines modius)" > **cau* + *uș* Giuglea DR. III 619.}

325. **cáut** (în margine) Mi. Vol. I, 33. Kons. II, 39: "lautlich entspricht der Ausgangspunkt *cautus* (BURLA 93) besser."

{325^a. **cavă** "scobitură (a lingurii)" < *cava* DA. }

{{326^a. **cea, ceala** ! < *ecce-haç, ecce-hac-illac*. Din rom. ung. *csá(h), csálá* Drăganu DR. III 692.} {Gamillscheg comb. ZRPh, Bd. 48, 484; cf. Nandriș, R.F.I, 185-89.}} /

P.28

{329^a. **ceas** ! interj. cu care se îndeamnă vaca să stea liniștită la muls, după Philippide, ZRPh XXXI, 303 < *cessa* < *cessare*. }

332. **cenúșe** {B. II, 433, auch vgl. *canaissa* (*kanáu za* ?)"cenere". }

333. **cep** (explicația slavă din r. 4-6 scoasă în evidență cu o linie marginală în creion).

337. III **cer** vb. (r.8 între Vgl. și Meyer-Lübke) Schuchardt, CUV. d. bät. I, Supl. XXV. }

338. **ceráșe** {sard. c. *ceresia* im ganzen südl. Gebiet: *čerézia* etc. nb. kann aber *kiriașca* etc. vgl. abruzz. *čeráçe*, plebeisch *čeréce*, (Finamore), {blg. mac. *tsires*} W. 9-10.} {{*čerézia*: Cagliari und der Süden bis Isili, auch Urgulei. Campid. *čeréza* W. 57.}} /

P.29

341. I **cerc** {*tercl'u* < *circulus* (cf. 1726b) (adică ar. *tsercl'u*)}

343. **cercél**. {n. gr. κούρκέλλι 'eiserner Ring', calabr. *ciurcellu* 'Ohrring, Frauenschmuck' Rohlf's, Gr. u. Rom. 138. }

{345^a. **ceridoană, ceridoaie** <χελιδόνεος DR. IV 441.}

346. **cern** {Campid. *čerriri* "Getreide sieben" W. 29.}

{348^a. **cet, ceată** DA < *quietus, -a, -um.*}

{{348^b. **ceță**"a liniști (despre vreme)" < *quieto, -are.*}}

349. **cețate** {B. II, 429 veql. *cetate* (ebenso abruzz.) , wohl aus **civetate.*}

{349^a. **cețateua** < **civitatella* (= *civitatula*) Iord. Dift. 59: *t* a trecut apoi la *cețățuia.*}

349^b. **cetos** (în *vreme cetoasă*"vreme liniștită", zisă "înceată") < **quietosus* Dens. Gr. ὤ. H. 54.}

350. **ceteră** {Vezi că *ceterez* (*cețărez*) "cânta din vioară; a plictisi cu vorba".}

{350^a. **cetereză** (Bas.) "a colindă, ură" < *citharizo*, Diculescu DR. IV - 398 < lat. *cithara* < gr. {κίθάρρα.}

351. **cheáză** {Vortrefflich, nur auch in der Gr. Walachei, cfr. *piază.*}

P.30

352. **chție** {Campid. *krái* = *clave* W. 30.}

{352^a. **chelbe** < **calvia* Dic. DR. IV, || < **calvia* TDRG < *calvus.*}

353. **chem** {"1. afrz. *clamer*" Z. 163. Campid. *kramai* = *clamare* W. 30.}

355. **chiag** {Mi. Co. II, 58: kl. russ. *kljaga, kljagaty, kljadžyty, gljeg*, russ. *glajaganyi syrž*, pol. *zakliagai*, slovak. *kljag* "lab".]}

356. **chiár(ă)** (r. 2-3 șters), Auch im. srb. kr. kommt ein *čaro* (> ir. *čoro*) "sehr" vor.) {(înainte de < CLARUS, r. 5) azi: "din chiar senin, apă chioară".}

{356^a. **chichiă**"piu!" < *pīpio, -are* DA. cf. Pascu, Cimilituri 230.}

{356^b. **chicera** cf. DR. I; < gr. κύκλος Giuglea DR. III 1090.}

359. **ciată** (în margine) L.-M.D. {cf. lat. *nebulam in oculo habere* "a nu vedeă de loc" DR. III 881.}

{359^a. **cicăli** < lat. **cicala* + *-ire*, Pușcariu, R.F. I, 269-71.}

{359^b. **cicoară** <**cicară*<**cicala* <**cicada* DA, R. F. I, 269-71.}

360. **cicoăre** {"1. CICHOREUM" (și nu CICHOREUM) z. 163 și Diculescu DR. IV, p. 483 <κικώριον.}

{{360^a. **cimbru** <θύμβρος Diculescu DR. IV 483.}}

361. **cîmp** {V. S.-J. 181"hat wohl nichts mit it. *scampare* zu tun."}

{361^a. **cimpoi** < *cantipellis* + *foale* Giuglea DR. III 594.}

{361^b. (cu roșu) **cîmt** † "ceinture"(en parlant du corps de l'homme)" și *gîmt* < *cinctus*"idem"(sing. refăcut din plur.) Candrea, Ps. I CCXXXI. Derivat *gîmfurus* = "cu cioturi și umflături".]

{362^a. **cince** în "sătul~" < *cimex*, *-icem* Drăganu DR. I 293.}

363. **cinci** {"Das -i în *cinc* wird durch die lat. Basis nicht erklärt; es scheint an die freilich ziemlich entfernten *doi*, *trei* angeglichen zu sein." Z. 163.}

364. **cînd** {Campid. *kandu.*} /

P.31

370. **cîngă** {Campid. *čingra.*}

{370^a. **cinioară** <*cenae hora* Drăganu DR. III 693-95.}

{{Gamillscheg: *cină* + *oară* <-*eola* ZfRPh, 48, p. 484.}}

{{370^b. (trecut mai jos ca 373^b) **cinteză** cf. lat. *cincitare* +*ez* Drăganu DR.III 698.}}

{370^c. (din 370^b) **cîntoare** < κεντοῦριον Diculescu DR.IV 483.}

371. I **cînt** sm. {TDRG neol. !} (în creion)

{373^a. (din 372^a) ar. **cioară**"sfoară"< *firicioară* < *filicella* P. Papahagi, Anal. Dobr. IV (1923) 371-375.}

{373^b. (din 372^b) **ciorchină** <**circulina*, Pușcariu, Dr. IV, 1558.}

{373^c. **cârlan** < *carnale* Giuglea DR. I 244 ș.u.}

374. **cîrnăt** (fișe lipite) {*istrocak. krnàta, krnàtina*"Wurst" < irom. **cârnat* Strekelj ASP. 28,....}{{cfr. blg. *кѳрѳакъ, аѳе* (cu varianta supralineară *кѳрѳѳакъ* = "Würstchen".}

375. **cîrpătór** {< *coopertorium*: {D. Pușchilă ?} Conv. Lit. XLII, II 91-92.} (în creion mov) /

P.32

377. (scris 373) **cîștig** {Campid. *kástiu*, -ai W.54.}

379. **cîte** {S.-J. 181 "kann wegen *i* u. *e* nicht *kata* sein, cfr. Weigand Jb. XI, 190.}

{379^a. **ciuf** < vgerm.: Pușcariu, DR>II, p. 607-610, Gamillscheg comb. ZfRPh., Bd. 48, p. 475.}

380. **ciúmă** (în drept, în margine) L.-M. Gl. /

P.33

{380^a. **ciumar** < κυμάρτιον. Diculescu DR. IV 485.}

{380^b. **ciulă, ciul** < κυλλός Diculescu DR. IV 442.}

{{380^c. **ciunare** < *actionare* Giuglea DR. IV 1554.}}

{380^d. **ciupă** < κύπη Diculescu DR. IV 468.}

{380^e. **ciupag** < κύπαξ, -ακος Diculescu DR. IV 471.}

381. **ciur** {fr. *cible* Subak 17. | *ciribrum* păstrat în Italia meridională Rohlf's, Gr. u. Rom. 101.}

{{381^a. **ciurà** < *cribrare*.}}

{{381^b. **ciurciunel** < **circinellus* < *circinus* Giuglea DR. IV 1554.}}

{381^c. (pentru 381^a inițial) **ciurică** "jour férié dans le peuple roumain, 15 juillet" <κυρικός Jokl JF. 44, 44 (nu κυριοκός Philippide Bausteiner Mussaffia p. 51).}

382. **ciútură** {B. II, 433. Auch Arch. XVI, 313.}

{382^a. (pentru 383^a) ar. **coacă** < *cocca* DR. IV 802 (Bogrea).}

383. **Coácina** {< lat. *coccinus* < gr. κόκκινος Diculescu DR> IV.}

384. **coadă** {B. II, 432: und sic. *kruduzza*. || s. -sard. *agòa* "dietro" zu *coa*; "la coda è usata cui, come spesso altrove, nel senso di estrema parte" (Nigra Arch. XV 484) Subak 419.} {{Campid. *kóa* < *coda* W. 16; *codălat* < **caudăllātus*, --a, -um, s. **caudăllātus*, -a, -um Drăganu, DR. IV, 740.}}

386. **coápsă** {Campid. *koša*.}

387. **coárdă** {"1. slav. *korŭda*" Z. 163.} (corectat și în text, r. 11 cu creion roșu). /

P. 34

390. **coc, copséi** {Campid. *kóiri* W. 60} {{Pt. înțelesul "reif", cf. cat. *cuyt*"gar, welk" și log. *kottu* "reif".}}

391. **cócă** {**coc** <*coccum* Lacea DR. II 623.}

{391^a. **cocota** < **concaptiare* Giuglea, DR, IV 1554.}

392. (**códru** {aber sp. *codrado* < *cuadrado* n. Sinn"pezzo di pane o di gato"? S.J. 181. Gegen Entlehnung aus. alb. spricht -u (hätte **codră* ergeben). Umgekehrt ja. Pettersen KZ XL (N.F. XX), 213 bestreitet Verwandtschaft des alb. mit arm. ||"Stück" ist wahrscheinlich lat. *quadra* în *q. panis*, während = "Wald", alb. *kodre* "Hügel" ist. Schuch. XLI, LXXVII, womit slav. *gora* "Berg" u. "Wald" zu vergleichen ist. MI. Co. II, 70.)

{392^a. **cofleși** < **CONFLEXĪRE* Giuglea, 6-7.}

394. **coiu** {Campid. *kolla*}

{394^a. **conteni, contenà** (Săcele), **acumptini** (ar.) < **cunctinare* DR.

I 226 ș.u.}

{394^b. **colac** < *κόλλαξ*, -ακος Diculescu DR> IV 478.}

{396^a. **copleși** < **complexire*.}

398. ar. **cor** {v. *coriu* și azi *cor*, cu verbul *cori* (+*horă*) > *hori* DA. și DR. V 901.}

399. **corb** {Campid. *krobi*.} /

P.35

400. I **corn** {Cf. vfr., vpr. *corn*, vfr. *cornet, cornière*"Ecke, Winkel" (afr. *cornier*"an einer Ecke Stehend") Gamillscheg Z. 40, 574 (greșit când crede că e influență francă).}

401. II **corn** {u. ö. statt 'rom.' ist natürlich streng genommen zu sagen 'in den anderen rom. Sprachen'." Z. 163.}

{402^a. **coroambă** (revenit din **coroam(b)ă**) "porumbel" nu-i *columba* (Philippide), ci *κορύμβηλον* (Bogrea) DR. V 802.}

404. ir. **corúmbe** {"1. dreimal Schleh -st. Scheh-." Z. 163.} (r.1, 3 și 4).

{404^a. **corună** < COLUMNA Giuglea 7.}

{405^a. **Ileana Cosânzeana** < *Helene Constandiana P. Papahagi*, Anal. Dobr. IV (1923) 3-7.}

{405^b. **coș** "bubuliță", plur. **coși**, cf. alb. *košdz* < lat. *cossus* "ver du bois" Philippide z. XXXI, 357.} {{Candrea, G.S. III, 430.}}

406. **cot**. (r. 9 după alb. *kut*) "Elle". {Campid. *cúidu* (daneben gebräuchlicher: *kúidu* mit Akzentverlegung). W. 60.}

{406^a. **cotoiu** < **cătoiu* < *cattus* + sl. KOTŹ Pușcariu DR. III 1091.}

{406^b. **cotor** < *captorium* Candrea - Dens. DE.}

407. **crăciun** {S.J. 181. Ung. *karácson* beweist nichts. ||"Wenn *crăciun* wirklich aus älterem **cărăciune* entstanden sein sollte, so kann doch das magy. *karácson* keinesfalls als Beweis für ein früher vorhandenes *căr-* angeführt werden, denn in dieser Spr. hätte auch ein *crăciun* nicht anders übernommen werden können (vgl. magy. *palacsinta* = rum. *plăcintă*; *kalastrom* = *claustrum* usw.)" Z. 169.} || (P. 36 r.1 șters): (vgl. ung. *karácson*)/

P.36

408. **crăp** (r.8 după "schelte") {< alb. *grep* "*αγκίστρι* = *amo*", poi "*grappa*" cfr. fr. *s'accrocher à qn.* = "azzuffarsi", și Diculescu DR. IV 435 < **κόρ-αφος*.}

410. **creastă** {Campid. *krista* "Ackerfurche = *crista*" W. 30.}

411. **cred** {Campid. *kréiri* W. 60.}

413. **creier** (la r.4, după vegl. *karviale*) {it. *cervello* Subak 11.}

414. **cresc** {Campid. *krěširi* W. 30. In den *ke-, ki-* Gebieten natürlich *krěskere* W. 41.}

{415^a. **creștinătate**, ar. **criștinătați** < CHRISTIANITAS Pașca Suf. 19.}

{415^b. **creț** <**cricius* DR. III 843-44 (Densușianu <**cirricius*. Giuglea din v. germ. DR. II 393).} {{Gamillscheg comb. ZfRPh, Bd. 48, p. 478.}}

416. **crúce** {Campid. *gruži* (is. *gružis*) statt *kruži*, analogisch nach den intervokalischen Formen. W. 31.}

417. **crud** {Campid. *krúu* "roh" W. 30.}

{417^a. **crudătate** < CRUDITAS Pascu Suf. 20.} {{ CDDE (cu verde).}}

418. **crunt** (la r.2) {"[span. *cruento*]" Z. 163. } { Despre *ue* > *u* în lat. vulg. v. Brüch, ZRPh, 41, 694 și contestarea lui M. -L.}

{418^a. (nu 419.) (**în**)**crunta** < *cruento*, -are (cu verde).} /

P.37

420. **cruț** (în margine) LB. {(la r.2) alb. mc. *kurcye* "sparen", *kurcintar* "Sparer".}

424. II **cúčă** (la r.4) {"1. "klimmen" st. "kraxeln" Z. 163.}

{425^a. **cucon** <**concupinus* Giuglea DR. III 1090.}

{425^b. **cucuib** < *concupium* Pușcariu DR. II, p. 600.}

{427^a. < **cucuvea** > B. I, 306. Dunklen Ursprungs ist. it. (toscan.) *cuccoveggia*, -*meggia*, neap. calabr. sicil. -*vaja*, puglies. -*vaša* dalm. -*vaja*, alb. -rom. -*vaje* u. a. -rum. -*veà*, n. -gr. -βουρα, sard. -*meu*. Zuletzt Pieri, Studi rom. 1903, S. 38 f.}

{427^b. **cufleși** <**conflexāre*, cf. **cofleși**.}

{428^a. **cufrânge** M. -L. 439 (în creion).}

430. **cúfur** (r.2 eliminat asteriscul la CON-FÖRJIO) {(r.3 ca prim exemplu) it. foia Subak.} /

P.38

432. **cúib** {Mi. Co. II. 20 $\sqrt{-cubium.}$ }

434. **cútă** {W.J. 100 Variante zu *culă* "Wachthaus". Immerhin ist P.'s Gedanke nicht ohne weiteres abzuweisen.}

435. **culc.** {Campid. *krokkái*" zu Bett gehen " W.19.}

436. **culég** {Subak 469: cat. *collir, cullir* "coger, strapar, sobrecoger, alzar dal suelo", Sb. *cullita* "cosecha, vendimia" - = *cules* ! | Campid. *bođđiri* mit anlaut. *b.-* statt *c-*) W. 89.}

442. **cumnát** {Campid. *connáu.*}

{442^a. **cumpănă** ? <*CUMPANA, cf. Fon. § 293.} /

P.39

{445^a. **cumut** (*stea cumută* "cometă") < **comutus* (= *comatus*) Bogrea DR. IV 803.}

446. ar. **cúnă** (la r. 2) {"Auch bearn. *küe*" Z. 163.}

447. **cunósc** (r. 2 corectat în loc de *CONOSCO) *CONNOSCO (și explicat marginal) (căci în Cod. Vor. 5/9 ()). {"1. COGNOSCO". Z. 163.}

{447^a. † **cunoștințe** < *cognoscente* DR. I 295 ș.u.}

448. **cunún** (r. 7 după im Alb. *kunurzój*) *vê kunor.* | (r. 8 corectat) im N. -gr. στεφανώνω (față de -ώνω).

450. **cúpă** {"1. frz. coupe" Z. 163.} (în text r.2 *coupe*). /

452. **cuptór** {B. I, 294.: abruzz. *kuttore*, "paiolo". || Alatri *cuttòra*. Taramo *cutturà* "paiuolo", abruzz. *culture* "pajuolo", Scannochettaura, Campoben. *chàttóra* "calduja" Jud, Romania LI (1925) 604.}

454. II **cur** (în margine) Mi. Co. II, 64.

455. III. **cur** (r.9 după hat.) {cfr. Hasdeu, Cuv. d. b. I, 421.}

{458^a. **curcubeteà** < *curcubitella*.}

460. **curéchiù** {*caulis* în dial. ital. cfr. Salvioni: Note varie sulle parlate lombarde - sicule, pag. 9, N°. 22.}

460^a. **curmà** {< *corrimura* || <**cormare* < gr. κορμός "trunchiu de copac" (κορμάζω "couper en forme de bûche") cf. *cormus* REW 2234 și derivatul *curmătură*, *curmeiu*, *curmeziș*. Giuglea DR. III 620.}

{{461^a. **cursă** < κυρτία Diculescu DR. IV 464.}}

462. **cúrte** {CÛRTE viell nicht lat. (cfr. osk. *húrz* Walde 130), wie *cruna* (Arch. Glott. III, 323) u. *uscio* (M.L. Z. XXV lat. !) Subak 17.} /

P.41

463. **Cúrtu** (corectat r. 7-8) (von zwei Halmen "(in loc de (von zwei Loosen)").

464. **cúscru** {B. II, 432. s. -vegl. *consegro*.}

465. † **cúst** (în margine) Tiktin Z. XI, 78. {*zo te custe* DR. I.}

469. **cútă** {B. II, 473: Archivio, XII, 372. || DR. III 835, 973.}

{469^a. ar. **cutar** "staul" < *cubitalis* P. Papahagi, Anal. Dobr. IV (1923) 372-375.}

472. **cutéz** {B. I, 290: s. -abruzz., s. -puglies., altvenet., istrian., alb.-rom., rum. Parodi, Miscellanea Ascoli, 480. || Salvioni Spogliature siciliane I, N° 5 sic. *cuttiatu* "sfacciato"; și în s. -marchigiano. || în ir. *cutezá* "dürfen" cfr. ML. 801.} /

474. **cutréier** {cf. *bat pamântul* și *ital.*}

{475^a. **cutropí** {TDRG.}}

479. I **cuvînt** {rom. -alb. *conventus* "discours, conversation", vb. "parler", vblg. *súborŭ* "réunion" > blg. *sbor* "réunion, conversation, {"parole"/ *sbruvam* "parler", sb. *zbor* "conversation", *zbrutti* "parler"} {gr. *κουβέντα* - *κουβεντιάζω* "conversation - converser", bn. *divan* - *divāni*.}}
 {{după gr. *ὁμιλένω*. ngr. *μίλος* Sandfeld, Ling. 34-35}} { B. I, 290: "Im Mittelalter war dieses Wort in der Balkanhalbins. sehr. verbreitet in d. Bedeutung "Landtag": grec.-rom. (im Mittelalter) *κομεντον*, ebenso bei den Bulgaren u. Petschenegen [*Jireček*, I, 37]. Heute lebt das Wort mit derselben Bedeutung bei den nordalb. Stämmen; sonst heisst alb. *kuve nt* "discorso, parola", -*don* "discorro, parlo"; ebenso greco-rom. *κουβέντα*, -*ιάζω*, rum.... Auch puglies. *kuntare* "discorrere, parlare" gehört vielleicht (nach Morosi, Arch. IV, 133) hierher, obwohl auch der Ursprung von COMPUT - "contare, raccontare" möglich ist". || Skok, Vorläufiger Bericht, 1918, p. 8: "Neben *mostir* = *monasterium*, auch jetzt noch auf den Inseln bei Zara, der Flurname *cumènat* bei Zaravecchia, mit den Ruinen eines alten Klosters < *conventus* }.

480. II **cuvînt** {cf. slav. *govoriti-besedovati*, la origine "zusammensitzen" (Berneker), grec. *ἄγορεύειν* "Reden halten"} {{*ἄγορά*. (adaos in creion).}}

D.

482. **dáfin** (în margine, cu semn de introduce la r.4 înainte de G. Meyer) Mussafia, Voc. 151; Mi. Vo. II, 24. {"ist natürlich ebenso wie das blg. od. alb. Wort aus dem Griech. entlehnt." Weigand Kr. Jb. 1902/3, I, 90.< gr. **δάφινος* Diculescu DR. IV 482. || Lauranea (it. sud) *dáfina* (alături de forme cu *afra*, *lafra*, *nafra* în It. de sud Rohlfs, Gr. u. Rom. 18).}

{482^a. **dǎlog**, **dârlog** < *dīloris* Giuglea. DR. IV 1584.}

484. **dărăpăn** {Cihac - Tiktin *rapio*, Șăin. *deripare*; Bogrea DR. IV 807 gr. δρεπάκι, δρεπάκη, = δρέπανον "coasă, seceră", δρεπανίζω "taiu cu coasa, secerea, cosesc, secer".}

485. **dărîm** (în margine r.1 corectat) [ar. *dirin* "quäle", *mi dirin* (de două ori din -*im*) (apoi mai jos) Tiktin, Z. XII, 234 (și) cf. No 233a. {"Das arom *dărăm pâne* "knete Brot" bestimmt mich zuzustimmen, trotz frz. *deramer*." Weigand Kr. Jb. 1902/3, I, 93. || B. I, 290 < *deramare* > dalm. wohl *deram-*, *dram-* "scurtare, ammazzare", velleicht auch srb. -kr. *drmu*, -*uti*, das auf der Insel Veglia "stracciare" heisst.}

{{485^a. **dărîma** "deșelá, schilávi" < **derenare* (< *ren*) Dens. G.Ț.H. 53, cf. Rev. crit. 107.}}

{485^b. (din 485^a) mgl. **dărtoari** "secure" < *dolataria* Capidan DR. II 628.} /

P.43

491. **de** {S. -J. Vandares de.} (la r.3 după 523);

{491^a. **deciurică**" a desfaca fructele" < **decribicare* Drăganu, DR. II 610.}

492. **deápăn** {cf. formele ar. -mgl. REW N° 2569 < **DEPENNO*.}

{492^a. ***decură** (*decurând*) < *decurrere* Lacea DR. I 321.}

{{492^b. (adaos separat) **deciurică** < **de-cibicare*, (*c(r)ibrum* > *ciur*) Drăganu, DR. II, p. 610.}}

495. **defáimă** (în margine) durch gelehrte Rückbildung.

496. **déger** {√ nach slav., wo das privat. Praef. hier "essere distrutto dal gelo" bedeutet (cfr. blg. *mružn* "geler" - *izmružnubam* "se glăcer entièrement"). Subak 17. || cfr. Jb. XIX-XX, p. 220.}

497. **déget** {Campid. *diđu* W. 31.}

{{498^a. **degetar** (planta) < DIGITALIS.}}

{498^b. (din 498^a) **dejghinà**, ar. *dizgl'inare* < **disglinare* "descleia" < gr. γλίψη "cleiu" Giuglea 621.}

{498^c. (din 498^b) **dejugà** < *dejugare* (Thes.) Jb. XX-XXV 143.}

{499^a. **depar** < *depalo*}

{499^b. **dépār** < *depilo* 483}

{499^c. **depar** < *deparo*}

} Drăganu DR. III 700

500. **depărtéz** {"Das kann kein Grund sein, denn man muss die Bedeutung im Zusammenhange Betrachten und da könnten genau wie im Deutschen sich gegenteilige Bedeutungen entwickeln, nämlich 1. "ich stehe zur Seite = ich stehe bei", 2. "ich stelle etwas zur Seite, stelle es abseits = entferne es" und das ist offenbar die rum. Entwicklung gewesen. Die Bildung ist alt, da auch ar. *depărțedzu* vorhanden ist, und *de* ursprünglich auch die Entfernung ausdrückte, worüber man "de" I im Jb. X, 496 nachsehe. Es liegt also nicht der geringste Grund vor, die alte Et. aufzugeben."Weigand Kr. Jb. 1902/3, I, 93. - Subak glaubt an *de + parte* für *departe*, doch"ma il resto della Romania pare giustificichi la derivazione di *depărtez* da *quartu*." 17.}

502. **depún** (r. 6) {"1. XXVII" Z. 163.}

{504^a. **desbār** < **disvelo* Skok, Časopis VI, p. 41 ș.u. | = *desbăiera* Bogrea DR. IV 808.}

505. **descălt** {sard. c. *skarzái* "ist dem ital. Wort nachgebildet. " W. 11 (poate fi de origine l., ca rom.).} /

P.45

512. I **descult** {sard. c. *iskúrzu* "barfuss", s. -pav. *deschólço* (salvioni, Ant. dial. pav. S. 34). W.11.}

513. II **descult** {sard. c. *iskurzái* "die Schuhe ausziehen", 1. *iskulzare* W. 11.}

514. **descúrc** (r. 1 corectat) "entwirren, (din "entwicklen,).

518. **desfătéz** {Subak 518 **Disfatidiare* [-*idiare* > -*idiare* nach Suff.]> *disfatđare*. Eher *desfătéz* <**disfatidio* mit dem neuen Inf. *desfătâ*. ||<**disfavitare* Pușcariu DR. III1091; <**diseffeto* Densușianu, G. S. III, 430-31.}

520. **desjúg** (r. 1) {"1. das Joch" (nu den) Z. 163.}

521^a. **desmetici** <**dismaticesco* Pușcariu DR. III 677.}

521^b. (fost^a) <**disamicio* Giugiea DR. III 1090.} /

P.46

522. **desmiérd** {Subak 17 glaubt weder an **dismerdare*, noch an die gegebene Erklärung von *cajoler*. || Înainte Phil. Princ. 29, 99.}

{524^a. **desplântă**: *planta* "Fussole" TDRG.}

527. † **despúnŭ** {Subak 18: it. *disporre* volkst.}

528. **deștept** (în margine) L. M. D. {Imposibil: **disperrecto* TDRG.}

{529^a. **destrăbălă** <**extraballare*, it. *straballare* Jb. XX-XXV 155.}

530. **detún** (r. 1 după DETŌNO, -ĂRE) {Cf. Detunata.} (r. 1 după [ar. *bumbuneadză*] {ar. *detun* DR. III 762.})

{533^a. (din^c) **Dipșa** <δίψος, -α, -ov Diculescu DR. IV 500.}

{533^b. (din^a) ar. *dirinā* < *delirare* Kr. Jb. X, I, 96, Jb. XII 101. || cf. N° 485.}

{533^c. (din^d) ar. **dis** "jumătate" < *de ipsu*, cf. alb. *dsa* Capidan, DR. IV, 1551.} /

P.47

{539^a. **doară**, cf. **doi**. Procopovici: "a doua oară" DR. III 629-42.}

540. **doi, două** {"Die Formen der anderen rom. Sprachen sind nicht Vollständig aufgezählt." Z. 163.} - {{*doară* < *adoară* A. Procopovici DR. III 629-42; cf. V. Bogrea DR. IV.}}

{540^a. (din 541^a) **doină** < **dovina* < *devina* < *divina* Serra Dr. IV 1558.}

{540^b. (rămas fără nun.ăr) ar. **dol'u** "duios" {(Pap. 930)} < **dolens*.}

{541^a. **dop** {B. I, 290: *Dop* < *dop(t)* {durch Diss. *d.-t*} < DUCT-IUM} [> DUICT (ca *fuist* > *fost*): it. *doccis*, a. -frz. *dois* etc.; cfr. *ducem* > puglies. *doče* "cocchiume, Zapfen", veql. *daŭ k* "idem".}

542. I **dor** { **dolum* - și basc. *dolu* "Schmerz".}

544. **dorm** {S. J. 181: blg. *sladko*.}

548. **dreg**. (r. 2) {"1. DĪRĪGO st. DĪRĪGO" Z. 163.}

549. **drepneá** {<δρεπανίς, -ίδος Diculescu DR. IV 487.} /

P.48

{551^a. **druete** < δρυίτις Diculescu DR. IV 482.}

552. **duc**. (r. 1 după ar. *duc*) {și cu sensul lui *mă duc* "merg" P. B.1/2.
(Campid. *júkere* W. 61.)}

554. **dúlce** {"[sp. *dulce*]" Z. 163. | Campid. *durci*, *družī* (dulce)
W. 32.}

558. **Dumnezéu** {S. -J. (r. 181 (la r. 1 după "Himmel") vgl. alb. *parëndi*.
|| "Die Bemerkg. wegen des *i* (r. 3-5) passt für das Afrz. nicht." Z. 163.} /

P.49

560. I **duréz** (r. 1 peste "bauen") "behauen" Subak 18. {Neol. TDRG}

562. † **duroáre** {Campid. *dalori* = *dolari* W. 20}

{564^a. ar. **dzar** în *dzardzavuli* (*zarzavuli*) "diavol" < *dzar* + n. -gr.
zavuli < *Diavolus* P. Papahagi, Dunărea I (1923), 101-104.}

{564^b. arom. **džunar** < JUVENALIS.}

F.

566. **fac** {B. II, 432. (la r. 6, după *fă-te încoace* !) it. *fatti in là* etc. |
Campid. *fakere* W. 61.}

568. I **fag** (în margine după lomb. piem.) eng. (cu roșu). /

P.50

575. **făinár** {Cfr. srb. *vilica* Mi. Co. I, 52.}

578. ar. **fáo** (*fauă*) {Campid. *fă* < **fa-a* W. 23.}

581. **făr[ă]** (r. 1 după mgl. *fār, fāră, fōr*) = *afar*'.

{581^a. **fară** = "neam" < longob.: Giuglea, DR. II, p. 396-98.

Gamillscheg comb. ZfRPh, Bd. 48, p. 443.}

582. **fărîmă** {<**farrīna* (< *fragmina***farrīna* , din *far*)

{>**farrīma*} Giuglea DR. III 598.}

583. I **fărme**c {Diculescu DR. IV 430 {și 470}< gr. φάρμακον.}

{584^a. **fărtat** < **frateratus* (ca *pateratus* {"socru"}) Skok, Arch.

Rom. VIII 1/2, 149. | cf. *surată* și DA.} /

P.51

588. **fătă** (r. 4 corectat) Giliéron (din Gill-).

590. **făur** {Campid. *fráu* W. 38.}

591. **făurăr** (r. 3 corectat) It. *febbrajo* (din feb-). {"[sp. *febrero*]" Z. 163. |

Campid. *friargu* W. 26. | log. *frear* ž u. | cfr. *fluierar* (cu verde)}

{594^a. **fel** < alb. *fjal* < lat. *fabella* Giuglea, DR. II, 637-38.

Gamillscheg comb. ZfRPh, Bd. 48, p. 476.}

595. **feméie** (r. 2 de jos după a. -frz. *maisniee* adaos), sard. *domu* Subak

18. {Mi. Co. II, 43, Voc. II, 36. || Pt. sens cf. Din persp. Dict. {18}, și M. -L.

și L. Wagner ap. DR. II 886. | cfr. *hazaică* DA.} /

P.52

596. **fereastră** {Campid. *fronesta* W. 20.}

597. **férec** {*fabrīco*. | † și cu sensul de "Ränke", ca lat. *fabrica* DA.}

{598^a. **feresc** < **ferīre*, ar. *afirescu*. | < lat. *auferre* Giuglea DR. IV

1554; <lat. *auferre se* Candrea, G.S. III, 424-26.}

{599^a. **ferisca** < **FILICICARE* DA.}

600. **festúcă** {savant}.

{600^a. (de-a) **fetea** < *fiat* "uter" Giuglea, Dr. IV 1554.}

605. **fier** {Campid. *ferru* W. 61.}

607. **fierb** {B. I, 294: wenigstens in der 3 Pers. hat das Puglies. *ferve* (Arch. IV, 126.)}

{607^a. **fierbăză** † (**infierbăza** †) <**fervidiare* Capidan, Dr. II 759.}

609. **fiere** {fem. și în sanfr. *la fieu*, valm. *la fela* Salvioni, Note varie sulle parlate lombardo-sicule, no 190 (dar sic. *lufeli*).}

611. **fin** (r. 4 după ital.) *figlioccio* Subak 18, {B. I, 284 auch dalm., wohl nur im Norden u. dringt bis nach Unterkrein, vgl. Štrekelj. Zur slaw. Lehnwörterk. 17. || II, 430 bei *pil'un*, will mich u nicht befriedigen. {|| Răspîndirea romanică la Jud. Zur Geschichte der bündnerromanischen Kirchensprache 35.}} /

P.53

615. **fintînă** {} Campid. *funtana* W. 14.

616. **fiór** (r. 4 după *h'avră*) Mi. Co. II, 38. {parm. *freva* ("non da FEBRA, plurale di *FEBRU, ma da un'eteroclisi, -a invece di e, come a sua volta il rum. *fior* non non risale a *FEBRU, ma è formazione secondarie dal plurale *fióri*, perchè il pl. "brividi" e più usato del singolare), potentino *friewə* napol. ecc. Subak, 11. || Lm. | Campid. *frè* über **frevi* W. 47.)

617. **fîr** {Campid. *fîi u* W. 40.}

{617^a. **firetic** < *phreneticus*} {{sard. *frenedigo* [it. *farnetico*, arag. *palretico*]}}

618. **fiu** {Campid. *fillu (filiu)* W. 17.}

{618^a. **fiulă** (*hiulă, hiolă*) < *fibula* Bogrea Dr. I 258, 557; III 866.}

619. **fiulăre** {*FIBULARIS.}

{619^a. **flăcău** < rom. *fleac* Pușcariu DR. II, p. 600-601.}

620. **flăcără** {-ură > -ără nach vb. *flăcără*, cfr. Subak 18. || Mi. Co. II, 48 < *flacula* = *facula*: it. *fiaccola*.}

{620^a. (din 620^a) **Flamma** > *flamă* (cu roșu)} {DA. (negru)}

621. **flămînd** {Mussafia, Voc. 145.} /

622. **flámură** {B. II, 433, auch it.} {{{Din n. -grec. (cu roșu)}}

{622^a. (din^b) [**flaur** < *flabrum* Bogrea DR. I 258].}

{622^b. (din^a) **flecì** < *flaceo, flaccus* Giuglea DR. III 1090.}

{622^c. **floacăn** < **flocċĭnus* CDDE.}

623. **floáre** {"[sp. pg. *flor*]" Z. 163.}

{624^a. **flocos** < *floccosus*.}

{624^b. **flori** "menstruație" (Zagra, Com. N. Drăganu) < *fluores* (*menstrui*) ital. *fiori*, fran. *fleurs*, sp. *flores*.}

625. **flúer** {FIBULA + SIBILARE Subak, 18. Viell. **Fliblare* > **fliurá* > *fluera*. || Papahagi, Graiu bun I (1906), pag. 3-7: Forma originală: ar. *fluĭară*, transil. *fluĭeră* (Candrea, N. rev. rom. 1900) < *arundo* (*canna, calamus*) *fluviale* "trestie". Pentru "Schienbein" {și germ. "Flöte"} cfr. ar. *călamea di țsor*, lat. *tibia* "1⁰. Schieben. 2⁰. "Flöte". Forma masculină *fluier* după *șuer*. {{{(la r. 2 după mgl.)" nu *friel*, *sfriel*, ci *sfirel*, *sfiriel* și vin din blg. *sfiram* = "fluier (vb.), identice cu bgl. *sfirla* (var. sub rînd *sfirca* ?) "fluier" Capidan. (cu verde) } } {gr. φλοιάριον Giuglea DR. III 590. || *sibilare* + *flare* > *sibilare* > **fliura* > *fluera* (ca *șuera*).}}

{625^a. arom. **flumin** "mulțime" < lat. *flumen* Papahagi T., G.S., III, 238-40.}

626. **flútur** {"aber *fluctulare* passt besser in der Bedeutung. Immerhin ist C's Ableitung recht gut möglich und eher in Anbetracht das Alb. als des Rum. vorzuziehen." Weigand Kr. Jb. 1902/3, I, 92. Auch arb.: *flūctulo* > **flūctulo* > **fluĭturon* > *fl'u-*.}

628. **foáie** {Campid. *folla* W. 58.} /

P.55

631. **foámete** {(la r. 3, după beeinflusst,) Schon M. -L. II, § 16.; (la r. 4, înainte de sard.) † **foamene** DA. nu ! DR. I.}

633. **foârfece** {Pt. disimilațiunea lui *f - f* (la ar. *f - t*) în *forb-*, *forv-*, *for-*, *form-*, cfr. Salvioni: Note varia sulle parlate lombardo - sicule 83 (cf. Muss. B. "fobese", Ascoli, Arch. glott. XIII, 281 - 2, Salv. Post. "forfex", M. L. Z. öG. 1891, p. 770. ||Poate *forfices* > *foarfetse* + *forcipes* "Zange" > **foartsepe* > **foartsetsi* > *foartică* {(cfr. bari *fuerce we*, abruzz. *fórcere* și *fróvece*.)}

{634^a. **foasă** DA.}

{635^a. † **focariu** {, -are} < *FOCARIUM > v. prov. *foguiet*, fran. *foyer*, span. *hogar*}

638. **folcél** {vegl. *funkjela* "bozzolo del filugello", zuletz Pieri, Z. 1904, S. 164; auch a. -ven. *folexel*, Arch. XVI, 302, Starine XIV, 33.}
 {{|= *foliculus*.}}

{{638^a. ar. **for** "piață" < *forum* (deosebit de *for* "dijmă" < gr. *foros*) =P. Papahagi, Dunărea I (1924) 187-191.}}

{638^b. (din ^a) **frag** < *fragum*. (cu violet)}

641. **frămînt** {"[sp. *fermentar*]" Z. 163 (la P. 56, r.2)} | {{(P.56)} < *fragmento* Pușcariu ZRPh. XXXIII, 233-234 și DR. III 775-777.} /

P.56

642. **frásin(e)** {cfr. *frăsinel* (cu violet)} {{n. -grec. φρόξο "Esche", sud. calabr. *frăššú*, n. -cal. *frassu*, etc. Rohlfs, Gr. u. Rom. 138.}

644. **fráte** {"sp. pg. *fraire* sind dem Prov. entlehnt." Z. 163. | Campid. *fradi* (mit Dissim.) vulg. cagl. *fradi*. || Cu sensul de "prieten", cf. Bartoli, Dalm., dar și în sârb., cf. Jokl, Ling. Kult. 44.}

{644^a. **Frată** < φράτρα Diculescu DR. IV 498.}

{644^b. **Frația** < φρατία Diculescu DR. IV 495.}

645. I **freámăt** {"[sp. pg. *fremíto*]" Z. 163. }

{647^a. **frecătură** < *fricatura*: it. *fregatura*, sp. *fregatura* CIHAC.}

{651^a. **frânar** < FRENARIUS A.L.L.VIII, 372.}

652. **frîng** {"[asp. *frangir*]" Z. 163.}

{653^a. {ar.} friptal'u < *FRACTALIUM S.§.}

655. frîu (șters imediat (*frîn*) r.1). /

P.57

{657^a. fruntar <FRONTALE (K. 4008) ital. *frontal*, v.fr. *frontel*, span. *frontal*.}

659. frúnză {B. I, 294: abruzz. *fronue*, sard. *frunza*, puglies *fronze* †.}

660. frupt {Campid. *fruttu*.}

663. fúgă (la r. 2) {"[sp. *fuga*]" Z. 163. {(la r. 3 corectat) Virg. *AE*. (din A.).

{663^a. fugaciu < FUGAX, influențat de suf. -aciu S. § 10.}

664. fuiór {poate și alb. *fjote* "Faser", pe care alb. Wb. 106 < **fileolum* > **fl'otē*, cfr. sp. *hijuela*. | și LB. se gândea la "*foliolum*." (total cu albastru)}

665. fulg. {< *fulg i dus* > **fulgulus* DA. | **flugulu* (v. -germ.) Giuglea DR. III 626. Gamillscheg comb. ZfRPh., Bd. 48, p. 483.}. /

P.58

668. I fum (r. 1 sus după "Eingebildheit"){it. *fumo* "albagia, superbia", fr. *fumées* Subak 11.}

669. II fum {(r.3 după ar. *beau tutune* "rauche Tabak") < tk. cfr. jüd. -span. früher *bivir úmo* (G. Meyer, Alb. Wb. s.v. *pī*) Subak 18.} {(pentru 669^b) Campid. *fumu* W. £8}}

{669^a. fumar < FUMARIUM "Rauchfang".}

{669^b. fumărică = FUMARIA officinalis.}

672. fund {*fundac* (coll'accento originale dela fonte araba oppure con apparente suffisso slavo, o tutti e due) si trova anche nell'ital. *fondaco*, cfr. napol. *funndəkə*. Subak 11. ||"[pg. fundo]" Z. 163.}

{672^a. † **funicare** "proprietate" < **funnicale* < *fundicale* (< *fundus* cf. fr. *foncier*) s. din *fune* ? Bogrea DR. IV 815.}

678. **fúrcă** {"forcella dallo stomaco" ist in Italien weit verbreitet, vgl. auch. norm. *fourcelle*, ronchi *fourquète* unde gewiss noch anderswo." Z. 163.}

680. ar. **furínă** {"1. F^uRNUS, F^urNĭNA" Z. 163.}

682. **furnică** {Pentru metateză cfr. sanfr. *frummiga*, Salvioni: Note varie sulle parlate lombardo - sicule, N° 101 n. | Campid. *fromi* 3a W. 42.}

684. ar. **fúrnu** {Subak 18: < n. -gr. φοῦρνος. | Campid *forru* < *fōrnus* W. 15} / (P. 59 r.1 adaos față de sard. *furru*) sard. {1.} *furru* {(c. *forru* "Ofen" < *fornus* Varro) W. 15} /

P.59

686. **furtúnă** {S. -J. 181: vgl. frz. *fortune de mer*. | Campid. *furtúna* W. 19.}

688. **fus** {Campid. *fúsu*.}

G.

{692^a. ir. **gābu** "galben" < GALBUS, -A, -UM.}

{692^b. **gâf** < κῦφος Diculescu DR. IV 467.} /

P.60

694. **găină** {cfr. calabr. *pullora* "Plejade".}

695. **găinăt** {ar. *gl'inat*, pl. -*tsi* 291/29. (cu roșu)}

696. **gálbin** {> n. -gr. γκόλιπνος "Schaf mit gelben Haar (Epir)" G. Meyer, Neugr. St. III, 83 (cu albastru)}

697. **găleátă** {HEM. 2842-43. | Pentru răspândirea cuvântului în Italia de sud și originea grecească a cuvântului latin, cf. Rohlfs, *Revue de linguistique romane*, II 285-86.

{697^a. (din ^d) **găluță** < *galla* DR. III 822 și C. Diclescu < γουλιδα DR. IV 449.}

{697^b. (cu roșu închis, fără precizare) **gâmbă, agâmbă, îngâmbă, DA.**}

{697^c. (din ^b) **găoace** < *galla* DA.}

{697^d. (din ^c) **găoază** < *galla* DA.}

{697^e. (din ^a) **gârgăloț, -od, -oz** "gâtlej, mărul lui Adam" < **Garg-* (M. L. N° 3685). | cf. Dens. Gr. T. H. 54-55.}

{699^a. **găsi** < got. *gasaihvan* Giuglea DR. III 1090.}

701. **gaură** {< *caula* BURLA 40. | Die Vergleichung ist nicht sicher. Mi. Co. II, 49.}

702. **geană** {< cfr. ital. *ciglione* (cu roșu carmin)} {și Diclescu DR. IV p. 491 < γέννα (cu negru).} / (P.61 r.5) cf. și Jokl, J. F. 44, 59. /

P.61

{702. - 702^a. **geană** "mulțime de oameni, lume", propriu "naștere - generație - oameni - lume" (cf. *tot natul* și † *născutele* "generații" < v. gr. γέννα "naissance, origine" Giuglea DR. III 621. Gamillscheg comb.: analogische Singularbildung von *ginte* aus. ZfRPh., Bd. 48, p. 483.}

{706^a. **geonate** "genunchi, picioare" < **genuata* Drăganu DR. III 697.}

711. **ghem** {napol. *l'udmmə* Subak 11.}

{712^a. **ghetare** < GLACIALIS.}

713. **ghiără** (r. 4 corectat) "Kniekehle" (din -tte) {"1. zweimal Kniekehle st. -kette" Z. 163.} /

P.62

{713^a. **ghies**, < **glaesu* < **gaesulu* < *gaesum* Giuglea DR. IV 1554.}

714. **ghindă** {*glandinem* A.L.L. XV, 548, Georges Wf. | Campid. *lândiri* aus *glandiri* < *glândine* (su *lăudiri*) W. 31.}

715. **ghindură** {(r. 2 după alb. *gēndere*)< rom. Skok Arch. Rom. VIII 1/2 155.}

716. **ghindár** {"1. 'Eiche' st. 'Eichel'" Z. 163.}

718. **ghioacă** {Mi. CO. II. 58-59: *cochlea* >**cloca* >**kioakă* > *ghioacă*, *gheoacă*, *ghioc* - *desghioc*.}

719. (**ghioágă** {<**globica* Giuglea, DR. IV 1554.}}{Mi. CO. II, 59< slav. *glogъ*}}}

{719^a. **ghismane** < *Ghetsemane* Bogrea DR. III, p. 724 și u.}

720. **gínere** {Campid. *genneiu*.}

721. **gingie** {Subak 18: *gingie* <*GINGINIA od. als solches aufgefasst und Sg. dazu: *gingină*, wie *frâu* - *frâne*. | Campid. *gingiás* W. 33.}

722. † **gintu** {"[sp. gente] aber asp. *yente*". Z. 163. || < *genŭtus* (part. lui *gigno*) "enfatement, production" > "neam, mulțime" ca *tot natul*, *geană* Giuglea DR. III 621.}

{{722^a. **gitnos** "mâncăcios" <**victuosus* Drăganu DR. IV 1553. (cu roșu)}}}

724. ar. **glótsă** {[ar. *gločă* < blg. *gloč(k)a*.}

{{724^a. **grăcina** <**ingrevicinare* Drăganu, Dr. IV, 741. || Spitzer, DR. V, 467-68.}}

{724^b. (din ^a) ar. **grândză** < *grandia* DR. III 836.}

726. **grás** {Campid. *grassu* W. 31.}

{726^a. **grăsun** < γρούσιον Diculescu DR. IV 429.} /

P.63

731. **gráur** (r. 1 corectat) "Star" (în loc de "Dohle").

{734a. **greș** <**agrestius* DA. ||< srb. -cr. *greš* "Herling (Traube)" Bogrea DR. IV 822 (*dar acesta ar putea fi L rom. *)}

735. **greŭ** {Campid. *grai* (*gravem*) W. 31.}

{736^a. **grier** <**grillellus* Giuglea DR. IV, 1554.}

737. **grínár** {dr. neol.}

{737a. **grindină** < *grandinare* (ar. *grândină*).}

740. **grîu** (r. 2 corectat) "Weizen" (în loc de "Kern"). {Campid. *granu* W. 31. || arb. *grur*, *grun* < rom. Skok, Arch. Rom. VII 1/2, 155.}

741. **gros** {sard. c. 1. *grussu* "dick, gross" < *grussus* C. Gl. IV, 347, 52 etc. (= *grossus* + *drussus*) W. 14.}

{741^a. **groșteiu** < **gross(i)cellus*.}

{742^a. **gruiu** < **gruniu*; ar. *zgruñ edz* DR. III 453.} /

P.64

{743a. ar. **grumur** "grămadă de pietre strânse, stog de pietre strânse într'un ogor" < *grumulus* "Haufen von Brennholz od. Steinen". Capidan, op. cit. || cfr. AW. 132. ||cf. și *grumul'eu*, *grumud'eu*, "grămadă"} Dens. Gr. Ț. H. 55 || dr. *grumură* DR. II 624.}

{744^a. **grunz**. < **crondus* (<gr. *χονδροός* "grain de sel, etc." Giuglea DR. III 597, cf. *grândză*; cf. DR. III, 836.)

{744^b. ar. **gună**.}

{{744^c. (din ^d) **gudură** < germ. **gud* + *ila*: Giuglea, DR. II, p. 386-389. Gamillscheg comb.: suf. e în legătură cu "*scutura*", ZfRPh Bd. 48, p. 473.}}

745. **gură** {și alb. *gol'e* (< ital. ?), n. -gr. *γούλα* "Mund"; alb. *ka gojēne* = *are gură* "er ist beredet", B. I, 278. | Campid. *gula* W. 31.)

{{745^a. ar. **gurgiță** "partea dindărăt a capului" < *gurga*, P. Papahagi', Dunărea II (1925) 100. (cu roșu pe fișa pentru 747. **gușe** / **gușă**, q.v.).}}

746. **gurgúiu** (r. 1 corectat) sa. (din sm.), (apoi șters "Traufrohre").

747. **gușe** ((fișă mai lungă, lipită de-a latul și intitulată) **gușă** "Wir sehen dass das Gallische auf dem Wege zur Monophtongiesierung ist: *eu* wird zu *ou* und mit diesem zu *o*, vielleicht auch *u*, vgl. das Material das Zupitza, Zs. celt. Phil. III, 591 zusammenstellt u. frz. *gosier* zu *geusiae* (Z. r. Phil. XV,

242) ML. în Lit. bl. XXXI (1910) Sp. 282.} (la r. 8 după suguş) {{cfr. sârb. *gúšiti* = "ersticken" (cfr. *dúšiti*) (adaos mai jos cu albastru)}} {{(la fine) rut. *Suši* plur. "Beulen, Diphteritis" (tot cu albastru adaos ulterior)}} {{(tot la fine, ultim adaos) Skok. Arch. Rom. VIII 1/2 155 arată că *eu* nefiind obicinuit, a fost înlocuit în lat. prin *au* (it. *gogio*) sau *u* (rom.); din rom. srb. *guša*, *zagušiti* = < *suguša*. (cu negru)}}}

748. I **gust** {"pg. *gosto*" Z. 163.} /

P.65

749. II **gust** {"1. 'asp.' st. 'sp.'" Z. 163.}

750. **gútă** (r. 3 şters *strop* "Tropfen" - *stropşală* "Epilepsie") (în margine, spre fine) cfr. DA.

{750^a. **gutuiú** < κυδώνιος Diculescu DR. IV 490.}} {{(în susul p., dorit intial ca 750^b.) <*cotoneus* şi o variantă *cottanus* (**cottanus*) > *gutii* > *gutui* A. Graur, Bul. Ling. II, p. 84-87.}}

H.

{751^a. **hăis** = *hăi* + *acesta, aista, ista* Nandriş R.F. I, 185-89; cfr. DA.}

{751^b. **hamon. havon** < *Haman* (nume pr., ministrul lui Ahasverus) Bogrea DR. III, 724 ş.u.}

{751^c. (din 752^a) **Harina** < Ἁλίνα Diculescu Dr. IV 501.}

{751^d. (din 752^b.) **hăret** < ἱερέτιος Diculescu DR. IV 488.}

{751^e. (din 753^c) **hereu** < ἱερεύς Diculescu DR. IV 488.}

{753a. **hî estru** < *festus* Giuglea 8-10.}

{[753^b. (din 753^d) ar. **hîma** < lat. *imus*, -a, -um + *h-* din n. -gr. *hamblà* T. Papahagi. G. S. III 420-421. Capidan comb. DR. III 474-77.}}

{753^c. (din 753^b) **hoare** < *ovaria*. }

{753^d. (din 753^c.) [iacă < *eccum* Mussafia, Vok. 132; *eja qua* Tiktin, St. 29.]

755. **iápă** {Campid. *equa* W. 48.}

757. **iárbă** {(sters s. -ital.) neap. *ewdr̥ð* (cu metateză) Subak 11. || "afrz. *ebre* und das dazugehörige Zitat ist zu streichen" Z. 163.}

758. **iárnă** {potentino *mmern̄ð* "inverno", *mmðrnarð* "invernata" Subak 11.}

759. **iáscă** (adaos r. 4 după ven. *leska*) "esca focaja" {Salvioni, Note varie sulle parlate lombardo-sicule, No 193-194, crede că *i* din sp. *hisca*, ca și lomb. *lisca*, se explică printr-o fuziune cu *vīscus* (cfr. sanfr. *vešca* = *esca*).} /

P.66

{759^a. (scăpare 359^a) **iasmă** < *levissima* Giuglea DR. IV 1554.}

760. **iáu** {(la r. 13 după *o iau* "ich breche auf") cfr. triest. *me čaposu*, germ. "ich packe mich zusammen"[după "mă duc"]. | (la r. 14 după *mă iau cu cineva*) cfr. fr. *le prendre haut* Subak 11. || B.I, 291: Bed. Prendere" auch abruzz. *levá, luvà, luá*, puglies. *luare* (Papanti 485), vejl. *levúr*, ferner bei Mavdalari, Canti del pop. reggino: *levari pe mmaritu*. Doch auch sard. (*leare*).}

{761^a. **Ida** < ἰδῆ, ἰδῶ.}

762. **ied** {(la r. 3 după sard. *edu*) B. I, 294: pugl. *éne*.}

{{764^a. (din 765) **iepar** < *equarius* Gram Rom. 51. 555 ș. u. (cu roșu)}}

765. **iépure** {Campid. *lěpuri* < **lěpre*, sonst **lěb ore* W. 18. (cu negru)} /

P.67

770. **ies** {(la r. 7) s. bologn. *insire* "uscire" Subak 11. | Campid. *éssiri* W. 62.}

771. **ieu** { **mēne* Bartoli § 488, 491: și în Sicilia există, precum dovedește nic. *min* "me", Salvioni, Note varie sulle parlate lombardo-sicule, no 101 n. }

772. ir. **if** {și ar. ML. }

774. Il **ie** {Mi. Co. I, 59. }

{775^a. **îmbăgină** {<**ambagellare* Drăganu DR. I, 297 ș. u. }

778. **îmbin** {"zusammenfügen", vgl. - *binare* Mi. Co., II, 24.} *desbina* < *desghina* < **disglinare* Giuglea DR. III 620. (cu roșu) }

{781^a. **îmbufnă** <**imbufonare* DA. {Capidan., DR. III, 758.} ||< *bufo* "broască" Bogrea DR. IV 824. }

782. **îmbúib** { **imbuviare* Giuglea DR. II 632. Gamillscheg: **imbuviare* = *imbibere* + *pluvia* ZfRPh, Bd. 48, p. 476. }

{782^a. (din^b) **îmbubică** "instigă" (Banat) < *in* + *bombîicare* "bâzâi", cu aceeași trecere de sens cu sinonimul său român. {Pușcariu} Dr. III 676. }

{782^b. (din^d) **îmburda** cf. *bord* Giuglea DR. III, p. 595. }

{782^c. ar. **imnă** < *in-mînare* Giuglea DR. III 1090. }

{782^d. (din^a și apoi ^c) **imos** < *lîmosus* Dens. Gr. Ț. H. 53. } /

P.68

{783^a. (nu 784^a) **împăiă** <**impalliare* Giuglea 19. }

{783^b. (din^a) **împândără** <**impendulare* {Capidan DR. III 1088.} { **impinnulare* (cu var. supralineară *impindulare*) DA. | DR. III 823; despre *penda* = *penna* cf. DR. III 884. }

784. **împăr** (la r. 2 după PALUS). (cu negru, subliniat cu creion roșu) LB. {În Banat "a împunge cu un ac gros (cu care se coase saci)" fig. *Mi-e inima împărată* Loichiță. }

{784^a. **împărăca** <**implicare*. Pușcariu, DR. IV 1558. }

{785^a. **împărat** "palat" LB. <*palatum*. cf. *împărătuș*. *păraț*. }

{786^a. **împătrez** < *impetrare* Bogrea DR. I 259. || **impatrare* DA. cf. *pătră* la Șincai (latinism ?) (apoi barat DR. III 682). }

{787^a. **împilă** <**impiliare* Ciñ. TDRG (apoi barat cf. DR. III 681 ș. u.) }

788. **împing** {S.J. 181, (la r. 5 după "stossen") auch Ar. II, 28. P. B. 1/23.}

{788^a. **împing** "cheltuesc" < *impendo* Giuglea, DR. III 734.}

{788^b. (din^a) **împleteci** < **implecticesco* (corectat din *-care*) {Pușcariu}

DR. III 678.}

790. **împlint** (în margine) L.M.D.

{790^a. **împopoțănă** (schimbat din *-tonă*) - *pupăză* < *upupa*: Capidan

DR. II, p. 626.}

792. **împresur** (în margine) Cipariu, gr. I, 140.

{792^a. **împrinde** < **imprendere* (cf. *impressibilis*).}

{792^b. **împrouură** "a vărsa apă peste ceva, a udă" < **improrare* < *ros*

Dens. G. T. H. 53.}

{792^c. (îm)**prospătă** "a trată (rău)" < **perhospitare* Pușcariu DR.

III 686. }

{792^d. **împroșcă** < **proicicare* Giuglea DR. III 1090. ||< slav.

681 ș.u.}}

793. ar. (î)**mprustédzu** {< gr. (ἐμ)προσ(θεν) Subak 18.} /

P.69

{794^a. **împulp** "prind putere", *împulpat* "cărnos" < **impulpo*

(cf. *pulpamentum*), din cauza înțeleșului DA.}

795. **împúng** {"[sp. *pungir*]"Z. 163.}

{797^a. **împutăciune** † "reproș, ceartă" < IMPUTATIO, -ONEM

"Anrechnung".}

802. **înált** {"1. eng. *ot*" Z. 163.}

{803^a. **inărică** LINARIA *vulgaris*.}

{803^b. (dar v. 781^a) **îmbufnă**, ar. **îmbufnedz** < *in-bufono*, *-are*

Capidan, DR. III 758.}

804. **încă** {La forma con -a: *ânka, nanka* si trova anche a Trieste ecc. Subak 11.: alb <NON QU[1]A = it. *non che* Subak 19. || Bruch, ZRPh., 41, 582. **ānique* (cf. *dēnique*). || cf. ZRPh. XI, 81.}

{804^a. **încăieră** <**incavellare* Pușcariu DR. III 671 ș. u. }

încăibără <**incaviolare* Pușcariu DR. III 671 ș. u. }

{804^b. (din^a) **încălă** < **in-callare* (< *callus*{m}) *îngălă* <**incallare*

+ *gaila*.}

{805^c. **încălă** "îngrășă" <**incallare* DA. și **îngălă**.} /

P.70

806. **încălț** {*încălție* <**calceaneum*, Giuglea, DR. IV, 1554.}

{809^a. **încăpăstră** CDDE.}

811. (corectat r. 1 din ar. **încăresc** IV vb. *în*) † **încăresc** | Ps. Sch. 98/4, Cod. Vor. 120. 2. Dens. 123} IV vb. {[megl. ancras].}

{811^a. **încău** "ăcolo" < *in eccum hoc* Dens. G. Ț. H. 53.}

814. II **încét** (r. 1 anulat asteriscul la) *QUĒTO, -ARE*. {sp. *quedar* = "rimanere" Subak 19.}

815. **înceiū** (la r. 4, la sfârșit vine mutat sfârșitul lui 816. **închid**): - Ein Partz. **CLAUTUS* setzt **CLAUTŌRIA*, AM > *cheotoăre, cheutoăre, cheptoăre* (ban.) sf. "Knopfloch" voraus.

816. **închid** {Pt. {urme de} *claudere*, *clasu* {în dial. it.} cfr. Salvioni: Note varie sulle parlate lombardo-sicule, no 28.}

817. **închiég** {Campid. *kallai* W. 46.} /

P.71

820. **încind** {ar. *ntesu* "care arde la gust" < *incensus* Capidan DR. II 630.}

825. **înciūiū** {ar. *ančuhare* (cu var. supralineară *ančuhare*) "a arde fără flacără" Capidan DR. II 631-632.}

{826^a. **încură** < *incurrere* TDRG.}

827. (șters ^a) **încúrc** {**incolŭco* (Giuglea **incoluco* 12) și Diculescu DR. IV 465 < κροκῶ.}

{828^a. † **înde, inde** < INDE DA.}

830. **îndémn** {(șters nehotărât) cf. *ademeni*.} /

P.72

{831^a. (din 831 care e însă **îndés**) **îndoî** în *inimă îndoită* = *îndoiată* < **indoliata* Pușcariu, Din persp. Dict. 26.}

{831^b. (din ^a) **îndoî** < *dubie* Giuglea DR. III 1090.}

832. **Îndreá** (în margine) Mussafia, Voc. 141; Mi. Co. I, 20.

{832^a. (din 831^c) **(în)dreptá** < **directare*.}

{835^a. ar. **ine** "fibrele din corpul omului, fibrele subțiri care străbat vegetalele" < lat. *ina* "Papierfaser" P. Papahagi, Anal. Dobr. IV (1923) 371 375.}

836. **înéc** {cfr. *necătură* Cod. Vor. Dens. V. n. 126.} /

P.73

{838^a. **inelar** < **anellarius (anularius)*.}

{388^a. (sic: clipă de neatenție de inserare) v. 862^a. **inieptá**.}

{839^a. **înfărmá** (Ban.) "apucá, prinde" < **in-firmo, -are* Capidan DR. III 758.}

{840^a. **înfí(e)rá** (Mold.) "începe să se arăte" < *in-filare*, alb. *fiłoj* "începe" Capidan DR. III 739.}

{840^b. **înfirbázá** < **fervidiare* Capidan DR. III 758-9.}

{841^a. **înfiripá** < *im-perfilare* Giuglea DR. II 825. Gamillscheg comb. ZfRPh., Bd. 48, p. 477.}

{841^b. **înflocos** < 1. *floca* p. *facla* (cf. alb. *fl'akë*, Capidan, DR. IV, 1551) (paranteze cu roșu și adaos la fel) + *înfocá*.} {(sublinear) DR. V, 472 (cu altă cerneală neagră).}

{842^a. **înfoià** <**infollio*, -are {cf.}DA.}}

846. **înfúlec** {S.J. 181. Erklärung nur für sp. -pg. passend. Rum. < *infollicare*"in den Schlauch (cfr. *foale*) stecken", wie frz. *ensacher*, *empocher*.}}{(cu roșu la fine) < *in* + *folles*, *-*îre*(=*ēre*) "a se umflă și strânge ca un foiu", cu aceeași evoluție semantică ca *înfulică*.}}

848. **îngăléz** {"1. XXIX st. XXXIX" Z. 163 (la r. 5). | "Înnegresc" <**gallare* < *galla* Pascu, Despre cimil. I și Bogrea DR. IV 825. || Cf. *încălă*.}

{849^a. **îngenà** "a micșorà iuteala în mers" <**ingenuare* (cf. *congenuare*) Bogrea DR. III 732}}{(cu creion roșu) ?} /

P.74

853. **înghít** {ar. *angl'it* I D. 17.}

854. **îngîn** {B. I, 293. vgl. *ganér* 'gridare'. || Pap. 5 ar. *angán* "chem cânilé, chem oile prin anumite semne și sunete (=înșel)"> "a o șterge, tuli". || Com. Dr. Capidan: ar. două cuvinte, a) *ngânescu* {(adaos de mai jos, ulterior) <*gannîre*}} la sud, *ncânescu* la nord de "oftez, a scoate sunete" <(in *canere* (-*escere*). -b) *ngán* și la nord: "înșel - înșel copilul alintându-l, dându-i de mâncare" - {(pej.) "mânc" (d.e. *ngânași* ? = "ai crăpat ?", *ngáni s nu'ngâni* = "mânâncă, n'ai mai mâncă!"; și a momi câinii etc. | Cfr. fran. *piper* "attirer les oiseaux pour les prendre, en imitant le cri de leur espèce" - "duper en séduisant".}

855. **îngînf** {(la r. 1 după GONFLO, -ARE) Mussafia. Voc. 143.} /

P.75

861. II **îngúst(éz)** {"sp. *ensangostar* auf *ezangustare* zurückzuführen geht nicht wohl an: das Praefix stimmt nicht zur Bedeutung; es ist Wohl von *ensanchar* übertragen." Z. 163.}

{862^a. (nu 388^a. la p. 73) **inieptà** < *in* + gr. *ἰόπτω* Diculescu DR. IV 463.}

865. **înjunghiú** {*deangulare*, cf. REW.}

866. **înjúr** {"1. frz. *injurier* st. *en* -" Z. 163.}

868. **înot** {cfr. *nutare* Cod. Vor. Dens. V. n. 126. ||"Kreuzung *nato* + *no* ist nicht sehr wahrscheinlich, da dieses im Vulg. l. vermutlich *nao* lautete". Z. 163. ||Settegart, Z. 1913 (37), 195 < *natare* + *motare* "hin u. herbewegen". || P. Skok Arch. Rom. v.III, ser.III, p. 131 explică pe *NOTO pe teren lat.}

870. **îns** {W. J. 100. (la r. 9, după alt-rum. *dins de dimineta*) möglich trotz ar. *dislu*; aber wie *de* nach *ipso* erklären? || Se zice și *des dimineată* și {prin} (in loc de s'a simțit, șters) *de dimineată*. * Cf. DR. III 857 n.} {{Capidan.: *disu* numai în întrebarea *caidisú* (*vreai*) ? = "care (lucru îl vreai) ? Răspuns *aistu dislu* = *de ipso*. {(subliniar) și din *eluși* etc. *illi-ipsi*}.}} {{Campid. *insoru* = *ipsorum* W. 68.}}/(la p. 76, r. 10, după "Individuum") {S. J. 181. vgl. alb. *vetë*} /

P.76

{870^a. **însâmbra** <**insimulare* D. Pușhilă, *Mol(itvelnicul) lui Dos(oftieiu)* 74.}

871. **înșel(éz)** {și *înșelà* "betrügen" cf. TDRG, Papahagi Jb. XIV, 152, Skok (șters ZRPh) ASPH, 1918, p. 84, Spitzer DR. III 651. || <gr. $\psi\epsilon\lambda\lambda\omega$ Giuglea DR. III 1090.}

{872^a. **înșfăcă** <**infascicare* DR. III 1088, cf. *însă* III 381, 621 (Giuglea).}

874. I **însór** ar. *surà* P. B. 1/2 etc. ||"uxoror mit eingeschobenen n" Mussafia, Voc. 143.}

875. II **însór** {Mi. Co. II, 49: *însurà* "vorschuhlen" eigtl. "besohlen": *solea*.}

{{875^a. **înspică** < *inspīco*. (cu roșu)}} /

{878^a. **întărcă** <*intērricare Giuglea DR. III 1090. |< *intērico " < a > adumică ceva în apă pentru a nutri copii < i > mici" P. Papahagi, Anal. Dobr. IV (1923) 89-93.}

880. **întelég** (în margine la r. 3 după (*digoñ, del'goñ*). {(la r. 6 înainte de liniuță) Cuvîntul se găsește, ca împrumut, și în 1. bască: *endelgatu* (ZRPh., 40, 491 ș.u.)}

{{881^a. (din^b) **întelept** † "minte" Ps. Sch. 526 < *intellectus, -um.*}}

{881^b. (din^a) **întesà** <*insitiare DR. II 823.}

882. **întefesc** { *INTĪTĪRE > *intetire* Subak 19 (wo unnötig: *întițire >*întițire > întefire).}

883. **întiū** (în margine la r.2 după -UM) Mussafia, Voc. 186. (subl. cu creion roșu) { *antaneus neatestat din *anteanus (ca *propeanus) supt presiunea suf. -aneus DR. III 387. | Din *ante iniens* Skok, Romania L (1924) 217, respins în Dr. IV (ultima trimitere subl. cu creion roșu).} (Ultimele trei rînduri despre "illyrischer Einfluss" marcate cu creion roșu în margine)

884. **întîmplu** {cf. Din perspectiva Dicționarului, 44-45, *adde*: DR. III 763.}

{884^a. **întînà** < *tenuare.*} /

P.78

890. (nu 891^a) **între** {< *ante* CD.}

891. **întreb** { *interobo nach *probo* ?}

892. **întreg** {"Metathese zeigt auch sp. pg. *entregar.*" Z. 163. | Campid. *intēru* W. 48.}

{892^a. **întremà** < *intrarmare DR. I 235 Pușcariu.}

894. **întro** { *intro* = *intra* A.L.L. XV. 246.}

895. **întúnec** {< *innocico Giuglea 10-11.}

898. **învăt** {"Lehren" (șters vgl.) auch s. -span. || "Warum soll man eine Zwischenstufe 'an die Schrift gewöhnen' (cf. r. 8) annehmen? Der Übergang

von 'angewöhnen' zu 'lehren, lernen', doch auch ohne das möglich." Z. 163.
|| Cfr. Bartoli || Cfr. Schuschardt, Z. 1913 (XXXVII), 177-185 {}(subliniar)
*invitiare + initiare (subl. cu creion roșu)||Cf. *cal cu învâț* (scil. "rău").} /

P.79

{899^a. **înveghià** < *invigilo*, -are DR. VII.}

{900^a. † **învie** < *invivere* (*înv i*) DR. II 611.}

903. † **învít** (în margine) LB.

904. **învólb** (corectat tipografic r. 6) vollzogen. {Cf. *dezvolb* Giuglea 8.}

{905^a. **ismă** < ὄσμη = ὄσμή Diculescu DR. IV 482.}

906. **íte** {*if* Giuglea 12-13. | Campid. *littu*, log. *lizzu* W. 49.}

J.

908. **jneápân** (în margine) L.M. Gl. /

P.80

913. **júde** (corectat r. 1) († {pl.} *júdecí*) (din (+ *júdecú*)) {fem. *judecească*.}

916. **jug** {Campid. *gu* W. 24.}

918. **jugástru** {Diculescu DR. IV 482 < ζύγαστρον.} {{(la r.2) ζυγία "Anchorn" s'a păstrat și în Italia de sud, în fostele regiuni grecești.}} (la r. 3 corectat) II, § 523, 560 (din II, § 560).

919. **júnc** {și bar. *xiunghe* "giovenco". Salvioni: Spogliature sici - liane I, N° 5 n.}

923. **juní(n)că** (adaos în margine) Mi. Co. II, 75.

924. **juníce** (adaos în margine) Hasdeu, C. d. b. I, 286.

{924^a. **jupân** < **giupanus* (< **giupa* < gr. γύπη 'casă') Giuglea DR. III 609.}

925. ir. **zúritșe** {W. J. 93, Entspricht genau dr. *junice*.} /

{K'}

{928^a. **k'ipinare** (ar.) "pincer" < **pīpinare* CDDE 930.}

{928^b. **k'ipurare** (ar.) "pincer" < *pīpulare* (cf. *pipilare*) CDDE 931.}

{928^c. **k'urare** (ar.) "piauler" < **pīulare* (< *pī*, cf. *pīpire*) Candrea în CDDE 932.}

L

929. **la** (corectat la fine) Rom. Gramm. III, (§ 428) (din Rom. Gramm. III, 364).

930. **lac** {n. -cat. *llac(h)* Subak 424.}

{943^a. **laie** < v. gr. *λόγειος* Diclescu DR. IV 441. ||< *labes* DR. IV.}

935. **lámură** {< **lamula* (*lamella*) Giuglea 14.}

{935^a. **lăor** < *liber* ML..., Tikt.}

{935^b. ar. **lángută** (după negaț.) "nimic" < *nec-gutta* P. Papahagi, Dunărea II (1925), 99 (cu roșu).}}

936. (**lápăd** {CFr. Pap. 2. ||< *liquidare* Herzog I, 220}{Dr. V, 483-95. (cu albastru)} }

939. **lápțe** {Campid. *latti*.} /

P.82

{946^a. **lătăreț** < **latericius*.}

{954^a. **lăune** < **lavone* Bogrea DR. II, 467 (corectat din 367). Gamillscheg comb. ZfRPh., Bd. 48, p. 477.}{(supralinear) I. Iordan, Top. 141 < *leo*, -*onem*.}}

955. **lăur** (corectat r.1) "Stechapfel" (din "Lorbeer").

{955^a. **lăureasă** "lucrătoare", deriv. din *laborare*, Capidan, DR. IV 1552.}

956. **lăurúscă** {cf. alb. *ṙus* "Traube" Jb. XX-XXv 80.}

{956^a. -1e < libet DR. III 397 ș.u.}

{956^b. learcă - v. sub 966^a.}

957. leágăn {Pt. obiect cf. megl. cărciciu la Pap. p. 199 (65); pt. arină cf. tarent. nazzejare "cullare" < altiare, Iordan, ZRPh 42, 535.} /

P.83

958. leg {Campid. liai < ligare.}

961. lége (corectat r. 2) eng. alak' (din alaidž).

{966^a. (nu 956 b din c, p. 82) learcă < *λιβρικός Diculescu DR. IV 492.}

{{966^b. (și aici adăugat fără număr, deși cf. 936.) lepădă < liquidare Herzog DR. I 220 ș.u. || DR. IV.}}

{966^c. (din ^a) lepede < λίσπος Diculescu DR. IV 490.} {(mai jos) TDRG.}}

{967^a. leșină < *laesionare CDDE; combătut de Giuglea DR. II 829, care propune: līxīnare < *lixina < lixa "klares Wasser".}

968. (reluat, cf. 954^a.) {lăune < leonem Iordan, Dift. ||(< lavonem Bogrea DR. II.)}

{{968^a. leurdă < *λευβύροδος Diculescu, DR. IV 455.}}

{{968^b. (din^a) leuștean < *leuisticellus Pușcariu, DR. IV, 1558.}}

{{968^c. (din^a) licări < germ. link-Giuglea DR. III 1090. |<liquorare DR. IV.}}

{{968^d. licuriciu < λυκουρίκιον Diculescu DR. IV 489.}}

969. limbă {Campid. lingus W. 48.}

970. limbric {B. I, 293: "dalm. -lebrak (nb. lumbrak) (var. supralineară l{o}mbrak) erinnert an. rum. limbric "lombrice". Ist. alb. l'evris wegen des -s aus dem. N. -it. entlehnt ?"} /

P.84

971. limbút {(se refuză etim. r. 1 |<*LĪNGUŪTUS) Nu căci mb !}

{971^a. limpeda S. J. VI 80 < limpidare.}

973. **lin** {ληνός Diculescu DR. IV 460.}

974. **lîă** {Campid. *lana* W. 34.}

{976^a. (scăpare 776) **lindic** < *landīca*.}

977. **lîdină** {sard. c. **lîndiri** "Nisse, {Lauseier}" W. 12.}

982. **lînjesc** (pus între paranteze drepte și corectat) {IV vb. (din I vb.) (*tânji*) |

La C. A. Rosetti, cf. DR. III (Grimm).} /

P.85

{984^a. (rămas fără număr) **lîntiță** ML. 4981.}

987. **luceáfăr** {și *lucer* {cf. sp. *lucero*} Dr. 830.}

{988^a. **lucezi** < *lucidus* Bogrea DR. IV 830.}

989. † **lucoäre** (în margine) Cipariu, gr. I, 210 (la fine) A.L.L. III, 515.

990. I **lúcru** {ar. *fac lucrū* = "câștig bani" Capid. = *lucrum facere*

Georges "gewinnen", cfr. v. -rom. *fără lucrū* = "sans profit", Cuv. d. bătr. I, 280. || cf. **afannare* "sich abmühen", ajunge în dial. franc. la sensul "gagner par le travail", "Gagner avec peine et fatigue", "gagner avec peine", etc. Wartburg s. v. || DR. III 820 || Cf. ML.}

991. II **lúcru** (adaos la fine pentru "erreichen") "erreichen, geninen" = a-și da silința.

993. **lúme** {"ac cu lume" (= piatră sclipicioasă) Dr. III 1090.}

994. **lumínă** (în margine) Tiktin, Conv. lit. XIII 298. /

P.86

{995^a. **lunăriță** "botrychium LUNARIA".}

997. **lúnec** {*lubricare* für "serpere" bei Venantius Fort. Schuch. Supl. XX, 11. Mf. Co. II, 29.}

998. **lung** {Campid. *longu* W. 13.}

1000. **lúntre** {B. II, 433. "Lynter ist. urspr. südit. (sic. (*luntru*), rum. slavo-rom. (bulg., srb., *lontra* in Montenegro), alb. u. graeco-rom. λόντρα ;

woraus wohl s. -it. *londra*, dalm. (*londro*, *lundro* "piccola imbarcazione", span. *londro*.)

{1001^a. **lupare** < *lupalis* Bogrea DR. IV 831.}

1005. **lut** {sard. c. *luđu* W. 14.}

{1005^a. ar. **luṭ** "copil" < *lutetus* Capidan DR. II 630 |< *copiluṭ* ?}

M.

1007. **măcél** {neol. TDRG. }

1009. **mácin** {B. II, 433: dalm. *maknuár* "macinare" und heute im ganzem N. -it., vgl. aber Flechia Arch. VIII, 370, Ascoli X, 89.} /

P.87

1012. **mácru** {"Dass *măcrat* 'saure Milch' auf *macru* zurückgehe ist sachlich nicht sehr einleuchtend."}

{1014^a. (nu 1022^b) **măgura** < *μαγούλον* Diculescu DR. IV 497.}

{1016^a. **maimare** < *magnarius* Giuglea DR. II 827 ||*Mămăruṭă* < *magnaria* = doamnă ?} (v. și 1020).

{1016^b. † **mainte** < *magi[s]ante* .}

{1018^a. **mălaiú** < *amylum* + *alia* sau gr. *μύλλω* "macin" + *alia* Giuglea DR. III 601. || {{Gamillschege: "überzeugt nicht" ZfRPh Bd. 48, p. 483.}} || Weigand < *meiu laiu* 'negru' || (repetat) Weigand < *meiu laiu*, cf. și Bogrea DR. IV 831.}

{1018^b. **mălțează**, arom. *malṭeadză* "vărsat" < *mal(a)taediá* P. Papahagi, Anal. Dobr. IV (1923), 371-375. | cf. Capidan < alb.}

{1018^c. **mălură** < *malura* Giuglea, DR. IV 1554.}

1020. **mămăruṭă** {V. J. 93 *mămăruṭă* Nebenform von *măriuṭă* .}

1020^a. (în josul paginii 87, fără număr) **mângăia** < *μωνγωνέω* Diculescu DR. IV 474.

1021. (de fapt 1022.) **mănúch i u** {Campid. *manu u* .}

1022. (de fapt 1021) **mă¹nînc** {"Dass *mîncă* auf *mîncă* beruhe, ist schwer zu glauben, wenn man *vindicare* > *vindeca* daneben hält. Ich meine dass man doch von *manducare* auszugehen habe, das vielleicht unter Einfluss von manus zu *manucare* umgestaltet worden ist; aus der Kreuzung von *mă¹năncă* (wie *mărunt*) und *mînc* (*manico*) wäre dann *manăncă* entstanden; *mîncă* wäre dann eine Reduktion davon." Z. 163.} /

P.88

{1022^a. ar. **mar** "amărît" < *malus* P. Papahagi, Dunărea II (1925) 101 (cu roșu)}

1024. (dorită schimbare cu 1025) ar. **mărát** {cfr. † *amărut* HEM. 1027/31. {Mi. Co. 46 *mărát* ist viell. mit *male* zusammenzustellen. | Campid. *maláidiu*, log. *maláidu*, a. log. *malávidu* W. 27.}

1024/1025. {sind zur Herstellung der alphabetischen Ordnung zu vertauschen". Z. 163.}

1025. (dorită schimbare cu 1024) **mărăcine** {< **marrucina* Jb. XIX-XX, 138, XX-XXV, 80.} {(la r. 3) alb. *merkîni*.}

{1025^a. **mărăsân** (*meresân*) < *male - sanus*, -s, -um Drăganu, DR. IV, 741.}

1027. II **măre** {cfr. *săptămina mare*, *ursa mare* = lat. MAJOR! Cfr. Subak 20. ||"Dass in *fată mare* das Adjektiv noch die urspr. Bedeutung (*mare* "männlich") habe ist doch ganz unwahrscheinlich, es ist einfach als 'gross' = 'erwachsen' zu verstehen". Z. 163. | Cf. Wundt, p.2, la origine la animale nu se făcea deosebirea de sex, ci de "Wertunterscheidung": "mare" = bărbat, "mic" = femeie. ||< *maiores* Giuglea DR. II 827 (*măre*) ||alb. *mađ-i/maiores*) DR. III 819. ||< *maior* > **mairo* > **mario* (ca {*madia* <} *maida* < *magida* > **maria*, plur. *mari*, de unde sing. *mare*, după *tari - tare* Skok, Romania L (1924) 223.}

{1027^a. **mărar** < *μαράριον* Diculescu DR. IV 460.} /

P.89

{1030^a. **măre** (mai bine 1027^a) < *ma(iu)re* aton, < *maiores* Giuglea DR. II 827, III 610.}

1031. **márgine** {B. I, 292: "Volkstümlicher bewahrt MARGINE

Form u. Bedeutung im dalm. *m(e)rgan', -in'* "termine, confine"} und rum. *margin* (in Mazed.), das "Zuletzt, endlich" heisst. s. Ar. s.v., auch im Sard. als Orts.-N. (Arch. Triest. 1903, 148. || *marne* (?).) {"[frz. *marge*, span. *márgen*]" Z. 163.}}

{1031^a. {ar.} **mărinare** "întrista, mâhni" < *malignare* [P. Papahagi], Dunărea I (1924), 185 - 186.}}

{1031^b. **mărit** "ginere" Ps. Sch. 18/6 < *maritus* Dens. V. N. 529.}

{1032^a. ar. **mărităscu** "a se înrăutăți" (boală) < **măreață* < *malitia* Capidan DR. II 627.}

{1032^b. **măriná, măriní, mărin** " a se bolnăvi de stomac" < **malinare* < **malare* + suf. *-inare*.}}

1033. **mármură** {Campid. *mármura*, daneben *mármuru*, *marmorem* W. 18} și Diculescu DR. IV 398 < lat. *mármur*, -s < gr. *μάρμαρον* .}}

1040. **măsă** {B. II, 432: Pieri, Arch. XVI, 166. || Subak, 429: auch im cat.: *joch de mesa* "billar". | Campid. *meša* W. 37. {și Diculescu DR. IV 432 < gr. *μάζα*.}} / (P. 90 în margine) L.M.D. /

P.90

1042. **măsălar** {< **măsurar* < *MĒSSORIUS* au **MĒSSURA* + *-ar* ?}

1043. **măsărită** (în margine) LB.

1044. **măscur** {Campid. *maskru* W. 46.}

1045. **măseá** {(r. 3 după sp. *mejilla*) "Wange, Backen" (cfr. *falcă*.)}

1047. **măsúrá** {(r. 2 după eng. *mazúra*) *imsúra*}

{1047^a. **mătar** < *mattarius* Giuglea 15.}

1048. **máte** {B. II, 431: hiezu abruzz. || Mi. Co. 69. || *mătare* < **μαζήον* Diculescu DR. IV 497.}

{1048^a. **Mătărea** < *μαζάριον* Diculescu DR. IV 498.}

1049. **mătrăgúnă** {durch gr. Vermittlung, wodurch *t* < *nd* und Suff. (cfr. *παπαρούνη*: *παπαρίνα* "papavero", *ζουπούνα* G. Meyer, Ngr. St. IV,

68, 66) erklärlich. Subak 19. || DR. III 819 {v. Diculescu DR. IV p. 485 < μωνδρογγόρας. || prin intermediar albanez Jokl, IF, 44, 49 ș. u.}
{1049^a. **mătreată** < **tramitea* Pușcariu - Giuglea DR. III 603.
Gamillschege comb. ZfRPh, Bd. 48, p. 483. || (nu 1051^a) *mătreată* < μαθαρότης Diculescu DR. IV 479,} /

P.91

1052. **mátor** {< Serbischen, was Akzent, Bedeutung und Verbreitung (ausschliesslich im Westen) beweisen. Weigand Kr. Jb. 1902/3 I, 94.}

1054. **mătúșe** {cfr. Diez, Wortschöpfung, 37, ap. Mi. B. 13.}

1057. ar. **merdu** {die ar. Form. *merðu* (Dal.) weist auf griechische Vermittlung, Jb. XX-XXv, 74.}

1058. **merg**. {B. I, 293: "vgl. *merg* - "traghetto" (auch als Orts - N. Mergo, heute Smergo) geht vielleicht mit rum. *merge* < EMERG- (Wollmüller's Jb. VII, 111)." B.II, 430: vgl. *merg* - vgl. vorläufig tosc. u. s. -it. *marangone*, De Gregorio, Studi glott. it. I, 27. || Cf. DR. II (Iorga) || Cf, Locul Limbei rom. || Cf. Giuglea DR. I 486: *meo* + *pergo* || Cf. Daicovici, DR. IV, 477-78.}

1059. **merinde** {Campid. *marenda* = *merenda*. W. 20.}

1060. **merindéz** {ar. (*a*)*miridzu* "odihnesc (oi, capre) în vremea căldurii" P. Papahagi, Dunărea II (1925) 104. (cu roșu).}

{1061^a. **mesereare** < MISERERE.}

{1061^b. **mește** < *miscere* TDRG.}

{1061^c. **mesteacăn** Candrea cf. DR. III.}}

1062. I **mestec** (în margine) Mussafia Voc., 152; Mi. Vo. II, 4. {Campid. *máietu*, -ai.}

1063. II **méstec** (în margine) Mussafia Voc., 152. / (la P.92) {B. I, 294: vgl. *meskuár* kann phonetisch sowohl hierher, als auch zu *mischiare* gehören.} /

{{1063^a. **mesteacăn** < μαστούχινος Diculescu DR. IV 480.}}

1064. ***met** od. ***mit** {B. I, 430: veġl. *maġs* "messo" lautgerecht, wie a. -s. -it. *misu*, *miso* bei Posa (anders Savj - Lopez. Z. 1906, 43/4.), noch heute sic. *la misa* "il mettere", und Wohl auch sonst, ausser den meisten gallo - u. rtr. Mundarten. M. - L. II, § 345.}

1065. **mezín** (renunțat la el prin bare, dar cu șovăire) {"der Vergleich mit dem Deutschen ist mir unverständlich" Z. 163.}

{{1066^a. **miață** "friguri" (în Țara Oașului *m'iață*, arom. *n'iață*) <**ignitia* Skok Časopis VII, p. 166 ș. u. ||*m'iață*.}}

1067. **mic** (la r. 9 în margine, după vġl. Zeitschr. rom. Phil. se cere cu √ ? trimiterea la volum) {(la r. 13, după *mititel*) Subak 19: *micitel* >**mișitel* >**mititel* > *mititel*.}

1070. **miel** {{{(la r. 2 după AGNĖLLUS, -UM) Plautus: înlocuiește tot mai mult pe *agnus*}} {cat. *anyell* Subak, 421 || <**agmellus* cf. Zur Rekonstr., p. 37. "ansprechende Deutung" Ettmeyer, Prinzipienfragen der rom. Sprachwiss. p. 10.}

1073. **miérlă** {Campid. *meúrra* W. 18.}

{1073^a. **mierliu**, ar. *n'irlu* <**merulus* Pușcariu DR. IV 406-409.} /

P.93

1075. **miéz** {Il napoletano *miétso* mostra la nota irregolarità nel riflesso di MEDIU, à Potenza c'è la forma corrispondente al cal. *menzu*: *męndzə* Subak 11.}

1076. **mijlóc** {S.J. 181. (la r. 4) die Gründe nicht überzeugend. ||Campid. *Meilóŷu* (eine Gegend im Logudoresischen = *Meinlocu*. W. 57.)

1079. **mínă** {(la r. 11)"1. frl. statt frl. sp.; gask. man braucht nicht auf *MANA zu beruhen; veġl. *paa* PANE." Z. 163.} /

1085. **mîneacă** {Campid. *máni* a W. 50.}

{1086^a. **minegociu** <*μυνικόκκιον Diculescu Dr. IV 478.}

1089. **mîntă** {< μίνθη, μίνθα Diculescu DR. IV 482.}

1092. **mînz** {<*mandius (<mannus) DR. III 883.} /

P. 95

1095. **mîrced** {*mèrced* Giuglea 26.}

{1095^a. **mire** < μεῖραξ Diculescu DR. IV 492.}

1096. mgl. **mirîndzu** {B. II, 433: hiezu sard. cal.; tosc. auch *lemérie* Parodi, Miscell. Ascoli, 463.}

1098. **mișină** {*mausoleum* Giuglea DR. I.} {{în legătură cu *mèssio* Giuglea DR. III 613.}

{1098^a. **mistreț** < *mixticus* Candrea.}

1099. **mîneru** (la fine) cf. 1210b (de fapt 1183^c. ar. *nirlu*) {cf. DR. V 406-409.}

1102. **moără** {"füge hinzu "Mühlstein" bei den anderen rom. Spr." Z. 163.}

{1102^a. **moarbed** < *morbīdus*.}

{1003^a. **moare** "nărav" < *mos, morem* G. Coșbuc, Versuri și proză, 1897, p. 59; V. Grecu, Codrul Cosminului I, 569} {{Și ar. *morū* (șters O. Deșușianu) G. SD. I, 329.}}

{1005^a. **moleată** < *mollītia* Giuglea 16-17.}

{1005^b. **molînd** < **mollībundus* -" - 17.}

{{1106^a. **molid** < gr. μελάνδριον Giuglea DR. III 1090.}}

{1106^b. (din^c) **momâie** < **mammanea* Giuglea DR. II 820.}

{1106^c. **molura** < *μόλοθρον Diculescu DR. IV 460.}

● {1107^a. ar. **morū** "obiceiu" < *mos, morem* (în loc de **moare*)
T. Papahagi Gr. S. I, 328-9.}

{1109^a. **mormoloc** < *μορμολύκη* Diculescu DR. IV 486.} /

P. 96

{1111^a. ar. **mpihúr** "prind ceva cu acul" < **per-fibulo* > **prefiurare* >
preh'urare Capidan DR. II 631. | Gamillscheg se îndoiește, ZfRPh, Bd. 48,
p. 476.}

1114. **múche** {Campid. *müggü* "Baumstamm" = *mutilu, muc'lu, mul' i u* neben log. *muju* ds. = *muc'lu* (wie *oju* aus *oilu*). || DR. III 830 contra
< lui > *mutilus* | CDDE n°. 1159.}

1116. **mucoáre** (în margine) LM. D. {(la r. 1 după "Rotzkrankheit")
"mucegaiu" Dens. G.Ț.H. 53.} {(la fine) = substanța care se curăță de pe
soarte (la Aromâni).}

1117. **mucós** (șters asteriscul la *MÜCCŌSUS*,-A, -UM și motivat în
margine) C. Gl. II, 517 ap. Giuglea 18.

1120. **muiére** {*MULIEREM* anzusetzen sind wir nicht berechtigt, das
Frz. und das Rät. weisen deutlich genug auf *ē*; s. Meyer - L., Einführung,
S. 99". Z. 164.}

{1121^a. **mulă** < *mullus, -a* DR. III 843.} /

P. 97

{1124^a. arom. **mul'** - < *MULLEUS ML.*}

1125. ***mulzáre** (r. corectat în margine) Jb. III (din II) {după *mânzare* ?}

{1125^a. **murnă** < al.d. *muoma*: Giuglea DR. II, p. 401-402.
Gamillscheg comb.: ZfRPh Bd. 48, p. 473.}

1127. ar. **múndă** {< pl. *mundzí* < alb. *mundzë* Kr. Jb. IX, 1, 77.}

{1130^a. **munună** CDDE 174, ar. *murună* Gr. S. I, 226.}

1131. I ar. **mur** {< **σμυρρίς, -ίδος*, Diculescu DR. IV 481.}

< gr. μούρον. }

{1133^a. (din^b) **murg** <*μουργ - ικός Diculescu DR. IV 457. }{1134^a. (corectat din 1133^a) **murnu** <*morrinus ML. }{1134^b. **mursă** < *mulsa* ML. }1135. **mursec** {Campid. *mussiái* (*mursicare*) W. 41. }{1135^a. **murta** < μурτη Diculescu DR. IV 498. } /**P 98.**{1135^b. (din^a) ar. **mușat**, istr. *mușăt* (dr. **Mușat**) "frumos" <*muș(cf. *Mușa*) < **musteus** "jung, frisch, neu" Giuglea DR. III 767. }1136. **mușc** {(la r. 2 înainte de atestări) B. II, 433 hiezu dalm. }1137. **múscă** {Campid. *muska* W. 41. }{1137^a. **Muscel** <*montiscellus DR. III 819, DR. IV, 1558. }{1139^a. **muscur** <*musculus Giuglea 18 {și ar. *capră muscură* "de culoare deosebită la grumaji, la burtă și subt cele patru picioare". }{1142^a. ar. **muștinedzu**, **măștinare** < *mestus*, **mestinus* Capidan DR. III 1088. }1143. **mústru** {cfr. *ich werd's dir zeigen*. }1146. **mut** {Gamillscheg, *Oltensische Mundarten*, p. 96 aduce dovezi pt. etimologia lui Titkin MOVITIARE și contra lui *MUCCIARE. } /**P. 99**{1146^a. **mutătură** < *mutatura*. }**N.**{1148^a. ar. **năŃeámă** < *infima* T. Papahagi Gr. S. I, 329. }1149. **náie** {log. *nae* 425 || neol. }1150. **nálbă** {Cam < p > id. *narba*. }1151. **nămaie** {cf. Wartburg } /

P. 100

1156. **nástur** {(nu 1157^a) < gotică Giuclea, DR. II, p. 382-86.}

1157. **năsút** (în margine) LM. D.

1158. **nat** {S. -J. 181. (r. 2 după "Leute" bedeutet jetzt "Niemand" (cfr. frz. *personne*).}

{1158^a. (nu 1159^a.) **natră** < vḱтpov Diculescu DR, IV 421.}

1159. **nătură** {< Serbischen, was Akzent, Bedeutung u. Verbreitung (ausschliesslich im Westen) beweisen. Weigand Kr. Jb. 1902/3, I, 94.}

1160. **neà** {Campid. *nì* <*ni-i W. 28.}

{1160^a. **nechezà** <*hinnitulare.}

{1160^b. **necum** < *ne-quomodo* TDRG.}

1163. **neghină** {cf. fr. dial. *niellas* <*nigellacicum Gamillscheg - Spitzer, Beiträge z. rom. Wortbildungslehre, p. 40. DR. II 696.}

1164. **negót** {(la r. 3 înainte de [ar. *emborriu*]) werder aben von Salvioni, Ztschr. XXX, 81-83 bezweifelt.} /

P 101

1167. **négru** {(r. 2) "1. frz. *noir*" Z. 164.}

1169. **nelutátec** {< lat. Bogrea DR. IV < 835 >}

{1169^a. **nene** < *ninna* "cel care desmiardă" (*i*): simțindu-se reduplicat n'a devenit *neane. P. Papahagi, Anal. Dobr. IV (1923) 371-375.}

1171. **nepót** {(la r. 16 după im Dalmatischen) serbo-croat. *nepuča*.}

1172. {cor. **nepoteà** (din **nepótă**) <*nepotella (= *nepotilla*) Jord. Dift. 59.} /

P. 102

1175. **nește** {(la fine) die Istrorumänen *nu știu : nuscăt, nuscărle*.}

{1175^a. **nestimat** (**nestemat**) în *piatră nestemată* < *aestimatus*, V. Grecu, Codrul Cosminului, I, 570.}

{1175^b. **neștiinte** † < *nesciens. entem* Drăganu DR. < I > 296.}

{1177^a. ar. **neu** "zăpezos, alb ca neaua" < *niveus* P. Papahagi, Anal.

Dobr. IV (1923), 371-75.}

{1179^a. **Nicoară** < Νικόλαος Diculescu DR. IV 420.}

1182. **niner** (la fine) cf. *nira*.

1183. **ning** {B. II, 432, und abruzz. bis Agnone - Aquila (Ascoli,

Arch. VIII, 117), woselbst auch *nenguende*, - *iččę* (Finamore) .

{1183^a. ar. **ńire** "rinichiu" < REN, -EM Capidan, DR. III 760.

Gamillscheg < germ. *Niere* ZfRPh, Bd. 48, p. 485.}

{{1183^b. ar. **nirari** " a distra pe copii" < **ninnare* P, Papahagi, Anal.

Dobr. IV (1923) 371-75.}}

{1183^c. (din^b) ar. **nirlu** < *merulus* Pușcariu DR. III 1091.}

1184. **nitél** {< *un-etta* Giuglea DR. III 1090.} /

P. 103

1186. **nóatin** {W. J. I, 101. (la r. 15 după *danac*) a. blg. *danaktę* (< tk.

dana) {(supralinear) Romanski 308 | (la r. 17 după + *uș*) < alb. *dem* "Rind" + *uș*

||"1. **nóatin**" Z. 164.} /

P. 104

{1191^a. **noteină** < **annotinina* Giuglea DR. I 248.}

{1195^a. ar. **ntesu** < lat. *incensum* Capidan DR. II, p. 630.}

{1195^b. ar. **nturină** "fulgeră, vremuieste" < RUTILARE Capidan DR.

III 761, {(supralinear) Gamillscheg comb. ZfRPh Bd. 48, p. 485}, *tuninare*

Papahagi, Anal. Dobrogei IV 374.}

{{1195^c. (nu^b) ar. **nturturare** < *torturare - tortura*, Capidan, DR. IV.,

1552.}}

1196. **nu** {Campid. *non* W. 62.}

1200. **nuiá** {Mi. Vo. II, 35: "*novellus* gewöhnlich in der Sprache der

Landwirtschaft".}

1202. **numai** {Subak, 426: cat. *no més* "nur". cfr. ML. III § 702.} /

1205. III † **númăr** I vb. (adaos suplimentar în creion după "nennen") lesen {cfr. Tiktin} (tot în creion)

1207. **nun** {voῦνοϋ ist bereits im IV od. V Jh. ins Griechische eingedrungen, Weigand Kr. Jb. 1902/3 I, 94.}

1208. **núntă** {B. I, 278: "Das Istrianische zeigt in Dignano auch das epenthetische *n* (durch das N- Rum.hervorgehoben, s. M. -L. I § 587) u. wie das Rumän. Sard."|Campid. *nunsas*, *nunzas*, (wie *n* das im Rumän. eingeschoben: *nunã*). W. 52 || cors. *nonza* "cavalcata che si fa in occasione di nozze", *nozza* "fidanzamento" Serra, DR. V 454.}

1209. **nutrésce** {neol. Jb. XX-XXV 121.} /

P. 106

{1210^a. ar. **nutricare** < *nutricare* cf. *a nutricà* "a face pierdut ceva (bani sau obiecte date împrumut)" din Zagra, Com. Corbu, DR. III 1091.}

{1210^b. (de fapt v. 1183^c.) ar. **n irlu** "hellblau" <*MĒRULUS.}

O.

{1210^c. **oacăre**, **oacăne** < ὄχαρα Diculescu DR. IV 441.}

{1212^a. **oamă** < *oma* Bogrea DR, IV 897.}

1213. **oără** {B. I, 293: HORA "mal" ist nicht selten: in a. -it. Texten (A. -it. Chrestomatie, 208) und friul. Arch. IV, 211 Zeile 15.}

{1213^a. **oară** "păsări" <**ovaria* Dens. G.H.Ț. 53.}

1216. **oaste** (în text, r. 5 corectat în loc de "der Feind") "das Heer" {"nume care se dă la început numai oastei dușmane, apoi și celei naționale, când defensiva s'a transformat în ofensivă și când Românii au început să-și recucerească pământul pierdut s. părăsit de Romani". Bogdan, Organ. 370.}

1217. **óchiú** {cfr. it. {(supralinear) Sinn!} *occhiello*, fr. *oeillet*. Subak 19.}

{1217^a. **oină** < *ovinus* ML. TDRG.} /

P. 107

1220. **om** {Campid. *ómini* W. 18.}

{1220^a. **omidă** < ὀμιδᾶς Diculescu DR. IV 489.}

1221. † **op** {: **optă** cf. DR. III 905.}

1222. **opt** {Campid. *ottu*.}

1223. **orb** {pt. înlocuirea lui CAECUS prin ORBUS cf. Wartburg *ab oculis*.}

{1224^a. ar. **ori** "marginile hainei" < lat. *ora* "Rand" P. Papahagi, Anal. Dobr. IV (1923) 371-75.}

{1224^b. **ori** în "a-ți ieși din ori" și ar. *orle* > alb. *ore* DR. II 473.

Compus *desori*.}

{1224^c. **Orul** < ὄροϋ Diculescu DR, IV 497.}

{1224^d. **ortoman** < *libertus* > **iert-* + *-man* > **iertoman* >

**(i)ortoman* Giuglea, DR. V, 542-547.}

1226. **os**. {Campid. *ossu*.}

1228. **osînză** {Campid. *assung*[✓]*a*. || cf. alb. *usûji* Jb. XX-XXV
123. || poate: *o*sânză*; nu aici arom. ? ar fi *nasândză* !}

1230. **ospăț** {gr. σπῆτι B. II, 235.} /

P. 108

{1231^a. **otârî** < **obterreo* Gălușcă, Slav. -rum. Psalterbruchstück, 49, Capidan. DR. III 762 | Gamillscheg: "Nicht wahrscheinlich" ZfRPh, Bd. 48, p. 485}

1233. II **ou** {Campid. *ou*.}

P.

{1233^a. **pac** † < *pacare* Drăganu DR, III 698.}

{1233^b. **păciu** < lat. Densusianu Ț.H. | < *peculium* P. Papahagi, Dunărea I (1923) 117-120.}

1236. **păcuină** {< *pecunina* (cf. ar. *picunu*, dr. *păcuiu*. Însemnează afară de "turme" și "oaie stearpă", P. Papahagi, Dunărea II (1925) 104. (cu roșu)}

1237. **păcură** {S. -J. 181: "wird auch für Erdöl gebraucht."}

{1240^a. **păducherniță** = *Tribulus terrestris* < *peducularia* + *-niță*, cf. *aracherniță*.}

1243. **pădure** {Campid. *paúle* "Sumpf" = *padule* W. 37. {} cf. sensul de "pădure" a lui Baltă.} /

P. 109

{1245^a. **Păguior** < *παρόλλων* Diculescu DR. IV 496.}

{1247^a. **paie** < *pallium* Giuglea.}

1248. **páiú** {Campid. *palla* W. 58.}

{1258^a. **pală** < PAL(U)LA Giuglea DR. II 816.}

{1248^b. **pălărie** < *φολαρίον* Diculescu DR. IV 470.}

1249. **pălmă** {Campid. **prámma** (*palma* über *parma*).}

1250. **păltin** {< lat. *plátānus* < *πλάτανος* Diculescu DR. IV 398.}

1251. **pămînt** {Campid. *pomentu* m. Pflaster, geht mit log. *pamentu* auf **paumentum* zurück und setzt **pamentu* voraus mit *a* > *o* durch Labialeinfluss. W. 21.}

1252. **pănă** {sard. c. *pinna* "Feder" < *pinna* W. 13.}

{1253^a. **pănătă** (*a se*) "a se tânguî, a se jeli" < **poenitare* Dens. G.H.Ț. | cf. 1265^a (de fapt ^b, p. 111 **părătă**).}

{1253^b. ar. **pângărior** < **pinguaneus* < *pinguis* Giuglea DR. III 1090.}

1254. ar. **pănúcl'e** {B. II, 432. puglies. *panokkaja*, auch in Venetien (bei Boerio, Kosoritz) u. in Dalmatien.}

1255. **pănură** {< PĪNNULA!}

{1255^a. **paos** (cf. *apaos*)} /

1259. **pápură** {v. Diculescu DR. IV 484 < *πάπυρος* .}

{1259^a. **păpărudă, ugă** < *pupula uda* Pascu, Etim. 31. || < *papilio* Weigand Jb. cf. Bogrea DR. IV 838.}

{1261^a. III **par, -are** † < *parare* Drăganu III 700.}

1262. I **păr** {Campid. *piu* (corectat din *pilu*) W. 39. | *piiu* IV 40.}

{1264^a. **Părâng** < gr. *φάρραγξ* Giuglea DR. III 1090.}

1265. † **părát** {< gr. *πολλάτι* B. I, 235.}

{1265^a. **părău** < **παρροή* Diculescu DR. IV 491.} /

P. 111

{1265^b. (din^a) **părătă** "a suferi", **părătare** "suferință, părere de rău".

Cod. Vor. 164, 2; *bănătare* Popovici, R. D. 125 < **poenitare* (= *poenitere*) Dens. V.n. 125. | cf. 1253^a.}

1266. **părăche** {B. II, 433. hierzu tarent. sizil. sard. a. -dalm. (Testam Rag. 1348) *pareclo* "Paar". | Campid. *pari* *ζα* = *paricl'a* nb. log. *pari* *za* = *paril'ia*.}

1267. **Părăsimi** {*păreasă* < *păresemi* Drăganu, DR. IV, 747.}

1269. **părinc.** { *panīcum*, nu *panīcum* ALL. XV, 548.}

1270. **părîngă** {Cu *f-* [i g. sic. *falanga* [i *fulanca*, neap. *falanga*, sp. *palangana*, Salvioni, Spogliature siciliane, I, No 6, unde se vorbește {și} despre sensul schimbat al unor reflexe, și Diculescu, DR. IV 430 < gr. *φάρραγγα*.}

{1271^a. **părnaie** < *περκναλέα* Diculescu DR. IV, 459.} {idem p. 450.}}

{1271^b. **părîngul** < *φάρραγξ, -γγος* Diculescu DR. IV 495.}

1273. **partál** {S. J. 182. "bedarf einer näheren Erklärung." || "partal aus *Quartale* ist nicht sehr Wahrscheinlich; die Dissimilation hätte wohl eher

das erste R treffen müssen; auch würde man *ă* in der ersten Silbe erwarten." Z. 164.}

1274. **părte** {Pt. sensul "parte" cf. Weigand Jb. XVI 79 și Densusianu Gr. S. I, 322-23.} /

P. 112

1280. **păsăre** {B. I, 292: auch im vegl.}

{1280^a. † **păsare, păson** u "casă" < *pausare* {Giuglea } DR. II 640 (și *popas*).}

1281. **păsát** {< *quassatum* DR. II 716-717.}

{1282. **păstare, păstaie** (ar. *păstal'e, pistale*) <**quassitale, -alia* Pușcariu, DR. III 679 (<**pistaria* CDDE n° 1351).}

{1284^a. **păstră** < *parsitare* ML.}

{1284^b. **păstură** <**pestula* TDRG. || *pastura* P. Papahagi. Anale II 29 (1906/7) lit. 241 u. REW3, nr 6282. {{Jokl, în Glotta XXV (1936) 123 aduce pt. sensul arom. "das innere des Bauches, Mageninhalt eines getöteten Kalbes", dr. "Honigseim" analogia germ. *Eingeweide*, mhd. *geweide* = "Gedärm eines erlegten Wildes" < *weiden*, ahd. *weida* "Futter, Speise, Ort zum Weiden" și "Honigbrot, Bienenbrot = Hongscheibe, die *Nahrung* welche die Bienen für sich bereiten".}}

{1286^b. **pătă** < *pictare* Giuglea DR. IV 901.} /

P. 113

1288. **pătlăgine** {cfr. türk. *patli ğân* (= *petlegeá*) Subak 19.}

{1288^a. **pătră** "a face" < *patrare* Pușcariu (șters DR. III 682) RF. II.}

1291. **pătură** {<**quactula* Giuglea DR. II 816 {și Diculescu DR. IV p. 471 < *πέταλον*. Gamillscheg = neprobabil, ZfRPh BD. 48, p. 477.}}

{{1291^a. **pătul** <**patulus* Giuglea DR. IV 1554.}}

1292. **păun** {Campid. *póni* "Pfau".}

{1292^a. (mai bine 1291^b) **păulă** "a păți" <**pabulare (-ari)* Drăganu DR. I 301; *pală* <**pāla* < *pāula*.}

1293. **pe** {"Unter VII. 1. 'Namen lebender Wesen' st. Wesennamen'." Z. 164.}

{1293^a. **pece** în expresie: *negru cumu-i pecea* (Com. Rădulescu-Pogoneanu) < P I X, - I C E M.

1295.ar. **picúl'ú** (semn de săgeată în margine de trecut mai jos, de fapt la p. 115, după 1305. **picior**)

1296^a. **pelm**: gr. πῆγμα "chiag", Otranto *pimma* "Lab", lomb. sves. *pelma* "Honigwabe", andal. *pelma* "Klumpen" ML. 6364. {Rohfls, Gr. u. Rom. 112.}}

{1298^a. (din 1297^a) **percetă, percet** < ποιικρτός Diculescu DR. IV 440.} /

P. 114

1300. **pēste** {Campid. *pisi* (In den *ke, ki* - Gebieten natürlich: *piske*).}

1303. **piátră** {Campid. *perda* W. 47.}

1304. **pic** {*picuiu* "pic" < **picculeus* Dens. Gr. Ἰ. H. 54. || Cf. G. C. Nicholsohn, *Origine des radicaux romans synonymes* PIK-, PIKK-, PITS-, în Rev. d. linguist. romane (1935) 170-188. N. crede că putem pleca de la *spīca* și *despicare*, din care s'a desfăcut un *pic-* și din **picicare* un **piccare* și *pik'ika*.} /

P. 115

{1305^a. **Picina** < **pīcculus* Dens. Haț. 54, DR. IV 1076.}

1306. **piédecă** {Campid. *puža* W. 60.}

1308. **piéle** {{Campid.} *péd di* W. 32.}

{1309^a. **pielm** < gr. πῆγμα "talpă" TDRG.}

{1310^a. **pieptar(ă)** [ar. *k'eptar*] < *PECTORALE (S. § 52, a.)}

{1312^a. **pieptenar** [ar. *k'iptinar*] < *pectinarius*: it. *pettinajo*, sp. *peinero*, pg. *pentieiro*, cat. *pentiner*, fr. *peignier*.}

1314. **pierd** {Campid. *pérdiri* W. 42.}

1315. **piérsecă** {sard. c. *préssiu* W. 18.}

1316. **piérsec** {Campid. *préssiu*.}

{(1316^a. **piersică** < *pérseco* Giuglea DR. I 250. || Din *piérsecă* "a face vânătăi" Spitzer Dr. III 654. {Din *persus* "vânăt" despre piele (fr. *perse* "violet") Bogrea DR. IV 842.}}

1317. **pietrós** {"[sp. *petroso*]" Z. 164.}

{(1317^a. **în piezi, pieziș** < *pes, pedem* Pușchilă, An. II, 160; {† *a grăi peste piezi* = "a lua peste picior" Longinescu.....|| cf. DR. II 611.}}}

{1317^b (din a) **pil** "biciu" < **PILLUM* DR. III 1091 (cor. din 680).}

1318. **pin** {Campid. *u bínu* saș "su binu" W. 22.} /

P. 116

1323. **pînză** {Mi.Co. II, 4: Urform *pándia* || **pandia* < *panna* DR. III 884.}

{(1323^a. **pipotă** < **pipi ta* < *pipo, pipitus* Giuglea DR. IV, 1554.}}

{1323^b. (din^a) ar. **pirtie** "zestre, hainele ce se dau miresii" < m. -lat. (bis.) *perclivium* P. Papahagi, Anal. Dobr. IV (1923) 89-83.}

1325. **piséz** {Mi. Co. I, 16.}

1329. **plac** {Subak, 426: cat. auch. *pla(h)er, pler* (nb. *plaurer*). || Campid. *prázéri* {nehen *pre zeri*} W. 19.} /

P. 117

1331. **plágă** {neol. !}

{1331^a. **plaiu** cf. ar. *m blaj* "aufwärts" Ar. II 362. |< *πλόγιον* Diclescu DR. IV 491.}

{1332^a. **plăsă** < (**ap*)*plausare* {cf.} DR. I. {Cfr. și Cip. Crest. 40 "plaudamus", A. Dens. Ist. Limbei și lit². p. 25 "plaudo, plausum". Dar Drăganu, Transilv. LXIII p. 157-8 și Două msse. vechi p. 158-160 < *plesati*.}}

{1333^a. ar. **plătare** (*păltare, platare*) "osul omoplat" < **plataris* (ca *spinalis*) < *plat(t)us* {cf. n. grec. *πλάτη* "omoplat" } Capidan. Dr. III 763.}

1334. **plec** {cfr. frz. *plier bagage* "andarsene". Subak 19. || Glumeț cf. *mă duc*. || se găsește și în n. -grec. *ἔπλικέω* 'einkehren', calabr. *acchicàre* 'erreichen', *chicàre*, -*ri* 'ankommen', sic. *agghicàri*, *ghicari* 'ankommen' Rohlf's, Gr. u. Rom. 138 (după Jud), cu sensuri apropiate.}

1335. **pleoăpă** {"Eine sehr geistreiche Etymologie, aber eben deshalb wenig wahrscheinlich; *PLUPEA hăte **ploaĭpă* gegeben, ist ūbrigens durch das Rum. allein zu schwach gestützt." Z. 164.}

1337. **plin** {Campid. *prenu* W. 32.}

{1340^a. **plointe** "timp ploios" < *plovens*, -*ntem* Drăganu DR. I 297.} /

P. 118.

1341. **plop** {Campid. *proppa* (*pulpa* ūber **purpa*) W. 43.}

1343. **plumb** {"[sp. *plomo*]Z. 164. || Campid. *prumu*, log. *prumu* W. 44.}

1344. **plumînă** {c. Diculescu DR. IV, p. 449, 475 < ion. *πλεήμων*. }

1345. **poámă** {(la r. 1 fine) și sing. *pom* "fruct" Capidan.}

1347. **poártă** {Campid. *porta* W. 42.}

{1347^a. **pogoniciu** < *πωγωνίτης* Diculescu DR. IV 493.}

{1348^a. **poleiu** < *σπυλλήϊον* = *φυλλεῖον* Diculescu DR. IV 484.}

1349. **pop** {sard. l. c. *pumu* (u prin lab.) W. 14.}

{1350^a. **pom** < *ὑπόπους* Diculescu DR. IV 469.} /

P. 119

1353. **porc** {Campid. *proku* W. 64.}

{1355^a. **porcină** < *porcina* TDRG.}

{1356^a. **pornî** < *ἄπόρνυμοι* Diculescu Dr. IV 493.}

1362. **pot** {(la r. 16 după sp. *puede* (*que*)) cat. *potser*.} /

P. 120

{1368^a. **prădătură** < *praedatura*.}

1369. **prat** {neol.}

{1370^a. **preduceà** < **perducticella* Giuglea DR. II 819.}

1372. **pregetà** {< PIGRĪTARE: it. (Strom, Arch. IV, 391). Densus., ap. B. II, 432-33.}

1375. **préot** {Campid. *prédi* W. 23. {cf. Jud, Zur Geschichte der bünderrischen Kirchenspr. 39-40.}

{1375^a. **prepinge** < *perpendere* V. Bogrea DR. III 734.}

{1376^a. **presân, -a** < *persānuš* Drăganu, DR. IV, 745.} /

P. 121

1376. **prepún** {(adaos la continuarea pe această pagină, r.7, după *presupún* III vb,) it, *presuporre*, und dieses so erklärt (**preporre* + *supporre*) Subak 19.}

{1376^b. **presură** < *πυρσούλας* = *πυρρούλας* Diculescu DR. IV 487.}

{1376^c. **preușă** < **περιρούσιος* Diculescu DR. IV 442. || După TDRG < *prīvus* "eigentümlich". || După Weigand Jb. XVI 227 < *priu* "gefleckt" < *prian* "Schecke" < {srb}. *piljan* "beschmitzen", *piljat* "gefleckt".}}

{{1378^a. **prevedea** "a străvedea prin ceva" < *pervīdere* Drăganu, DR. IV, 370-71.}}

{1378^b. (din^a) **prevești** < **pervescire* Giuglea |" a se uscà, a se gălbeji" < **perviesciere* < *viescere* } Dens. Gr. Ṫ. H. {53,} 330.}

{1378^c. (din^b) **prevești** < *pervestire* Giuglea DR. II 826.}

{{1378^d. (nu^c) **pric** (breaz) < *ποικίλος* {Diculescu} Dr. IV 457.}}

1381. **Prier** {Mi. Co. II, 50 wäre auf **apriarius* zurückzuführen, venn der Accent nicht im Wege stünde. Das *zig. bīetet aprīr*; < **Parilearius* < *Parilia* Giuglea, DR. IV 1554.}

1383. mgl. **Pril'u** {și retorom., franc. și n.-gr. ἄπρίλιος Wartburg.}

{1386^a. **priméz** "zid ce desparte două încăperi; gard" < *permē dium*

Dens. Gr. Ὑ. H. 53.} /

P. 122

1388. **prind** (șterse ultimele 2 rînduri) - Abgeleitet unbekannt. {(notat în drept) *an-fangen*}

1389. **prīnz** {B. II, 216: vegl. *prinz* "pranzo". | Campid. *prangū*.}

1390. **prīnzesc** {Campid. *prāngire* W. 43 (?).}

{1391^a. **prospătă (împrospătă)** "a ospătă, a trata (rău) cu cineva"
<*PERHOSPITARE DR. III.}

{1391^b. **proaspăt** < πρόσφατος Diculescu DR. IV 395.}

{{1391^c. **proor** (cu variante formale) - **proora** < lat. *provolare*
Procopovici DR. V 383 - 90.}}

1392^a. **prunc** <**puerunculus* Pușcariu, DR. II, p. 602-603.
{<**pronicus* < *pronus* "aplecat" Dusușianu, G.S. III, 236-37.}}

P. 123

1396. **púlă** {B. I, 293. Vegl. *pula* "penis". PULLA wegen Bedeutung
cfr. *uccello*, *vögel* etc. (Štrekalj in Jagić, Archiv 1905, 50), doch macht
die Form im Rum. Schwierigkeit."}

1397. **púlbere** {Campid. *bruvúra* "Schosspulver" (log. *búrvara*;
Gavoi *burvula*) W. 32.}

1399. **púlpă** (în margine la r. 3 după Alb.) ital. (Subak !9) *polpa* u.
polpaccio {span. *pulpa*, sard. c. *pruppa*, 1. *pulpa* W. 14.} /

P. 124

1403. **pup** {(în dreptul lui rum. *pup* sm. "Knospse") a sta pup} {(apoi mai
jos, la r. 17) **pupăză** Diculescu DR. IV p. 473 < ποπάς - ἄδος | < alb. *pupëza*

Bogrea DR. IV 844.} {(și mai jos, la r. 26) cf. ar. *pupul'u* ({cf.} dr. *pupuică*) <**pupuleus* Capidan DR. III 1088.}

1406. **purcél** {"tilge 'sp.' 2 Z. 164}

1408. **púrece** {Campid. *púlizi* W. 18, 32.} /

P. 125

1411. **púruri(a)** {S. -J. 181: "dürftig ausgefallen". {< alb. *perhere* Capidan DR. I 563; ca acesta. din lat. *per* + *hora* Skok, Arch. Rom. VIII, 1/2 157.}}

{1411^a. ar. **puscă** "oțet" < *pusca*; buruiiană împușcată DR. III 1091.}

1415. **puț** {sard. c. *puzzu* W. 15.}

1416. **pútă** (în margine) LM. D.

{1417^a. **putină**, **putineiu** <**πυτινήϊον* Diculescu DR. IV 450.}

1418. **puțin** {Dar Cod. Vor. 81/8 ΠΟΥΛΗΛΟΥ* *puttinus* <**putin* (*i*)*lus*.} /

P. 126.

1421. **putregái u** {Campid. *purdiái* = *putricare* W. 47.}

R.

{1421^a. **răbdà** < *rig*[*i*] *dare* Herzog DR. I 222, Dr. V, 495-97.}

{1421^b. **răcânel** etc. v. DR. III 687 ș.u.}

1422. **rad** {"[frz. *rasibus*]" Z. 164.}

1423. **rădăcină** {< Campid > *arrái* Ța f. Pfhäl (= *radica*) W. 22.}

1426. † **răfrecătură** {*Reficere* mit Suff. wechsel (*-atura* = **-itura*.) und propaginazione del "r", "*refrico*", "rimovare" soltante con *dolorem* etc., quando si tratta di una piaga."Subak 19. | ar. *aruféc* I = *a refecà*, fig. "a tăia, iuți" D. 27.}

1427. **rag**. {*a ras* = *a răgit* SBIERA, p. 190.} /

{1431^a. **rânchezà** < ῥογγαλίζω Diculescu DR. IV 458.}

{1431^b. **râncaci** < ahd. *renken* < **wrankjan*: Pușcariu, DR. II, p. 604.

Gamillscheg comb. ZfRPh, Bd. 48 475. | cf. Giuglea, DR. III, 768.}

1432. **răpăc** {(la r. 4) "1. 617 st. 607." Z. 164.}

{{1432^a. (h)**răpaci** < RAPAX, influențat de *-aci* slav S. § 10.}}

{{1432^b. **rapăn** < RAPHANUM G(iuglea?) Conv. lit. XLV, II, 241.}}

{1432^c. (din^a) **rapăn** < v. germ.: Pușcariu, DR. II, p. 603 - 607.}

1433. (**răpciune**) {< **rapitionem* (< *rapa*) Drăganu, DR. V 894. (cu roșu)}

1435. **răposá** {Capidan. Prin Veria *arupásă* = "odihnește"}

1436. **răpún** {*reponere caput* "den Haupt zurücklegen" > vollständig versiegen, ein Ausdruck der sich wahrscheinlich von der Fechttersprache im Volke verbreitet und bei den Rumänen erhalten hat. Weigand, Harap Alb, p. 135.}

{1436^a. **rapură** < germ. *Rapp*, longob. **rapfa*, got. *rappil*. Pușcariu, DR. II, 603-607.} /

P. 128

1437. **rar** {"linv. hemr. [*rare*]" Z. 164.}

{1440^a. B.I, 291. **Răsăritoare** "loquet" < *salī - torium* (verdrängt durch *-tore*); hierer auch. dalm. *saliatur* "saliscendi", das sich weiter auch in Venetien wiederfindet: venet. *sağador*, istrian. *sajadúr* (Mussafia, Btr. s. v.), analogisch nach *-atoriu*, wie das ähnlich bedeutende *batadór.*"} /

1441. **rășchiu** {"Aus **rasklira* wäre nicht *rășchira* geworden, da *kli* in slav. Wörtern bleibt." Z. 164. | < **re-suculare* (*sucula*) Giuglea DR. Iv 374 (cu roșu) | Mă gândeam că forma primitivă ar fi **dișchitor* < **disculatorium* (< *discus*). (cu roșu)}

1442. **răsfăt** {"1. *arczátlan*" Z. 164. || < *desfăța* Jb. XIX-XX 253.} /

P. 129

1446. **răspúnd** {(la r. 5 după la douleur lui répond à la tête) fr. è in realtă: "se faire sentir par contrecoup". Subak 19.}

1449. **răsúră** {"dureri de stomac" < *rasura* Giuglea DR. IV 1554.}

1452. **rău** {"1. *reá*" Z. 164.}

{1452^a. ar. *rauă* "Scheitel" < *ralla* Pușcariu DR. V 409-410.}

{1452^b. **raz, răzaș** < *RADUM (prin plur. *razi*) Giuglea DR. II 815.}

{1452^c. < *remadiare Giuglea DR. II 643 ș. u. Gamillscheg comb. ZfRPh Bd. 48, p. 476.}

{1454^a. **refeca** < *orificare < {lat. vulg. *orum pt. cl. *ora*, Candrea, G. S. II, 426-427.} /

P. 130.

1457. **retéz** {cf. Giuglea DR. III 818. | < *rectizo (*rectus* + - ¹ ζω) P. Papahagi, Anal. Dobr. IV (1923), 122-124; < lat. *retundiare; Camerea, G. S. III, 427-28.} {(nu 1457^a.) < *retizo = "a tăia ramurile ce se pleacă în apă" (= < *retae* "arbori ce cresc pe malul râului" + - izo) A. Graur, Bul. 1. III, p. 110.}}

1459. **rîd** {"1. sp. *reirse* st. *se reir*" Z. 164. | Campid. *arriri*.}

{1459^a. **ridiche** < *radlicla Giuglea DR. IV 1554.}

1460. **rîie** (îndoială cu ? în margine asupra mgl. *răńă*).

1462. **rîńă** {Giuglea DR. III 562 < indoeur. *olana "cot", comparându-l cu alb. *Ĥĕre* (t.), *lane* (g.). ||cf. Pușcariu DR. III 278-280.}

{1462^a. **râńcă** "{nuia} vâńă de bou {etc.}" < *ramica, fr. *ranché* Giuglea DR. III 769. | < germ. *Ranke* Pușcariu DR. II 604.} /

P. 131

1463. **rîńáciú** {cfr. ar. *arungáciu* = *rîńaciu* D. 18. || < (E)RUNCARE "a scoate cu rădăcină cu tot"? abruzz. *arrongà* (cu variantă *arr{u}ńgà*). || < *ramex*, -*icis* + *aciú* Giuglea DR. III 768.}

1465. **rîndunică** {Campid. *rîndili* < *hirundinem* W. 21. *arrundili* W. 38.}

1466. **riníchiu** ✓ {"1. Lespy - R(aymond)" < Z. 164. > | Campid. *arrižu* W. 34.}

1469. **rîu** ✓ {Campid. *erriu* "Fluss" W. 22.} /

P. 132

1473. **róib** {"1. *roáibă* und sp. *rubio*" Z. 164. | Campid. *arrúbiu* W. 48.}

1475. **roș** {Mi. Co. I, 33.}

1476. **rost** {S. J. 182. (la r. 3. după "mit dem Munde") = sl. *naizust.* || "Mitte 1. sp. *rostró*" Z. 164.}

{1476^a. **rosură** < *rosura*.}

(șters) 1476^b. **rotar** < ROTARIUS.)

1477. **róuă** {< **rolula* > *rorula* Giuglea, DR. IV, 1554.} /

P. 133

1481. **rugésc** {"[sp. *rugir*]" Z. 164.}

{1482^a. **rujdi** "inghimpă" < **ruscidire* < *ruscum* Giuglea DR. IV 1553 (cu roșu).}

1483. **rúmeg** {cfr. *rugumătură* SBIERA, P. 22/3, și Diculescu DR. IV 445.}

{1483^a. **runc** cf. G. Popovici în Conv. lit. XXV 705-716.}

1484. I ar. **rup** {Rupea < *rupes* DR. III 941.}

1487. **rus**. {"Im sp. - Pg. liegt eine *i* - Ableitung zugrunde". Z.164.}

{1487^a. **Rusalii**, < *rosaria*.}

{1487^b. **rușchiu** "loc, pământ rău" < *rusculum* Pușcariu DR. III 680.}

{1489^a. **Rutel** ar. < *rivuscellus* Capidan DR. III 1088.}

{1489^b. † **rutésu** "iacă" < *rursum* + *item* Giuglea DR. I 250. || < *retroversum* Bogrea Dr. III 736. Gamillscheg comb. ZfRPh, Bd. 48, p. 485.} /

P. 134

S, Ș.

1493. **săcără** (se renunță la r. 2 la etimologia < SECĂLE, dându-se în margine) < **secala*.

1495. **săgeată** {n. -grec. σαγίττα "Weberschiffchen", bov. *sajitta*, Otranto *saitta* "Weberschiffchen" etc. Rohlf's, Gr. u. Rom. 199.}

{1495^a. **săgetar** < *sagittarius*.}

{1496^a. (din 1495^c.) **săiastră** "zână", < *sagister*, -ra < *sagus* (*sagire* "adulmeca") {sau} < **saevister*, -re = **saevester*, -ra Drăganu DR. IV 1080.} } {(din 1496^b.) < σεβιστός, σεβαστός Diculescu DR. IV 475.} }

{1496^b. (din^a) **sălămâzdră** < gr. σαλαμώνδρα DR. III 819. {Diculescu IV 317, contestat de Sandfeld, cf. DR. IV 1283.} } {(reluat apoi și ca 1496^c, cu aceeași trimitere la Diculescu, ștearsă însă) }

{1496^c. **salbă** < *salva* cf. TDRG (la origine (șters *relicta*) *remedia salva*, ca amuletă) } {(dat mai sus ca 1495^b) **salbă**, poate din *salva* "retta" la amulet TDRG.}

1499. **sălcă** {"'ersteres' und 'letzteres' zu vertauschen" Z. 164.} /

P. 135

1503. II **salt** {"1. it. usw. *salto*" Z. 164.}

{1503^a. ar. **sămar** < *sagmarius* cf. cf. DR. III 843.} } {(mai jos, intenționat întâi ca 1508^a.) **sămar** < σαγμάριον Diculescu DR. IV 398.} }

1508. **sămîntă** (corectat în margine) ir. *semintse* (din *să* -).

1509. **sănătate** {"[sp. *sanidade*]" Z. 164.}

1510. **sănătós** {B. II, 433: "zu -t -vgl. Ascoli, Arch. XIII, 283. XV, 318.}

1510^a. **sănuné, sănună** "locul unde se pune sarea pentru oi"

<*salonem Dens. G. Ț. H. 53. | cf. 1526 (adică ar. **sărîne**).

1511. **sap** (în margine) LM. D.

1513. **săptămină** {"è imitazione dello slavo {(si mare non viene da Major)" } Subak 19.}

1514. **șapte** {Campid. *setti* W. 40.}

{1515^a. **săpunariță** < SAPONARIA officinalis.} /

P. 136

1517. II **sar** {"tilge pg." Z. 164.}

{{1517^a. **șar** < *sarā*, *ser(r)a* + *șir* Procopovici, DR. V. 390-95.}}

{1517^b. **șară**, < lat. *ser(r)a* Propovici, DR. V, 390-95.}

1518. **sară** {B. I, 292. "gestern abends" vejl. *sara*, abruzz. *sere*, puglies. *desire*. Auch sonst in Italu.}

1519. ar. **șără** (corectat în margine) "Säge P." (nu "Sage P.") {Mi. Co. I, 33.}

{1519^a. ar. **sărător** și **sănător** < *serratorius* Capidan DR. III 1088.}

{ {*sāros* (mgl.) < blg. *sāram* "împetrițez" Cap.}}

1521. **sărbăd** {(la r. 2 după EXALBIDUS, -A, -UM) Tiktin Conv. lit. XIII 299.}

1522. **sărbéz** {Mi. Co. I, 37 cfr. deutsch "fasten".}

{1523^a. ar. **sărcl'are** "a curăți ogoarele de ierburi" <SARCULO (șters Capidan DR. IV) P. Papahagi, Not. et. p. 43.}

1524. **săre** {(la r. 7 după "bestreuen") cf. fr. sau poudrer de sucre, de farine. Subak 19-20.}

{1524^a. ar. **săr(ă)gesc** "dau drumul, slobod, asmut, mă reped" < gr. σαλαγέω; **sălăgescu** < n. gr. σαλαγάω. P. Papahagi, Anal. Dobr. IV (1923) 89-93.}

1525. **sărică** {gr. τὸ σηρικόν Diculescu Dr. IV 422.} /

P. 137.

1526. ar. **sărîne** {cf. 1510^a.}

1527. **șârpe** {"[sp. *serpiente*]" Z. 164.}

1528. **sărút** {(la r. 1 înainte de "küssen") "† grüssen" | (la fine) S. -J. 182: "durch sl. *celovati* veranlasst, das ablg. "grüssen", n. -slav. "küssen" bedeutet. || (cu albastru) Cfr. N. -gr. "salut" și "sărut icoanele".}

1529. **șase** {a. -provens. *sese* B. I 231. | Campid *sési* W. 62.}

{1529^a. **sat** < *fossatum* Cf. Bogrea DR. I 253 ș. u., < *fixatum* Giuglea DR. II 642, cf. Daicovici, DR. V, 478-79.}

1530. **sat** (adaos asterisc la) *SATIUM.

1531. **sătul** (la fine) *destul* {cfr. psl. *do syti* Mi. 13.14.}

1534. I **său** {"sp. *sa* in der letzten Zeile zu streichen" Z. 164.} /

P. 138

{1536^a. **scafă** < *σκόφη* Diculescu DR. IV 468.}

{1536^b. **scaiu** < *σκολίος* Diculescu DR. IV 484}

{1538^a. **scăloiu** < *atricum ascalonium* > **ascallonium* Lacea, Anuar Brașov LI, p. 1-2 ({poate} probabil gr.λ) | < *ascalonium* DR. III 680 Pușcariu.}

1540. **scămă** {cfr. B. II, 429: veđl. *kam-* eher zum gleichbedeutenden abruzz. istr. *kama* = rum. *scamă*.}

1541. **scămós** {"sp. *escamoso*" Z. 164.}

{1541^a. **scânci** 'a plânge încet' < gr. *κονονχέω* > **canacem*, **excanacire* Giuglea, DR. IV, 1554.}

1542. **scap** {alb. *shpëtoj*, ca și *scăpa*, spre deosebire de celelalte limbi romanice, nu-i numai intrans., ci și trans. Jokl, Rev. int. ét. balk. III (1936), 77.}

1543. **scără** {Campid. *skála* W. 23.}

{1543^a. ar. **scârkescu** "isprăvesc (pânza)" < **excarpo*, *-ire (= eu) Capidan DR. II 628.} /

{1544^a. **scrámură** "Tropfen, wenig" < *squamula* Pușcariu DR. V 410.}

1545. **scárpín** {(la r. 1 SCARPINO) "es ist eher -INO anzusetzen (so auch Tiktin, Elementarbuch § 113)." Z. 164.} {{Nello esp. *escarpelarse* "azzufarisi" si sente un eco di *pelo*. Subak 20.}}

1546. **scáun** {"füge hinzu 'pg. *escano*'." Z. 164. | Campid. *skanna* W. 41.} {{(nu 1546^a.) < lat. **scabnum* Graur Bul. 1. IV 113-114, cf. Tiktin.}}

1547. **șchiau** {cf. Vasmer în ZfdWf. IX, 21 ș. u. și 315. Cuvântul e m. -grec. și derivă din Slav., cu intercalarea grecească numai a unui *t*, resp. *c* în grupa *cl* (în sec. VIII trece în Italia și în Europa vestică). Tot grecească e și forma Σκλάβος și sensul derivat "servitor, sclav").} (în text, r. penultim, corectat ar. *skl'au* (din *ś-*) și (Ar. II, 164) (din 64).

1548. **schimb** {alb. *diemój* "wechseln" Jb. XX-XXV 110.}

1549. **șchioapăt** {(la r. 2, după *verlangt*) -*eter* "suffiso secundario nel fr. ant." Subak 20.}

1550. **șchiop** {<lat. *clopus* < gr. *κυλλόπους* Diculescu DR. IV 398.}

1552. **scîndură** (la r. 2 după SCANDULA, -AM) "Schindel".

1553. **scîntéie** (la r. 2 semn de întrebare la) neap. *sentella* (pentru -en.)

P. 140

{1554^a. ar. **șcl'endză** "bețișorul numit de DR. *turcă*" < *scandula* >**sclanda*; sing. < pl. P. Papahagi, Anal. Dobr. IV (1923) 371-75..}

{1554^a. (nu ^b) **sclimură** ar. "heulen, weinen" <**exclamare* {Murnu, sp. } Pap. cf. A. XXIX, 254.}

1555. ar. **šcl'oápic** {"1. CLÖPPICARE" Z. 164.}

{1555^a. **scoace** TDRG.}

1557. **scoártă** (la r. 8 corectat) cech. *skořice* (nu -ca).

{1558^a. **scoate** < *excudere* Pușcariu DR. II, 715.}

1559. **scol** {Das von P. in C.L. 35, 827 vorgeschlagene *EXCUBILLARE passt lautlich besser wegen *o* < *uă*. Weigand, Kr. Jb. 1902/3 I, 94. | (la r. 7 după *EX-CUBARE) it. nicht sicher, viell. von *cova* = *cava* (sp. *cueva*) Subak 20.} /

P. 141

{1562^a. **scrámură** "cantitate mică, picătură" < *squamula* Pușcariu, DR. V, 410-411.}

1563. **screm** {< ahd. *krimman* + lat. *exprimere*: Giuglea, DR. II, p. 402. Gamillscheg comb.: ZfRPh. Bd. 48, p. 473.}

1564. **scriu** {{Campid.} *skviri* W. 41.}

1565. **scroáfă** {n. -grec. σκρόφα 'Sau' calabr. *scrúfa*, salentin. *scrúfa*, apul. *scrofa*, irpin. *scrofa*, abruzz. *scrofô*, Frosinone *scrófa* mark. *scroza* 'Sau' Rohlfs, Gr. u. Rom. 138.}

{1565^a. **sculă** < *σκάλλον Diculescu DR. IV 469.}

{1565^b. (scăpare 1526^a.) **scruntar** 'Sandboden' < vgs. *scrunta* + *ar* Giuglea DR. III 627. Gamillscheg: ? ZfRPh. Bd. 48, p. 483.} /

P. 142

{1566^a. **sculă** < got. **skubla* Giuglea DR. III 1090.}

{1566^b. (din^a) **scurm** < **corrimo* Giuglea 26.}

{1566^c. **scurtă** < *scruta* Giuglea, DR. IV 1554.}

{1568^a. **scutar** < SCUTARIUS Kg. 8543.}

1568^b. **scutur** I vb. vgl. *scot*. (în text !)

{1568^c. (din^b) **șder** < *sīdercus* Giuglea DR. IV 1553 (cu roșu)}

{1571^a. **secară** < *secāle* (cf. 1493. **săcară**).}

1573. **sécere** {Campid. *se úri*.} /

P. 143

1575. **secrét** {B. II, 432: viell. vegl., vgl. auch Bazard: Toponymie de l'arrondissement de Maurers. Strassb., 1905, S. 80 f.}
{1576^a. **selar** < SELLARIUS Giuglea 15.}
1577. **semn** {Campid. *sinnu* W. 41.}
1578. **semnéz** {cfr. sp. (*a*)*señalado* Subak 20.}
{1578^a. ar. **semte** "potecă, ținut, poziție" < *semita* [P. Papahagi], Dunărea I (1924) 185-86 (dar am așteptă **simte* s. **seam(e)tă* !).}
1586. **șes** {(la r. 4 după ar. *cîmpu*), dar păstrat în top. *Valea Șeasă* și *Șes*. DR. IV 335-36.}
1587. **sête** {Campid. *sîđi* "Durst" = *sitim* W. 17.}
{1587^a. **sfințitul** (*soarelui*) = lat. *finitus* (*dies*) Giuglea, DR. 1554.}
{1587^b. ar. **sfungu** 'burete' < lat. balc. **sfongus*, Capidan, DR. < IV >
1551 (șters Drăganu).} /

P. 144

- {1588^a. **sâmbătă** < *sambata* DR. I 410, 436. | Deja Mussafia Voc. 141.}
1589. **sîmceá** {În Maramureș "tăișul cuțitului"}
1592. II ar. **sîn** {"füge hinzu 'frz. *sain*'." Z. 164.}
{1592^a. **a sinecă** < *signicare* CL. || Giuglea: **sericare*.}
1593. **sînge** {Campid. *sánguni*.}
1596. **sîngur** (corectat r. 2) vegl. *sañglo* (nu simplu -n-) {(la r. 12 după "allein" bedeutet) auch wienerisch "*stesso* = *solo*" Subak 20.} /

P. 145

1598. **sîn(t)** {Campid. *santu* W. 41. | *Sumedru* < *Sanctus* * *Temedru* P. Papahagi, Anal. Dobr. IV 64-67.}
{1598^a. **șir** - **înșira** < {1.} *inser(r)are* Procopovici, DR. V, 890-95.}

{1598^b. **șiră**, **șir** < σειρά Diculescu DR. IV 427. | (cu roșu) < Giuglea DR. IV 1553. || < *șir* (cf. *șir* !) + *șară* < *serra* lat. Procopovici, DR. V, 390-95.}

{1598^c. (din^b) **șirecu** < *senicus* Giuglea 21.}

{1598^d. (din^c) **slut** < gr. σίλλος + *ut* Giuglea DR. III 1090.}

{{1598^e. (din^c) **smidă**, **sămidă** "copăcărie căzută jos" < gr. σημύδα Bogrea DR. III 736.}}

{{1598^f (din^c) **smântână** < **mattana* Giuglea DR. II..{III 617}} < **mantana* Pușcariu DR. III 386.}

{1598^g. (din^f) **Sânziene** < *Sanctus dies Johannis*, G. S. III, 428; < *Sanctus Johannes*, Densușianu, G. S. III, 433-34.}

{1598^h. (din^b) **smirdă** < *σμυρρίς, -ίδος Diculescu DR. IV 481.}

{{(din^c) < *s* + **myrrida* {Pușcariu} DR. III 691 (derivat *smirdar*).}}

{1599^a. **soage** < *subigere*.} /

P. 146

{1602^a. **soartă** < *exortam* Giuglea 23. | ar. *soarte* "cămașa mielului fâtat mort".}

1605. **soc** {Campid. *semúku* m. Hollunder (in Muravera) = *samúku* < *sambucus* W. 19.}

1606. **sócru** {Campid. *sorgu*.}

{1606^a. **solz** < *solidus* cfr. Pușchilă, Molitfelnicul lui Dosofteiu, p. 33.|| < {ung. *pénz*} {U.} Jarnik, Časopis IX, 56. | cf. ven. *skei* = *scaglia* 'Schuppen' (cf. REW < Scheidemünze) Salvioni.}

{1607^a. **șopârlă** < gr. σηψ; σηπα Diculescu DR. IV 487.}

1608. **sóră** {Salvioni: Spogliature siciliane I, N° 9: SORORES: Bari (cfr. *nerure*), in Lecce *suluri* și în sic. cf. *fratúri*.}

{1608^a. **sor**, **șoricu**, **șorlic** < *solum* Giuglea DR. III 1090.}

{1608^b. **sorb** "Elsbeerbaum" < *sorbus* TDRG.}

1610 **soț** {Campid. so33u W. 50.} /

P. 147

1611. **spáimă** (în margine) Mi. Vo. II, 30.

1613. **spăl** {Pap. 1. ar. *alăcescu* 'a spălăci, a turbură apa' < *lau* (ca *spălăcesc*).}

{1613^a. **spălăci** <**spălăcà* (cf. *spălăcanie*) <**exper-lavicare* (= *lavitare*) {Puscariu} XXX DR. III 678.}

1615. **spáriu** {cfr. Zauner Ltbl. 1905, no. 12, 416. - Subak 20: *expaveo* inf. **expavire* (vie *puțire*) >**spăř-* 1 sg. *spaiu*, nach *saiu* = *sar*: *spar* (> conj. I nach *păreá* u. weil einzeln).}

{1615^a. **spas** < **expansus** Giuglea, DR. IV, 1554.} /

P. 148

{1615^b. (din^a) **spat** "Raum zwischen Einschlag und Stossalade" beim Webstuhl. W. J. 98.} {{{(mai jos ca 1616^c) < *σπάθιον* Diculescu DR. IV 465.}}

{1616^a. ar. **speașu**, **speasă** "des" și "spațiul strâmt la spata de țesut" cf. alb. *špeš(ε)* "oft, häufig", < SPISSUS CAPIDAN, DR. III 755.}

{1616^b. **spelb** <**exper-helvus* Giuglea DR. III 1090. Diculescu DR. IV 464 < *σπάθη*.}

{1616^c. **spetează** < *σπαθίδιον* Diculescu DR. IV 465.}

{{1616^c. ar. **speasc** "scutecele trebuincioase copiilor" <*spīssus*, "fiindcă scutecele la Ar. sunt făcute din lână de mâna a doua", P. Papahagi, Anal. Dobr. IV (1923) 371-75.}

1617. **spic** {"Brașov ist Kronstadt, was vielleicht nicht jeder Leser weiss" Z. 164.}

1618. **spin** {Campid. *spina* W. 41.}

{1618^a. **spân**: *spanus* la Dioscorides Rohlfs (Gr. u. Rom. 162) care era din Italia de sud (grecească), alb. v. bulg., calabr. *spanu*, basil. *zbánu*, sic., cf. sard. *Spano* (DR. III 387.}}

1619. **spináre** {Mi. Co. I, 16: *spinalis*.}

1625. **splină** {sard. c. *spreni* "Milz" W. 11.} /

P. 149

1628. ar. **spridžúr** {Il significato del ar. e delle forme romanze con *per-* non è identico. Subak 20. | In ar. *ist per sekundär vorgetreten, wie bei alb. pergjershen* Jb. XX-XXV 119.} /

P. 150

{1637^a. **spuriu** < *spurius* Drăganu DR. II 642. Gamillscheg comb. ZfRPh, Bd. 48, 475.}

{1637^b. (din^c) **spuză** < σπόδιον Diculescu DR. IV 472.}

{{1637^c. (din^a) **stână** < **saeptana* Giuglea DR. II {358-361}. | < dacotr. **stāna* Pușcariu DR. III 381 ș. u. Gamillscheg comb. ZfRPh. Bd. 48, p. 472.}}

{{1637^d. (din^a, apoi^b) **stăpân** < HOSPĪTANUS Barić, Alb. -rum. - Studien, Capidan DR. I 508, III < 149 >, Pușcariu DR. III < 378 >, combătut de Giuglea DR. III 611 sqq., care propune **stīpanus* (< *stīpo*). Gamillscheg: ZfRPh. Bd. 48, p. 483.}}

{{1637^e. **stârni** (aufreiben) - *târn* (Rutenbesen) Pușcariu, DR. III, 691.}}

{1639^a. **stăuină** < **stabulīna* DR. II 624 Lacea.}

1640. **stăul** {Pt. forma *staur* v. DR. II 685. | După Giuglea DR. III

625 *staur* < gr. σταῦρος "Pfahl".}

{1641^a. **ștează** < σχεδία Diculescu DR. IV. 466. | cf. DR. V, ...}

{1641^b. **steiu** (*în frunte*) < **stellus* Diculescu, Die Gepiden 176.

{1641^c. **stejar** < **scidialis* + *arius* < *scidia*, Giuglea, DR. IV 1554.}

{1641^d. **șteamăt(ă)**, **știmă** < *schema*, -*atis*, și -*ae* DR. V 410-420.} /

P. 151

1644. **sterp** {"aber das Verhältnis zu ngr. στέρ[ι]φος bleibt unaufgeklärt." Weigand KR. Jb. I, 93 (1902/3). || LB. || < alb *sterp* Jb. XX-XXV 78 {și Diculescu DR. IV 395.} | Rohlf, Gr. u. Rom. 114-115 <

στέρ[ι]φος aducând exemple din Italia de sud; Jud (Rom. LI [1925] 603-604) apără pe **extirpis*.}

{1647^a. *stinger* < *singularis* + *stinghe* Giuglea DR. II 820.}

{1647^b. *știră* < στειρος Diculescu DR. IV 443.}

1650. *străcor* (în text, la fine) Mussafia Voc. 142. { **stercorare* Giuglea 25. }

{1650^a. *străgălaie* < τροχολιά Diculescu DR. IV 462. }

{1650^b. (din^a) *străghiață* (*străghiată*, *știrigheață*) ar. *străgl'ață* < *stragulaus*, -a. -um (< *stragula* "Decke"); † după *ghiață* Giuglea DR. III 617; lat. (lac) *stragulatum* + după *ghiață*, Candrea, G. S. III, 428-29. }

1651. (*străin* (în text, r. 3, se elimină asteriscul la) EXTRANEUS {(după care la r. 4) dar Cod. Vor CTPŪPŪ! 161/4 assimil.? ||(și) Mi. Co. I, 58.} /

P. 152

1652. *strămurare* {(la r. 2 după mgl. *struminari*) După *mână* (V. Vitenco). | Campid. *strūmbulu* W. 66 || (< (cf. Mussafia., Voc. 147).}

{1652^a. *stramă*, *streme* {Strähme Wolle} "lână colorată pt. țesut" < *străma* < *extramare* < *trama* Dens. G. Ț. H. 53. }

1653. *strănút* {Campid. *sturrudu*, -ai, "das Niessen" W. 19.}

1654. *strat* {B. I, 291: dalm. *kostrat* "pavimento" < CONSTRATUM.}

{1654^a. *streche* < **oestriculus* Giuglea DR. II 827.}

{1654^b. (din^c) *strecura* < **extraiculare* Giuglea, DR. IV 1554.}

{1654^c. (din^b) *strepede* < **expertendus* > *spertred* > *streped* ? Giuglea DR. III 603.}

1655. *stric* {B. I, 294. cfr. puglies. *strikare* 'strofinare, fregare' || < *tricare* "Schwierigkeiten machen" Jb. XX-XXV 154. ||cf. *stricătoare* (și arom. DR. IV 306.) "strecurătoare" ||< **extritare* (< *tritum*) Giuglea DR. IV 1554. }

1656. **strig** {In it. anche *strillare*, < STRIDULARE e con suffisso cambiato: *strigolare*, mentre il rumeno *a strigà* reprezintă un primitiv aparent de quella formație. Subak 20.}

1657. **strīgă** {Ca{m}pid. (șters *striga*) *stria* "Käützchen".} /

P. 153

1661. **strîng** {alb. *štrānguetā*, cfr. triest. *strento*, mostra che non si tratta della fase intermedia di "accumulare", ma di "ri-stretto" = "non largo". Subak 12.}

{1661^a. ar. **stringl'ă** "sfoară s. curea care ține cioarecii" < **stringula*. T. Papahagi, Gr. S. I 330.}

{1661^b. **strulubatic** (*sturluibat*, *strolibătură*) < **astrolabiatu* TDRG., DR. IV 1080.}

{1661^c. **stru(n)cina** < **extruncinare* < *trucidare* Drăganu, DR. < IV > 1552.}

{1661^d. **strungă** < *stāngă* (longob. *stanga*) + *rugă* (lat.) Giuglea DR. II 327-358. comb. Gamillscheg: il crede alb. ZfRPh, Bd. 4 < 8 >, p. 471.}

{1663^a. **stup** < στῦπος Diculescu DR. IV 462.}

1664. ar. **stur** {Mi. Co. 47. || și în Țara Haț. "țurtur de funingine încheată" Dens. 53.} /

P. 154.

(Singura fără nici o adnotare sau adăugire) /

P. 155

1680. **sug** {B. II, 432. SUG-ALIS ? (pentru *sugar*, r. 3) veđl. *sugol*.}

1681. **sugél** {"Ich möchte eher Einfluss von *sugere* annehmen: nach volkstümlicher Anschauung entstehen Nagelgeschwüre durch Saugen an den Fingern." Z. 164.}

1682. I **sughit** {Subak 427: südsard. *sungurtai*. | Campid. *sungúrtu*

W. 19.}

1684. **sugrúm** (in text) LM. D.

{1684^a. **sugrunde** "streșină" ,< *suggrunda* Bogrea DR. I 259.}

1685. **sugúș** I vb. s. **grumaz**. (in text) LM. D.

1686. ar. **suil'édz** {cf. *suvintrà*.}

1687. **súiu** {"sp. *subir* kann auch Erbwort sein; eben die

Bedeutungsentwicklung lässt diese Annahme zu". Z. 164. | **subire** = "ascendere" A.L.L. XV, 246.} /

P. 156

1688. **sul** (in margine) L.M. D.

1689. **súlă** {B. II. 433: neap. cal. sicil. puglies. Studi glott. it. I, 159.}

1690. **suléget** {(la r. 3)"l. XXVIII" Z. 164. (nu XXVII)}

{1690^a. **sulfină** < lat. vulg. **sulfinus* "ca pucioasa"; Candrea G. S. III429-30.}

1691. † **súmă** {ar. *sumă* < *summa lana* Capidan DR. III 1088. {ar. *Suma-cu-bradu* 'Vârful cu brad' DR. IV 334.}}

{1694^a. ***sun** (*sur* Ps. Sch. 9/7 etc.) < *sonus* Dens. V. n. 126.}

{1696^a. **suplecă** Cantemir Hr. 3.}

{1697^a. ar. **șurcă** "șipot, țeavă de lemn la o fântână, brazdă, fâgaș" < *sulcus*. {cu *s - l* > *s - r* die. și *s* onomat.} P. Papahagi, Anal. Dobr. IV (1923) 89-93.} /

P. 157

{1702^a. **surpătură** < *subrupatura*.}

{1702^b. ar. **surteale** (într'un basm arom., la vocativ) "soare" < **solicellus* (cf. fr. *soleil*) Cf. P. Papahagi, Anal. Dobr. IV (1923), 89-93.}

{1703^a. **șușcă, șuștă** < *suscitare*, **suscicare* Drăganu, Pușcariu DR. III 700, {679.}}

{1707^a. **suvintră** (oile) "a tunde supt foale" Viciu.}

{1707^b. **suvoalbe** < s (rămăs așa)}

T(Ț)

{1709^a. **tăfăragă** < *τραφαλόκα Diculescu DR. IV 452.}

1711. **tăiŭ** (în margine) *întal' u* (pentru ir. tăiat din text)

1711^a. (în josul paginii, cu ^a omis) **tămâie** < *θυμώνια Diculescu DR. IV 429.

{ {1711^b. (cu loc lăsat, dar necompletat pentru ^b) **tâmbariu** † , ar. **tâmbare** < *tabarrus* it. *tabarro*, fr. *tabard*. Cipăriu, cf. Capidan DR. IV 263. } }

{1711^c. (nu^b) **tâmpină**, arom. **tâmpână** (cu var. supralineară **tâm{b}ână**) **întâmpina** < TYMPANUM (cu var. supralineară *TYMP {E}NUM). | *Tâmpa* < Τύμφο Diculescu DR. IV 497. }

{1711^d. **tânc** < *tēncus < gr. *teknos* Giuglea DR. III 1090. }

{1711^e. (nu^a) **țap** B. I, 291: "Urspr. alb. "ist nach G. Meyer....Das Wort auch rum., slov. cech-poln., kleinr. u. magy.: auch im Westen: darm. *zap-*, *zep-*, *s-*, abruzz. *zappe* "capro", *zapelle* "capra". Strittig ist das Verhältnis zu it. *zeba* "capra", span. pg. *chibo*, -vo. B. II, 431 auch in der Lombardei, s. Salvioni, Bulletti - no stor. d. Svizzera it. 1897, S. 170, wo es auch in den Statuten von Nemi belegt wird. }

{1711^f. (nu^b) **tapă** < got. *tappa*. Din rom. bulg. *tapa*. Pușcariu DR. III 681. }

1713. **tăre** {Cu sensul de 'tel', "atare" în Maramureș Gr. S.I 330./ { { (la p. 158) cfr. paleosl. jak "qualis" = serb. *jak*, *jako* "stark, mächtig" (ct albastru) } } /

P. 158

{1713^a. (uitat ^a) **tărâncă** < σαρύγγα Diculescu DR. IV 422. }

{1713^b. (trecut și ca ^a și ca ^b) **târfă** < σύρφος Diculescu DR. IV 490. | < τρύχος Diculescu DR. IV 492, }

- {1713^c. (nu 1714^a) **targă** <*ταργη Diculescu DR. IV 469. | *targă* < *tragula* Giuglea, DR. II, p. 820. | *targă* <**traga* < *tragula*: Pușcariu.}
1715. **țärm** {(la r. 6 după so ist es) cf. Mussafia, Voc. 147.}
1716. **tărsină** (în margine cu creionul) blg. *tr stina*.
1718. **tătă** {(la r. 11, bine după Mundarten) aber neap. *patəmð* "mio padre". Subak 12. ||"frz. *taie* kann nicht zu *tata* gestellt werden. vgl. Tappolet, Vewandschaftsnamen, S. 65." Z. 164.} /

P. 159.

1719. **tău**, **ta** {Campid. *tù: su meri tù* "dein Herr" W. 23.}
1720. **tăún** {< *tabanu*-Meyer-Lübke DR. III 644.}
- {1724^a. **tearfă** < τέρφος Diculescu DR. IV 430; 471.}
- {1726^a. † **temoare** (Ps. Sch. 67/28) < *timorem* Dens. V. n. 126. |Campid. *tímiri*.}
- {1726^b. **tsercl'u** ar. "cerc". | Campid. *čirku* = *circ'lu* W. 47. ||cf. 341 (adică I **cerc**).}}
1727. **tes**. (corectat în margine) ar. *tsas* (nu *taş*) {Campid. *téssiri* W. 41.}
- {1728^a. **teucă** < τεύχος Diculescu DR. IV 468.}
- {1729^a. **tâmpină** < *tympanum*. In Italia de sud corespondentele acestuia denotă că *tympanum* era un termen de dogărie, însemnând "fund, coperiș" etc. Jud. Romania XLI (1925) 604.} /

P. 160

1730. I **tîmplă** {TEMPORA DR. III...|*timpuri* DR. II 625 Lacea}
1731. II **tîmplă** (corectat la r. 7, prin ștergerea lui "Zimmermann") {(la r. 4, înainte de Lat. *TEMPLUM*) Mussafia Voc. 144: *templum* (gr. τέμπλον "die Vorderseite des Altars).}
1733. **țin** {(la r. 10 după "Gegend") B. II, 432: it. *tenuta*.}

{[1733^a. (uitat^a) † **tinésc** "sun" COD. VOR. 151/1 < TINNIO, -ĪRE
{erá lătinește acest cuvânt!}]}

1734. **tînăr** {Pt. înțeles cf. *parcendum est teneris* la Iuvenal.} /

P. 161

1738. **tindéche** (la r. 1 intenție de a adăuga ceva după mgl. (*s*)*tinde cl'ă*, dar nedusă la capăt) | (în margine) LM. Gl.

1739. **tîntăr** {B. II, 433. auch im N. W. -it. Parodi, Arch. XVI, 141.}

{[1739^a. (nu^b) **tîpa** 'a striga' < *tînio* + *pipo* Giuglea, DR. IV, 1554.]}

{1739^b. (nu^a) **tîrnac** "Drilling" < *terni* + *acus* T. Papahagi Gr. S. 331 (?).}

{1742^a. **toaie** < θολιά Diculescu DR. IV 484.}

{1742^b. **toapsec** < *toxium* < τοξικόν Diculescu DR. IV 420.}

1743. **toamnă** {B. II, 433: abruzz. ||**auttunneus* Merlo: I nomi romanzi delle stagioni e mesi, 68 și sard. c. *atonġu*, {1.} *atunz'u* din *atunġu* + sp. *otoño* W. 15.}

{[1743^a. **toană** < *tonna* Giuglea 27-28.]} /

P. 162

1747. **torc** (în text, la r. 13 corectat) Nr. 432 (în creion) (nu 431)|(în margine la ultimele rînduri, în dreptul lui *tort* "Kuchen", tot în creion) neol. ! {(la r. 10 după **túrtă** sf. "Kuchen") B. I, 293: veġl. *turta* "quattro pani insieme" bezeichnet auch im Rum. (Maz.) "Art Brot; doch kann diese Übereinstimmung sehr jung sein." ||Campid. *tróciri* = winden < *torcere* W. 18. 31. | *trottu* = *tortu* W. 64.}

1750. **tot**. {S. J. 182. (la r. 14) ngr. ὅλοέννα; auch im blg. findet sich Entsprechendes.} /

P. 163

1752. **trag** {(la r. 2 după "leiden") u. "ziehen" (= a porni) P. B. 1/9. | cfr. n. -gr. τραβῶ < τραῶ < *traho* Mi. Co. II, 76.}

{1752^a. **targă** etc. < *trag(ul)a* cf. DR. II 817.}

{1752^b. **trăgaci** < TRAHAX (+ *trag*), influențat de slav. *-aciu* S.

§ 9. (corectat din 11).}

1753. **trágă**n {"auch hier ist wohl das Suffix mit \bar{i} anzusetzen, vgl. afz. *trainer*." Z. 164. { și Diculescu DR. IV 431 < τραγάλος (corectat din τραγάλος). } }

1753^a. **traistă** < τράιστρον Diculescu DR. IV 447. || Pentru "răspândirea în It. merid. cf. Rohlfs Gr. u. Rom. 36.}

1754. **trámă** (în margine) LB. / (p. 163-164 șters sfârșitul articolului, de la *mă* *ințrăm* la fine, notând *deleatur* prin {cf. N° 125} /

P. 164

1756. **treáptă** (în margine) Tiktin, Stud. 29, cf. *trecto* Schuchardt, Voc. III 105.

1759. **tréier** {Subak, 427 span. *trillar* auch "marten".}

1762. **trifóiu** {Campid. *truullu* W. 38.}

1764. **trist** {"[frz. *triste*]" Z. 164.} /

P. 165

1769. **túfă** {"sp. *tufó* dürfte ein Lehnwort aus dem Frz. sein." Z. 164.}

{1769^a. ar. **tuia** {"țiglă"} (alb. *tuŕe*) < *tubula* (ar. *tuvlā* < ngr. τοῦβλον < *tubulum*) Capidan DR. III 765. || și în n. -gr. τοῦβλον "Ziegel", neap. *túfolo* 'Röhre', irpin. *túfalo* "Wasserröhre" Rohlfs, Gr. u. Rom. 138.}

1771. I **tun** {(la r. 3) "1. 'sp.'st. 'a. -sp.'" Z. 164.} /

P. 166

{1772^a. ban. **tunca** "einfallen, in den Sinn Kommen" <*tonicare Pușcariu DR. V 425.}

{1173^a. **tupsecă** Mi. Co. II, 67 <intoxicare.}

1774. **turb** {Ar. *cutrúburu* "turbidus" cfr. alb. *trobol'ize* (-tse) "Butterfass" Schuch. Rom. Et. II, 61, la B. I, 293, **adus în legătură** cu abruzz. puglies. *trafele* "fiasca di terra cotta". dalm. *truf, trufo* "idem", Rieti *trufa*, alt *cotrufo*.}

{1773^a. **tornatura**: ar. mgl. *turnătură*.}

1779. {și dr. **turtură**} (r. 1 înainte de) ar. **túrtură** {DR. II 625 Lacea.}

{1782^a. **tușină** < *tonsinem* Lacea DR. II 626.} /

U.

P. 167

1784. **ucid** {*aucido* = **avicido* ?} (de corectat și r. 4 AUFERO, nu AUFERRO)

1785. I **ud**, -ă {Cfr. B.I, 233.}

1786. II **ud** {B. I, 233 {, 292.}: "UDARE" u. UDUS nur. rum. u. vegl. *joit id-uro duot*. Das Illyr. hatte denselben bekannten Stamm UD-: alb. *uje* "Wasser", *ujón* "bewässere". "Hierher auch it. *uggia* nach Pieri (Arch. XV, 205).}

{1786^a. **udmă**, **uimă** 'umflătură' cf. gr. *οἴδμα* "tumor" Giuglea DR. III 579.}

{1787^a. **uib** < *obvium* Bogrea DR. I 259}

1789. II **úit** {S. J. 182. Verfehlt. Erklärt nicht refl. Gebrauch. Jung. Bedeutet zunächst "sich in der Betrachtung von etwas vergessen, cfr. Zola: *Le ventre de Paris*, 24. *Claude était ravi de ce tumulte; il s'oubliait à un effet de la lumière, à un groupe de blouse, au déchargement d'une voiture. Enfin,*

ils se dégagèrent. Cfr. *gaffen* = "den Mund aufsperrn aus Neugierigkeit (*a căscă gura*), dann auf etwas sehr aufmerksam sein, alles andere vergessend", endlich "neugierig". Cfr. it. *badare* || și blg. *zabrayjam*, "sich vergessen, im Anschauen verloren sein, gaffen" Jb. XX-XXV 105.}

1791. **ulciór** {Pentru confuziunea între *hordeolus* și *ulceolus* aduce exemple Salvioni, Note varie sulle parlate lombardo-sicule No 156: sic. *riolu* (= **urjolu*, {*hordeolu*}) = "livido agli occhi" (= blauer Fleck), "occhiaja" (= Augenhöhle) și "orciole" (= Wasserkrug), tot așa lomb. *ur zō* (< *hordeolu*) = "Krug" (?) și invers, în mod. *urzol* = "Gerstenkorn" și "doccione" (= Abzugsröhre) < *ulceolus*. Cfr. și cal. *ojjalúoru* (quasi "ogliajuolo") = "vaso di olio" și "Gerstenkorn".}

P. 168

1793. mgl. **úmă** {"*humă* ist. ngr. $\chi\omega\mu\alpha$ "terra, fundus, agger, tumulus" blg. *hum* "terra fullonica" Mi. Co. II, 76.}

1795. **umărár** {valtell. *omràì, ombrai*, "cinghie della gherla", *lombral* "ritortola".}

1797. **úmblu** (corectat la r. 1 în text) ir. *ámná*.

1798. **úmbřá** {Campid. *úmbara* - mit epenthet. Vokal für *umbra*. W. 22.}

1803. **úmed** {(la sfârșitul r. 1) neapol. *úmmàtə*. Subak 12.}

1806. ar. **uminitáte** {și ar. **uminătate** (Capidan) < ***HOMĪNĪTAS**, -**TATEM** cf. Fon. § 225.} /

P. 169

1808. **un, o** {(la r. 7 după paranteză) span. *unos hombres*. Subak 20.}

1810. **úndă** {dial. "dată, oară, moment" < lat. *unda*, Densușianu, G. S. III 433.}

1811. **undéz** (schimbat locul în text cu) 1812. **únde**.

1814. **unésc** {"*unir* ist ins Pg. sicher Buchwort und wohl auch in den anderen Spr. kaum Erbgut." Z. 164.}

1816. **únghe** {Campid. *ungra* W. 46.}

1817. **únghiu** {cf. obiecția lui Schuchardt ZRPh. XLI, 254.} /

P. 170

1822. **urăciúne** {"[sp. *oracion*]" Z. 164.}

1823. **urásc** (în margine spre fine) LM. D.

1824. **úrc** {"*urca* aus *oricare* halte ich für unannehmbar, weil *oriri* im Rom. verloren ist, so dass die Bildung sehr alt sein müsste; ferner weil dann vermutlich **oricare* gebildet worden wäre; endlich weil die Bedeutungsentwicklung (Übertragung von der Sonne auf den Menschen) nicht befriedigt, ist doch sonst das Umgekehrte zu beobachten (*lever, coucher*), was wohl auch der Denkweise des Volkes mehr entspricht. Ich schlage vor von *óra* 'Ufer' auszugehen: *oricare* wäre dann zunächst (sters aus Ufer. aus 'Ufer steigen' dann 'steigen' überhaupt; das Wort würde sich dann den aus dem Gebiete des Seewesens stammenden Ausdrücken anreihen, von denen ja P. mehrere anführt. Ähnliches gilt von *urlu* 1834." Z. 164. | (cfr. sard. c. *oru* {"Rand"} <**orum* K². 6741. W. 13.)

1825. **urciór** (sters in text r. 2) neap. *aršiuolo* (notind in margine) Subak 12. ?

{1825^a. **urdă** < ὀριόδης Diculescu DR. IV 454. {(mai jos) <**urida*, ca it. *ricotta* {Pușcariu DR. III 778} || Giuglea DR. III 585: <**ur'da* <gr. ὀρ(ρ)ώδης < ὀρ(ρ)ός "petit lait" ||} /

P. 171

1827. mgl. **úrdin(i)** {"[frz. *ordre*]" Z. 164}

1828. **urdoáre** {< **urida* (> *urdă*) + *or* DR. III 778. || < *udoare* <**udor* Pușcariu DR. V 410-411.}

{1829^a. **urechelniță, urecherniță, urecheriță** <* *urechere* < *auricularia* DR. III 834.}

1830. **ur(éz)** {nu < alb *uron* < *augurare*, ca Weigand, Balkanarchiv. I, VI.}

1834. II **úrlu** {"siehe 1824." Z. 164.}

1835. **úrmă** {Settegast, Z. 37 (1913) 195 < *orbita* "(Wagen) geleis" + *forma* (mai bine + *turma*) {și Diculescu DR. IV οὐρμή.}}

P. 172

1840. **urzică** {B. II, 432: *ortica* + *virid-* ? puglies *virdikla*, sic. *urdica*. | Tiktin Et. § 126, 2: + *ardere* ? || Salvioni, Note varie sulle parlate lombardo-sicule, No 187 n. nu crede 'n ᾠδικη pt. că și în Italia septentrională (Rom. XIX, 557), unde influența grecească nu-i de admis. Cred că + *ardere* (cfr. Brennessel și etim. lui *urtica*, Walde).}

{1841^a. **usuc** < οἶσυπος Diculescu DR. IV 456.} /

P. 173

1844. **ușór** (în margine) Mi. Co., 37.

{1844^a. **uștà** < *oscitare* Giuglea DR. I 252.}

1845. **ústur** {rut. *česnok ũ* "Knoblauch" < *česati* "jacken". | Campid. *uskraí.*}

{1845^a. **uture** < ὠτος Diculescu DR. IV 487.}

1846. ar. **útre** (sublinear în text la r. 3) sard. {c. "Schlauch" W. 14} *urdi*.

{1846^a. **utrinde** † ,*otrinde* < *utrinde* Drăganu DR. I 306.} /

V.

{1848^a. ar. **văcăreață** < VACCARICIA.}

{1848^b. **văcăriță, văcărică** "Saponaria VACCARIA".}

1849. **vad** {Campid. *báu.*} /

P. 174

1851 **văduv** {(la r. 4 înainte de sf.) Weigand Jb. III, 219.}

{1854^a. **văltură** Jb. XIX-XX 179.}

1855. **văpăie** {Mi. Co. 35, "aus *vapor* für **văpoaie*, doch steht dieser Vermutung die Bedeutung der Worte entgegen." ||(sters Voc. 142.) Co. II, 145 "dunkel: man vergleicht *vampa* Zeitschrift 20, 246 u. *vapalia* Mussafia, Voc. 14: **vapor* aus *vapor*.}

1856. **văr** (în margine) Mi. Co. II, 30.

{1857^a. **văreață** < **varicem*, Pașca, DR. IV, 1557.} /

P. 175

{1867^a. **vază** < *invidia* Giuglea DR. III 1090.} /

P. 176

1871. **veghéz** {(la fine, înainte de (sp. *vela*) vegl. *Vegla*, greco-rom. βίγλα (auch als OrtsN.) | Campid. *bellai*. W. 46 ||**vigulare* DR. III 830; *veghe* < **vigula* ib.}

1874. **verde** {"Zur Bedeutung 'tüchtig' vgl. frz. *une verte sermonce*". Z. 164.}

{1874^a. **verde** = *a spune verde* < **veride* < *verus* Giuglea, DR. IV 1554.}

1877. **véșted** {Mi. Co. II, 85 *veșted* "welk": alb. *veš* "welke": vgl. lat. *vescus*.} {(mai jos, la r. 5 după alb *veš*) alb. *veš* et Jb. XX-XXV 77.}

1877. **véșted** (semn de schimbare de loc în text cu) 1878. **veșmînt**.

1878. **veșmînt**. {"Zur Erklärung des *ș* în *veșmînt* braucht man doch nicht das Verbum herbeiziehen *vesti*- konnte ja nichts anderes ergeben als *veș(ti)*-" Z. 164.}

{1878^a. (nu 1879) ar. **veștu** "portar" < *vestis* ?}

{1879^a. † **vie** < *vivere*.}

1882. **viers** {"sp. *vierso* zeigt Beeinflussung durch das Lat.; die echt erbwörtliche Form ist das asp. *viesso*." Z. 164.} /

P. 177

1883. **viéspe** {Campid. *éspi* "Weste" (log. *espe*) W. 34.}

1886. I **vin** {HEM. 1732.}

1888. **vină** {și "Sehne" ca blg. *zila* Jb. XX-XXV 87.}

{1890^a. ar. **vinătăti** (în ~ "en vain") < VANITAS Pașcu Suf. 20.}

{1895^a. **Vinimes(iu)** "Septemvre" < *vin(de)miarius (mensis)* Bogrea, DR. III 739.} /

P. 178

1899. **vintre** {fem. în Sicilia {*la ventri*}, v.-ast. *la ventr*, Ossola și Novares *la vrent*, *la ventra*, *la ventre*, Salvioni, Note varie sulle parlate lombardo-sicule, N° 190. | Campid. *brente* W. 64.}

{1900^a. **vântura** (din *vîntura*) < *ventilare*.}

1903. II **vioară** {"Gegen die Etymologie *vioară* < *vivula* habe ich schon Litbl. 1907, Sp. 74 die spanische Form angewendet. (*sters* Z. 164.) Ich glaube nun aber dass sie sich vom Standpunkte der rum. Lautgeschichte widerlegen (corectat wieder-) lässt. Sieht man sich nach ähnlich gebauten Wörtern um, so bietet sich *tribulus* *treeră*, anderseits *stabulu staul*, *subula sulă*, zu denen sich noch **pubula pulă* gesellt. Eine befriedigende Erklärung dieser Doppelheit ist m. W. noch nicht gegeben worden; die Meyer-Lübkes R. Gr. I, § 489 ist wohl aufzugeben. Wie dem auch sei, auf keine Weise lässt sich eine Zwischenstufe **viura*, die Pușcariu fordert, erweisen; damit fällt aber die aufgestellte Etymologie." Z. 164 f. ||< *vibrare*, *vibraticare* DR, III 594.} {(mai jos) *apă vioară* < **vivula* (= *vivida*) Drăganu DR. II 617 și u., cf. Spitzer DR. III 654-655.} {(apoi) *vioară* < it. nord. *viola* < *vitula* ; (sic)}

{1905^a. ar. **virgirătate** < VIRGĪNITAS Pascu, Suf. 20.}

1906. **vis** {sard. c. *bisu* "Traum" W. 13.}

1907. **vîsc** {*vîscus*: fr, *gui*, lomb. *visk*, etc. Körting² 10227 "comunque poi lo si spieghi, dev'essere ben antico". Salvioni: Note varie sulle parlate lombardo-sicule No. 193 n. (cfr. *iascã*).}

1910. **vită** {Are o *vită de cal* DR.V. 239. (cu roșu)}/(la p. 179, sfârșitul articolului) Tikin, Stud. 24. /

P. 179

1911. **viță** {Mi. Co. I, 71.}

1913. **vițel** {"*vițel* kann trotz der gleichen Bedeutung nicht auf *vitellu* beruhen, sondern ist eine Ableitung von *vita* oder mindestens davon beeinflusst" Z. 165.}

1914. **vitreg** {Campid. *birdiu* W. 61.}

{{1915^a. **voame** "a vărsă" Banat.}}

1917. ar. **vom** {ban. **voame**.}

1918. ar. **vómeră** (? în margine asupra accentului pe -ó-) {"1. bearn. *bume*" (nu *vume*). ||. Weigand' Bezweifelt die Existenz dieses Wortes Jb. XX-XXV 137.}

{1918^a. **vorbî** ar. **vârgescu** 'tadle' < *verbum* ? Iordan, Dift. 65. Cf. DR. III 838.}

1920. **vréau** {"1. *vréau* st. *vréau*. | Campid. *bollu* W. 68.} /

P. 180

1921. **vúlpe** {Campid. *gurpe*.}

{1923^a. **vulvură** "pulă de cal" < *vulvula* Dr. V < 312 > (*lv* prin similit. față de *v* precedent?)}

Z.

{1927^a. **zăgârnă** < *σαγίς, ἴδος* Diculescu DR. IV 453.}

1931. **zbeáu** (în margine) LB.

1932. **zbiér** {cf. fr. *beugler* < v. fr. *bugle* < BUCULUS REW. N° 1370.} /

1933. **zbór** {Campid. *bonái* (*volare*).}

{1933^a. **zeamă** (*zamă*), gr. ζέμα (lat. *zema*, *zima* DHLR 202)

Giuglea DR. III 578. cf. sic. *zimma* 'tumore' < gr. (sters ζυ) *zyme* 26.

{1933^b. **zburdă** <*burdo* 'Hummel' Giuglea DR. III 592-93} (sublinear)

deci " a fugi, a avea neastâmpăr, ca vita alungată de streche" || < *burdus* 'Esel' Pușcariu DR. III 838.}

1934. **zéce** {sard. c. *dēz* i W. 11.}

{1934^a. **zer** (**zăr**, **dzăr**) < *serum* + grec. ζέμα > **zerum* Giuglea Dr. III

573. ||, *debilum* P. Papahagi, Dunărea II (1925) 87 (cu roșu)}

1936. **zgâibă** {B. II, 432. sg. auch abruzz.}

{1937^a. **zgărbură** Bogrea DR. III 741.}

1938. **zgăriu** {W. J. 99: "aber *zgăr*, *zgărț*, *zgărts*" sind lautnachahmende interj., deren Ursprung eher slav.; im Blg. ganz verbreitet. | *zgăria* < germ. *skēran* Pușc. DR. II, p. 604. Gamillscheg comb.: cf. span. *garra*, *garron*: ZfRPh, Bd. 48, p. 475.}

{1939^a. (din^b) **zgribuli**, **zgriburi** < mhd. *griuwel*: Giuglea, DR. II, p.

379-84. Gamillscheg comb.: ZfRPh, Bd. 48, p. 473.}

{1939^b. (din^a) **zгурănescu** "scotocesc", propriu "dau cu râțul" (despre porci) < **exgrunire* (*grunnus* "Erdhaufen") Capidan DR. II 630 ș. u. | < **exgruni-ire* "Scweinrüssel" Spitzer DR. III 657.}

1940. **zi** {Campid. *dî* < **di-i* W. 23.}

1942. **zîă** {și alb. *zqna-t* "starke, kriegerische Wesen" (myth.) citat de Jokl, Indg. (sters Forsch.) Jahrb. IV (1916 100 după *ensi*).} /

P. 182.

{1944^a. **zo te cuște** < *deus te constet* Drăganu DR. I 308.}

{1944^b. **zona** < ζώνη Diculescu DR. IV 432.} /

CONSPECTVS ABBREVIATVRARVM SIGLORVMQVE

Prescurtări curente, adăugite față de lista standard a ediției din 1905
(p. 233-235)

Bed.	=	Bedeutung
bis.	=	bisericească
bn.	=	bănățean
bov.	=	bovillanisch (?)
c.	=	campidanez
✓ c ak	=	✓ c ak avisch, ✓ c ak avian
CD. și C. D.	=	Candrea, Densusianu (DE)
comb.	=	combate
cor.	=	corect, corectează
croat.	=	croat(ă)
DA și D. A.	=	Dicționarul Academiei
dalm.	=	dalmat(ă), dalmatisch
d. e.	=	de exemplu
dis.	=	disimilat, disimilare
Diss.	=	Dissimilation
dr.	=	dacoromân, dacorumänisch
DR	=	<u>Dacoromania</u>
ds.	=	dasselbe
Et.	=	Etymologie
g.	=	gheg (albanez)
h.	=	heute
ib.	=	ibidem
id.	=	idem
istro✓ c ak .	=	istro✓ c ak avian, istro✓ c ak avisch
Jb.	=	<u>Jahresbericht</u>
l.	=	limba; ladinisch; latin(ă), lateinisch; lese; logudorez

L.	=	Lehnwort
lab.	=	labializat, labializare
lat. v.	=	latină vulgară
LB.	=	<u>Lexicon Budanum</u>
LM. D. și	=	Laurian - Massim, <u>Dicționarul</u>
L. M. D.		
mark.	=	markegianisch
ms. și msse.	=	manuscris, manuscrise
n.	=	nota; nach
N.	=	Name; Nord-
nb. și Nb.	=	neben; Neben-
neol.	=	neologism, neologicistic
Nf.	=	Nebenform
od.	=	oder
pej.	=	pejorativ
Pers.	=	Person
persp.	=	perspectiva
pop.	=	popolo; popular
pr.	=	propriu
Praef.	=	Praefix(um)
privat.	=	privativ(es)
pugl.	=	pugliesisch
qqn.	=	quelqu'un
q. v.	=	quod vide
rut.	=	rut(h)enisch
s.	=	sau; seria; siehe
S.	=	Seite
s. a.	=	substantiv ambigen
s. sard.	=	süd - sardisch
scil.	=	scilicet
Sp.	=	Spalte
Spr.	=	Sprache

st.	=	statt
Suf.	=	sufix
ș. u.	=	și următorul, și următoarele
t.	=	tosc (albanez)
transil.	=	transilvanisch
u.	=	und
u. ö.	=	und öfters
urspr.	=	ursprünglich
v.	=	volum(ul)
viell.	=	vielleicht
zig.	=	zigeunerisch
Z. T.	=	zum Teil
√	=	rădăcina, radicalul

II. Semne editoriale curente

() = Rezoluție de abreviere

< > = Adaos editorial

{ } = Semnalare a adăugirii primare a autorului, pe pagina albă

{{ }} = Semnalare a adăugirii secundare a autorului, tot pe pagina albă

Litere mici = Indicație a editorului

VERIFICAT
2017

VERIFICAT
2007

Tiparul s-a executat sub c-da nr. 148
la Tipografia Editurii Universității
